

Motion till riksdagen 2005/06:Fi11

av **Maud Olofsson m.fl. (c)**
med anledning av prop. 2005/06:100

2006 års ekonomiska vårproposition

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut.....	4
3	Ekonomisk politik för ett Sverige där du kan växa	4
3.1	Sammanfattning	4
4	Det går bra för Sverige, men... ..	7
4.1	Ökade sociala och regionala klyftor	7
4.2	Regeringen når inte målen.....	9
4.3	Regeringen bedriver farlig utgiftspolitik	9
4.4	Ta till vara Sveriges fantastiska förutsättningar	10
5	Vi vill göra Sverige företagsammare.....	11
5.1	Företagen är grunden för jobb och tillväxt	11
5.1.1	Förlängd momsinsbetalningsperiod för småföretag	12
5.1.2	Fler kvinnor som driver företag.....	13
5.1.3	Mångfald i offentlig sektor.....	13
5.2	Det ska löna sig att jobba	14
5.3	En ny arbetsmarknadspolitik	16
5.3.1	Reformera AMS	16
5.3.2	Individanpassade och konkurrensutsatta arbetsförmedlingar	17
5.3.3	Fler lönebidragsplatser	18
5.4	Centerpartiets ungdomsprogram – jobb före 30	18
5.5	Konkurrenskraftiga kommunikationer	21
5.6	Regionalisera Sverige för tillväxt i hela landet!	23
5.6.1	Globaliseringen innebär utmaningar	23
5.6.2	Staten har misslyckats	23
5.6.3	Regional tillväxt = Sveriges tillväxt	24
5.7	Återföring av vattenkraftsmedel till regionerna	25
5.8	Nej till regionalt grundavdrag	25
5.9	Höjt reseavdrag	26
5.10	Utökade resurser för landsbygdsutveckling	26
5.11	Stärk kommunernas ekonomi	27
5.12	Minskad statlig byråkrati.....	28

Fel! Okänt namn på

5.13	Bygg Sverige underifrån.....	29
5.13.1	Tillsätt en maktombudsman.....	30
5.13.2	Lyft fram demokratifrågorna i ett demokratikonvent	30
6	Vi vill göra Sverige grönare	30
6.1	Ett grönt industriprogram	30
6.2	En miljard för bättre klimat och nya jobb.....	31
6.3	Hållbara transporter	32
6.3.1	Åtgärder för bränslebyte.....	33
6.3.2	Höj klimatribban för miljöklass 1-diesel	34
6.3.3	Höjd skrotningspremie	34
6.4	De gröna näringarna	34
6.5	Reformerade miljömål.....	36
6.6	Energieffektivitet i boendet	36
6.7	Förbättrad konkurrens på elmarknaden	37
6.8	Miljöbistånd.....	37
7	Vi vill göra Sverige tryggare	38
7.1	Öka familjernas valfrihet.....	38
7.1.1	Barnomsorgspeng	39
7.2	Kunskap är vägen till social utjämning.....	40
7.2.1	En skola för livslångt lärande	40
7.2.2	Nystartskonto.....	42
7.2.3	Högre utbildning och forskning.....	42
7.3	Ett friskare Sverige	43
7.3.1	Rehabgaranti.....	44
7.3.2	Samordnad arbetslivsförsäkring	46
7.4	En tillgänglig hälso- och sjukvård	46
7.5	En miljard till idrottsrörelsen.....	48
7.6	En politik för äldre.....	48
7.7	Stärkt trygghet genom färre vardagsbrott	49
7.8	Framtidens polis	50
7.8.1	Professionell	50
7.8.2	Trygg	50
7.8.3	Öppen	51
7.8.4	Tillgänglig	51
7.8.5	Synlig.....	52
7.9	Bostadspolitik.....	52
7.9.1	Rädda hyresrätten – öka valfriheten	53
7.9.2	En reformerad fastighetsskatt	53
7.9.3	Sänkt fastighetsskatt	54
7.9.4	Maxtak för tomter i taxeringssystemet	54
7.9.5	Ett reformerat taxeringssystem	54
7.9.6	Beskattnings vid försäljning.....	55
7.9.7	Ta bort de negativa miljöeffekterna av fastighetsskatten.....	55
7.9.8	Reducerad fastighetsskatt för energieffektiva hus	55
8	Vi vill göra Sverige öppnare.....	56
8.1	Jämställdhet – en förutsättning för frihet.....	56
8.1.1	Satsning på jämställd hälso- och sjukvård	57

Fel! Okänt namn på

8.2	Integritet – rätten till privatliv	58
8.3	Lika rätt oavsett ursprung.....	59
8.3.1	Öppenhet över gränser.....	59
8.3.2	Integration	60
8.4	En rättvisare och säkrare värld är möjlig.....	60
8.4.1	Bistånd	60
8.4.2	Försvar	61
9	Finansiering.....	62
9.1	Mål för de offentliga finanserna.....	62
9.1.1	Avgifter vid receptutlämning	63
9.1.2	Finansiella effekten av framtida beteendeförändring	63
10	Tabeller	64
10.1	Sparande i offentlig sektor	64
10.2	Samlad effekt av Centerpartiets anslag relativt regeringen	64
10.3	Centerpartiets utgifter och budgeteringsmarginal jämfört med regeringens	65
11	Kommentarer till utgiftsområden	65
12	Skatter	67
12.1	Förslag till förändrade skatter, periodiserade siffror statlig del	67
13	Appendix.....	68
13.1	Specifikation av c-budget per utgiftsområde.....	68

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen godkänner motionens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

3 Ekonomisk politik för ett Sverige där du kan växa

3.1 Sammanfattning

Trots regeringens vackra ord om att det går bra för Sverige går alltför många människor omkring med en känsla av att inte höra till. Socialdemokraterna tycks sakna visioner och svaren på dagens och framtidens frågor. När över en miljon människor på grund av arbetslöshet, sjukskrivning eller förtidspension inte går till jobbet en vanlig dag är det ett bevis på att regeringen Persson har misslyckats.

Centerpartiet har en vision för Sverige, som ett företagsamt, grönt, tryggt och öppet samhälle byggt underifrån. Sverige ska vara landet där var och en kan förverkliga sina drömmar, enskilt eller tillsammans med andra.

Centerpartiet vill att Sverige ska vara ett land där var och en tar ansvar för sitt eget liv och där statens roll består i att göra detta möjligt, ett land där det är lätt och uppskattat att vara företagsam. Välfärd bygger på ekonomisk och uthållig tillväxt – att vi förmår producera varor och tjänster effektivt och att fler får eller skapar sitt eget arbete. Att nå högre välfärd bygger på att Sverige har välmående privata företag som skapar arbetstillfällena och skatteintäkter. Därför måste det löna sig att starta och driva företag, att anställa och att arbeta.

Sverige ska vara världsledande inom miljöområdet. Tillsammans med näringslivet ska samhället ta fram den mest miljövänliga tekniken och byta till de mest miljövänliga processerna. Vi vill därför forma en grön industripolitik, där politik och industri samarbetar kring mål, forskning och lagstiftning för att åstadkomma resultat. Miljöarbetet måste inriktas på att det ska vara enkelt och bekvämt att leva miljövänligt.

Sverige ska vara ett land där medborgarna har mer att säga till om och där de ges möjlighet att ta ansvar för sin framtid, där de som behöver de gemensamma tjänsterna bäst står först i kön. De offentligt garanterade trygghetssystemen ska fungera som ett skyddsnet i de fall där vardagstryggheten inte räcker till, men ska syfta till att så snart det går möjliggöra för den som blivit beroende av systemen att åter stå på egna ben.

Sverige ska vara ett öppet land. Den snabba globaliseringen och internationaliseringen har förbättrat möjligheten för många svenska företag, men det har också lett till ökad konkurrens och specialisering. Att hålla tillbaka globaliseringen – att försöka isolera länder ifrån varandra – är inte en framkomlig

Fel! Okänt namn på

väg. Centerpartiet vill i stället skapa ett Sverige som är öppet för handel med omvärlden.

Vi vill också skapa ett Sverige som är öppet gentemot människor som söker skydd här, ett öppet samhälle byggt på respekt och ansvar för människors rättigheter och möjligheten att leva sina egna liv.

I Centerpartiets ekonomiska vårmotion presenteras bl.a. följande förslag:

Vi vill göra Sverige företagsammare

- **Företagspaket på 15 miljarder kronor** med omfattande reformer för att förbättra det svenska företagsklimatet.
- **Förlängd momsinsbetalningsperiod** med 2 månader för småföretag.
- **Inkomstskattereform** med ett särskilt jobbvdrag som i ett första steg sänker skatten på arbetsinkomster med totalt 37 miljarder kronor. Vi sänker skatten för låg- och medelinkomsttagare.
- **Vi reformerar AMS**; nedläggning av länsarbetsnämnderna för att arbetsmarknadspolitiken ska kunna byggas upp kring de lokala arbetsmarknaderna och i samarbete med lokala aktörer.
- **Individanpassade och konkurrensutsatta arbetsförmedlingar.**
- **Fler lönebidragsplatser.**
- **Kraftfulla åtgärder mot ungdomsarbetslösheten**; jobbonus till den som förmedlar ett jobb till en arbetslös ungdom, ungdomsavtal, avskaffat fribelopp på studielånet, ökad möjlighet till praktik under högskolestudierna m.m.
- **Höjt studiemedel med 500 kr/månad.** Vi höjer bidragsdelen i studielånet med 200 kr utöver regeringens förslag.
- **Ökade budgetmedel till kommunikationer och infrastruktur.** Vi är öppna för alternativ finansiering t.ex. genom s.k. PPP-lösningar.
- **Regionalisera Sverige för tillväxt i hela landet.** Vi vill överföra statliga resurser från länsstyrelser, Nutek m.fl. direkt till regionerna för att stötta den lokala och regionala kraften.
- **Höjt reseavdrag** från 18 till 23 kr.
- **Nystartskonto.** Förslag om individuellt skattefritt s.k. nystartskonto som ger möjlighet för såväl arbetsgivare, arbetstagare som egenföretagare att skattefritt spara upp till 100 000 kr i syfte att möjliggöra för individers kompetensutveckling och att starta eget företag.

Vi vill göra Sverige grönare

- **Ett grönt industriprogram** för att politik och industri ska kunna arbeta gemensamt för ett teknikskifte.
- **Klimatmiljard.** Centerpartiet vill satsa en miljard kronor per år utöver regeringens satsning för klimatinsatser (totalt 2,1 miljarder år 2007). Pengarna ska användas till forskning men också till olika former av stöd till anläggningar för framställning av förnybara drivmedel samt förnybar elenergi.
- **Åtgärder för bränslebyte.** Skattestimulanser för miljöfordon.
- **Höjd skrotningspremie för att föryngra bilparken.**
- **Utökade budgetmedel för landsbygdsutveckling.**

Fel! Okänt namn på

- **Energieffektiva bostäder.** Vi föreslår ny teknik i samband med uppbyggnaden av miljonprogrammet samt inför individuell mätning av vatten och värme.
- **Reducerad fastighetsskatt för energieffektiva hus.**
- **Förbättrad konkurrens på elmarknaden.** Höga elpriser är en tung börda för såväl industri som konsumenter. Åtgärder för förbättrad infrastruktur och konkurrenslagstiftning behövs samt utredning om nyttan av en effektbörs som möjliggör för handel med prissättning av effekt.

Vi vill göra Sverige tryggare

- **Öka familjers valfrihet.** Höjda golv och tak i föräldraförsäkringen, fritt val inom barnomsorgen med en barnomsorgsavgift för alla barn.
- **En skola för livslångt lärande.** Vi anslår utökade resurser för stärkta baskunskaper i matematik och läs- och skrivutveckling. Vi avsätter medel för satsningar på barns psykiska och fysiska hälsa. Förslag om kommunala friskolor för att lärare, skolledare, föräldrar och elever ska kunna påverka skolans verksamhet.
- **Ökade resurser till högre utbildning och forskning.** Kvalitetshöjande insatser, medel till hotade forskningsmiljöer samt förutsättning för framgångsrika forskningsmiljöer vid de mindre och medelstora högskolorna att utvecklas.
- **En miljard till idrottsrörelsen.** Bidraget till idrottsrörelsen varierar idag med vinsten hos Svenska Spel. För att säkerställa en långsiktighet i anslagen vill Centerpartiet slå fast ett anslag på 1 miljard kronor i statsbudgeten från Svenska Spels vinster.
- **Rehabiliteringsgaranti.** Förslag om fungerande och flexibel finansiell samordning, lagfäst rätt till rehabilitering, krav på aktivt deltagande i rehabilitering, friskintyg i stället för sjukintyg, rätt till koordinator på Försäkringskassan, rehabiliteringsutredning inom fyra veckor, ansvar för rehabiliteringsutredning flyttas till Försäkringskassan samt en samordnad arbetslivsförsäkring.
- **Tillgänglig hälso- och sjukvård.** Nationellt hälsönät med personligt hälsopass för tillgänglighet dygnet runt, en fungerande vårdgaranti ska införas.
- **Resurstillskott till den psykiatriska vården.** Medel till boende, sysselsättning, vård samt barn- och ungdomspsykiatri.
- **Tandvårdsreform.** Förstärkta resurser till tandvården så att de största behoven ges den högsta prioritet.
- **Åtgärder för äldre.** Bl.a. höjd garantipension, fritt val i äldreomsorgen, ökade medel till äldreomsorgen.
- **Utökade resurser till framtidens polis** för ökad specialistkompetens, tydligare ledarskap, ökad kulturell mångfald i organisationen, ökad tillgänglighet i hela landet och fler poliser på gator och torg.
- **Rädda hyresrätten genom reformerad hyressättning.** Större inlag av lägesfaktor bidrar till en fungerande hyresmarknad och minskar den snabba ombildningen till bostadsrätter.

Fel! Okänt namn på

- **Reformerat taxeringsunderlag och sänkt fastighetsskatt** för både småhus och hyreshus, vilket sänker hushållens boendekostnader. Reducerad fastighetsskatt för energieffektiva hus.

Vi vill göra Sverige öppnare

- **Ökad jämställdhet.** Kampen mot våld mot kvinnor ska ges högsta prioritet, åtgärder för lika lön för lika arbete, förbättrade förutsättningar för kvinnors företagande samt särskild satsning på jämställd vård.
- **Öppenhet över gränser.** Vi vill öppna Sverige för dem som lever utanför EU/EES-länderna att komma hit, söka arbete och starta eget.
- **Arbete är vägen till integration.** Asylsökande som fått permanent uppehållstillstånd ska få ta del av alliansens nystartsjobb.
- **Integritet.** Skyddet av den personliga integriteten måste stärkas. Behov av reformerad lagstiftning som definierar begreppet personlig integritet.
- **Bistånd.** Fattigdomsbekämpningen måste organiseras bredare och även inbegripa demokrati, handel, jämställdhet, miljö, fred och säkerhet. Vi avsätter särskilda resurser för miljöbistånd.
- **Försvar.** Utökade budgetmedel då vi förordar en högre ambitionsnivå än regeringen när det gäller långsiktiga internationella insatser.

4 Det går bra för Sverige, men...

Kåren av konjunkturbedömare är enig om att det går bättre för Sverige än på mycket länge. Enligt Konjunkturinstitutet blir tillväxten 3,7 procent 2006 och 3,2 procent 2007. Ekonomistyrningsverket beräknar saldot i statsbudgeten till 7,2 miljarder kronor 2006, vilket är hela 34 miljarder bättre än vad man kunde förutspå i höstas. Sverige har även draghjälp av den internationella konjunkturen och den globala tillväxten som beräknas till 4,5 procent 2006 och 4,4 procent 2007.

De flesta makroekonomiska kurvor pekar således åt rätt håll, men trots de positiva konjunkturrapporterna befinner sig fortfarande över en miljon människor av Sveriges befolkning i utanförskap. När så många inte jobbar hotas välfärden och hela vårt samhälle.

4.1 Ökade sociala och regionala klyftor

Under Göran Perssons tio år vid makten har det uppstått en tydlig tudelning i samhället. Att etablera sig på arbetsmarknaden är i dag mer eller mindre avgörande för såväl integration som tillgång till välfärd. Över en miljon människor står dock utanför och har aldrig fått tillträde eller har av olika skäl hamnat utanför arbetsmarknaden. Detta måste betraktas som socialdemokratiens största misslyckande.

För Centerpartiet står det klart att de sociala klyftorna i Sverige ökar. I Socialstyrelsens ”Social rapport 2006” tecknas en dyster bild av ett Sverige som

Fel! Okänt namn på

den socialdemokratiska regeringen förträngt. Mellan 6 och 7 procent av Sveriges befolkning befinner sig i totalt utanförskap. Denna grupp står utanför både arbetslöshetsförsäkring och socialförsäkringsskydd och är hänvisad till försörjning genom socialbidrag.

Socialstyrelsen slår fast att Sverige framför allt har stora problem med den period då unga människor ska etablera sig på arbetsmarknaden och hitta egen bostad. Ungdomars inträde på arbetsmarknaden kommer allt senare, och arbetslösheten bland ungdomar är i dag 21,5 procent. Det är till och med en högre nivå än under lågkonjunkturen i början av 1990-talet!

SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) från mars 2006 visar att 58 000 ungdomar mellan 16 och 24 år är öppet arbetslösa. Dessutom finns det 113 000 heltidsstuderande som studerar eftersom de inte kan hitta ett jobb och som i internationell statistik räknas som arbetslösa, vilket sammantaget ger omkring 170 000 arbetslösa ungdomar. På ett år har denna siffra ökat med närmare 50 000 människor. Utöver denna summa finns det ungdomar i olika former av arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller ungdomar som är förtidspensionerade eller långtidssjukskrivna, men som med lämpliga åtgärder skulle kunna komma in på arbetsmarknaden. Inte att förglömma heller är de unga arbetslösa över 25 år och som inte finns med i statistiken över ungdomsarbetslösheten, men som ändå har svårt att hitta jobb.

Vid sidan av ungdomar är invandrare den grupp som har svårast att skaffa sig egen försörjning. Enligt Integrationsverket "Rapport Integration" var 81 procent av den inrikes födda befolkningen sysselsatt 2005. Motsvarande siffra för utrikes födda var endast 64 procent. Enligt Socialstyrelsen kan knappt 30 procent av dem som invandrat från Mellanöstern och Nordafrika, och endast drygt 40 procent av dem som invandrat från Öst- och Sydeuropa, försörja sig genom arbete. Dessa siffror vittnar om ett tydligt samband mellan etnisk bakgrund och svag förankring på arbetsmarknaden. Denna etniska klyfta leder till att stora grupper av utrikes födda är utestängda från den trygghet som ett eget jobb innebär.

Statistik över utvecklingen i landets regioner visar märkbara tendenser på att Sveriges regionala klyftor fortfarande är stora och att de till viss del har djupnat under den senaste mandatperioden. Enligt Nuteks årsbok 2006 var det återigen storstadsregionerna Stockholm, Malmö och Göteborg som uppvisade bäst tillväxt under 2004 och 2005. Nästan hälften av Sveriges BNP genererades i storstadsregionerna år 2002, och det råder fortsatt mycket stark koncentration av regionalekonomisk styrka och tillväxt till dessa regioner.

Det råder även stora regionala skillnader i arbetslöshet och ohälsa. I mars 2006 var den öppna arbetslösheten i Stockholm 3,8 procent. I norra Sverige är situationen betydligt mer bekymmersam. I Gävleborg var motsvarande siffra nästan dubbelt så hög, nämligen 6,5 procent. Även Örebro och Västernorrland är hårt drabbade med öppna arbetslöshetssiffror på 6,2 respektive 6,0 procent.

De regionala olikheterna återfinns även i hälsotalen¹. I februari 2006 hade Stockholms län ett ohälsotal på 35 dagar. Motsvarande siffror för de värst drabbade länen var 51 i Norrbotten, 50 i Jämtland, 48 i Västerbotten och 46 i Västernorrland.

Centerpartiet konstaterar att 12 år av socialdemokratiskt styre har fördjupat de sociala och regionala klyftorna i det svenska samhället. Ytterligare fyra år med Socialdemokraterna riskerar att klyftorna cementeras.

4.2 Regeringen når inte målen

Regeringen har valt att formulera ett antal mål för att få bukt med utanförskapet. Huvudmålsättningen är att 80 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år ska ha jobb 2006. Den öppna arbetslösheten ska vara 4 procent 2006. Socialbidragsberoendet ska halveras jämfört med 1999 års nivå. Sjukfrånvaron ska halveras till 2008 och nya aktivitets- och sjukersättningar ska minska. Inget av målen har hittills uppnåtts.

I den ekonomiska vårpropositionen gläds regeringen åt att sysselsättningen stiger till 78,2 procent 2007 och att den öppna arbetslösheten pressas ned till 4,5 procent 2007. Men parallellt har det skett en kraftig uppblåsning av de arbetsmarknadspolitiska programmen. Under 2005 var det 2,7 procent av befolkningen som befann sig i olika AMS-åtgärder. Under 2006 beräknas siffran till 3,5 procent.

Problemet är oförmågan och oviljan att komma till rätta med de egentliga orsakerna till utanförskapet. Minskad arbetslöshet löses med kortsiktiga lösningar samtidigt som grundproblemet kvarstår. Just nu fokuserar regeringen på att få ned den öppna arbetslösheten och sjuktalen. Det har dock inneburit att många istället blivit hänvisade till ekonomiskt bistånd. Under 2004 vände antalet socialbidragstagare uppåt. När regeringen närmar sig ett av målen ökar talen någon annanstans.

4.3 Regeringen bedriver farlig utgiftspolitik

I den ekonomiska vårpropositionen har regering valt att dra nytta av det ekonomiska läget och utlovar reformer för 5 miljarder kronor 2006, 12 miljarder kronor 2007 och drygt 12 miljarder kronor 2008. Reformerna består framför allt av 11 000 nya arbetsmarknadspolitiska platser samt satsningar på äldre-vård och tandvård.

¹ Antal utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning (före år 2003 förtidspension och sjukbidrag) från socialförsäkringen per försäkrad 16–64 år. Alla dagar är omräknade till heldagar, t.ex. TVÅ dagar med halv ersättning blir EN dag.

Fel! Okänt namn på

Regeringen hävdar att de finansierar reformpaketen med minskade kostnader för sjukskrivningar och förtidspensioner. Det är förvisso sant att antalet sjukpenningdagar minskade med 14 procent under 2005, men redan under 2006 avstannar minskningen något och blir bara 12 procent. Enligt Ekonomistyrningsverket (ESV) beräknas den långsammare minskningstakten fortsätta och 2007 börjar den totala kostnaden för ohälsan att öka igen. Vi finner det bekymmersamt att regeringen väljer att finansiera bestående reformer med tillfälliga kostnadsminskningar.

Sverige befinner sig just nu i en extremt gynnsam demografisk situation då större delen av den stora 40-talistgenerationen fortfarande arbetar. Redan om ett par år förändras situationen drastiskt, och om 15 år beräknas Sveriges arbetsföra befolkning minska med 250 000 personer. Att i detta läge låta tillfälligt minskade kostnader för ohälsa utgöra grund för en utgiftspolitik med permanenta effekter är ekonomiskt mycket riskfyllt.

ESV:s senaste budgetprognos visar dessutom att en stor del av överskottet i statsbudgeten beror på tillfälliga inkomstökningar. Prognosperioden innehåller stora inkomster av engångskaraktär. Till dessa hör bland annat riksdagens beslut att räntebelägga periodiseringsfonder, vilket har gjort att många företag valt att lösa upp dessa fonder. Den kassamässiga effekten beräknas till 15 miljarder kronor 2005 och 12 miljarder 2006. Andra tillfälliga inkomster är exempelvis det statliga bolaget Venantius som under 2006 gör en aktieutdelning på 3 miljarder kronor. Sammantaget innebär detta att det underliggande saldot i statsbudgeten, efter bortrensning av alla engångseffekter, fortfarande är negativt.

Statens ekonomi är inte så solid som regeringen försöker ge sken av. Den ekonomiska politiken måste därför bedrivas ansvarsfullt och beakta tillfälliga aspekter. Att under en högkonjunktur med tillfälliga inkomstökningar skaffa sig varaktiga utgiftsökningar är stort ekonomiskt risktagande. Utgiftsökningar ska ha som främsta mål att investera i varaktig tillväxt och riktiga jobb. Vårpropositionen innehåller mycket lite av reformer som på sikt förändrar Sveriges tillväxthämmande strukturer.

4.4 Ta till vara Sveriges fantastiska förutsättningar

Centerpartiet vill skapa ett Sverige där alla ges möjlighet att växa. Vi vill skapa en politik som tillåter att vi tar makten över våra liv och tillsammans med andra formar vår framtid. Vi har en vision för Sverige, som ett företagsamt, grönt, tryggt och öppet samhälle byggt underifrån. Sverige ska vara landet där var och en kan förverkliga sina drömmar, enskilt eller tillsammans med andra.

Sverige har fantastiska möjligheter. Invånarna är välutbildade och många företag är framgångsrika på världsmarknaden. Det finns stora inkomstbringande naturtillgångar, och det finns naturvärden som människor reser långväga ifrån för att få uppleva. Vi har välutvecklade välfärdssystem som gör att de allra flesta av oss känner stor trygghet. Sverige är dessutom ett av världens

mest jämställda länder, även om det fortfarande finns mycket kvar att göra innan Sverige kan sägas vara ett jämställt land.

Den pågående globaliseringen utgör inget hot utan utgör en fantastisk potential. Genom att bejaka internationaliseringen och utnyttja hela landets och medborgarnas förmågor så finns det all anledning att se positivt på framtiden. Genom mer handel, satsning på FoU, utbildning, infrastruktur, ökat utbyte av såväl människor, varor och tjänster har Sverige stora möjligheter att bli framgångsrikt på den globala spelplanen.

Men trots alla goda förutsättningar har Sverige över en miljon människor som väntar på att få arbeta och skapa sin egen försörjning. Framtidens välfärd kan bara byggas på ekonomisk och uthållig tillväxt. Det förutsätter att vi kan producera varor och tjänster på ett effektivt sätt. Det kräver också att fler ges möjlighet att skapa sitt eget arbete. Om Sverige i framtiden ska lyckas nå en högre välfärd med bättre utbildning och vård, då förutsätts att vi har välmående privata företag som skapar arbetstillfällen och skatteintäkter. Då måste det löna sig att starta och driva företag, att anställa och att arbeta.

5 Vi vill göra Sverige företagsammare

5.1 Företagen är grunden för jobb och tillväxt

Det privata företagandet är grunden för hela samhällets välstånd. Ekvationen är ganska enkel; ju större privat företagande som finns i ett land, desto mer skattepengar betalas in och desto bättre offentlig sektor har ett land råd med. Ett växande privat företagande skapar därför förutsättningar för bättre kvalitet inom barnomsorg och sjukvård.

Att över en miljon människor befinner sig utanför arbetsmarknaden är inte hållbart en längre tid, varken för den enskilda eller för samhället i stort. Men trots många socialdemokratiska löften om att minska arbetslösheten fortsätter Socialdemokraterna att föra en ineffektiv och dyr arbetsmarknadspolitik som inte leder till riktiga jobb. För att få fler jobb måste fler företag anställa fler personer.

Därför behövs bättre villkor för företagande i Sverige. Det krävs både för den tunga basindustrin och för de spirande entreprenörerna. Med bättre villkor för företagande kan fler anställa och fler kan jobba.

Tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige föreslår Centerpartiet reformer i syfte att förbättra företagsklimatet, vilket krävs för att riktiga och permanenta jobb ska kunna skapas. Med stabila spelregler som tillåter företagare att känna framtidstro och tillförsikt skapas nya jobb, vilket i sin tur leder till ökat välstånd för alla.

Skattelättnader, regelförenklingar och bättre finansieringsmöjligheter är nödvändiga för att nya företag och jobb ska kunna skapas, men också för att befintliga företag ska kunna verka och expandera. I detta syfte enades Allians för Sveriges partiledare vid Bankerydsmötet i augusti 2005 om en finansiell

Fel! Okänt namn på

ram för näringspolitiken om 15 miljarder kronor, vilken återfinns i tabellen nedan².

Allians för Sveriges företagspaket

Reform	Miljarder kronor
Fåmansbolagsskatteregler	0,90
Jobbavdrag för näringsinkomster	1,30
Riskkapitalavdrag	0,10
Statlig kreditgaranti	0,10
Uppskjuten vinstbeskattning	0,50
Slopade arbetsgivaravgifter för vissa tjänsteföretag	3,50
Avskaffad förmögenhetsbeskattning i två steg	3,45
Nystartsjobb	1,20
Skattereduktion för hushållsnära tjänster	1,30
Återställd förmånsrätt	0,50
Avskaffad medfinansiering i sjukförsäkring	1,50
Fribelopp periodiseringsfonder	0,40
Sänkta arbetsgivaravgifter för äldre	0,30
Sänkt moms från 12 till 6 procent, transport i skidliftar	0,06
Affärsrådgivning för kvinnor	0,05
Forskning kring kvinnors företagande	0,05
Ökad trygghet för företagare i socialförsäkringssystemen	0,03
Summa	15,24

5.1.1 Förlängd momsinsbetalningsperiod för småföretag

Många småföretagare tvingas mot sin vilja att agera bank åt storföretag när de faktiska faktureringsperioderna blir allt längre, delvis på grund av influenser från kontinentens längre betalningsperioder. Småföretagare med en momspliktig omsättning mellan 1 och 40 miljoner kronor redovisar moms varje månad senast den 12:e den andra månaden efter den månad som avses. Den 12 mars redovisar således företaget moms avseende januari månad. Ofta tvingas alltså småföretagaren att betala in moms för sålda varor och tjänster som de ännu inte har erhållit betalning för. Småföretagare i Sverige tvingas mot sin vilja att agera gratisbank åt större företag som förbättrar sin egen likviditet genom att betala fakturor till underleverantörer och andra småföretagare efter uppemot 90 dagar. Vi föreslår således att momsinsbetalningsperioden förlängs med två månader för företag med en omsättning upp till 40 miljoner kronor, till sammanlagt tre månader. Den periodiserade kostnaden för denna reform är ca 600 miljoner kronor. När staten beslutar om en förlängd momsinsbetalningsperiod innebär detta att staten under det första året går miste om räntan på två månaders momsfordringar.

² Vi hänvisar till motion 2005/06:Fi12 för mer information kring Allians för Sveriges företagspaket.

5.1.2 Fler kvinnor som driver företag

I Sverige driver färre kvinnor än män företag. Kvinnor äger mindre än en femtedel av landets företagskapital och kvinnor är i klar minoritet på ledande poster i alla branscher och i alla storlekar på företag. Centerpartiet har därför som målsättning att 40 procent av de nystartade företagen år 2010 ska startas av kvinnor. Fler kvinnor som startar och driver företag skulle ge Sverige en starkare ekonomisk utveckling. Det skulle även få andra positiva effekter. En sådan effekt är att fler kvinnor skapar och deltar i de informella nätverk från vilka styrelseledamöter, VD:ar och ordförande rekryteras. Fler kvinnor i näringslivet undergräver de könsroller och normer som exkluderar kvinnor från inflytande och delaktighet i samhället. Ökad jämställdhet är viktig för ökad konkurrenskraft och en starkare svensk ekonomi.

Under 1990-talet satsade den borgerliga regeringen på ett stort program för kvinnors företagande. Det innehöll bl.a. särskilda kvinnolån, forskning kring kvinnors företagande, affärsrådgivning riktad till kvinnor och kvinnligt resurscentrum. Programmet har haft stor betydelse för framväxten av fler kvinnliga företagare. Ett liknande program bör initieras under nästa mandatperiod.

Bland de förslag Centerpartiet lägger för fler företag i Sverige finns ett flertal som särskilt gynnar kvinnor. Exempelvis krävs det som lägst 100 000 kr i aktiekapital för att starta ett privat aktiebolag, detta oavsett vilket kapitalbehov som egentligen föreligger. Jämfört med andra bolagsformer innebär aktiebolag också större administrativa krav som exempelvis offentliga årsredovisningar. Detta gör att en del företagare som startar i liten skala i stället väljer andra företagsformer. Det finns en stor skillnad i valda företagsformer mellan män och kvinnor, där företagsformen "enskild firma" är betydligt vanligare bland kvinnor. Ett aktiebolag har den fördelen att det är en egen juridisk person, och företagarna själva har ett begränsat personligt ansvar. Samtidigt är möjligheterna för att få bolaget att växa större för aktiebolag än andra bolagsformer bland annat genom mer gynnsamma skattevillkor.

Vi vill därför se över lagstiftningen i syfte att kunna möjliggöra för bolagsbildning med aktiebolagens begränsade ansvar för delägarna och relativt gynnsammare skattevillkor, men utan krav på insatt aktiekapital.

För att erhålla F-skattsedel är ett av kraven att man har flera oberoende uppdragsgivare. Denna regel har i en del fall effektivt satt stopp för exempelvis vårdpersonal som vill öppna egen verksamhet, men där Skatteverket, genom den monopolistiska arbetsmarknad vårdpersonal anställda vid landstingen upplever, avslår ansökan just därför att endast en uppdragsgivare finns. Eftersom många kvinnor är anställda inom denna sektor är det ofta de som genom detta regelverk förhindras att bli egenföretagare. Vi föreslår att denna inskränkning för att få F-skattsedel undanröjs.

5.1.3 Mångfald i offentlig sektor

Det viktigaste för människor som är i behov av vård, en bra skola eller dagisplats är tillgänglighet och god service med bra kvalitet. Det får vi lättare med flera olika aktörer, som t.ex. företag, organisationer eller kooperativ.

Fel! Okänt namn på

Det går inte att bara förutsätta att dagens lösningar alltid är de bästa. Om samhällsservice också i fortsättningen enbart drivs i offentlig regi finns det alldeles för få morötter att utveckla effektivare och billigare produkter och tjänster inom t.ex. vård och omsorg. Om fler alternativ tillåts ökar konkurrensen och därmed också nytänkandet och innovationerna. Både tekniska och sociala uppfinningar³ kan utvecklas och leda till nya jobb och kanske exportmöjligheter, även i offentlig sektor.

Kvinnor vinner på ökad mångfald i offentlig sektor. Om privata alternativ tillåts öppnas möjligheter att starta företag inom det område som kvinnor i huvudsak arbetar inom. Det finns flera exempel på kvinnor som gått från att vara kommun- och landstingsanställda till att bli egenföretagare och lyckats med att skapa mycket bra vård och omsorg, i många fall bättre än det offentliga lyckats med.

Även kvinnor som inte är intresserade av att starta ett företag blir vinnare. Med fler arbetsgivare inom den offentliga verksamheten ökar konkurrensen både vad gäller verksamhet och mängden arbetsgivare. Det kan leda både till högre löner, större rörlighet på arbetsmarknaden och till ökad trivsel på arbetet.

Ökad mångfald kan också få en bra regionalpolitisk effekt eftersom behov av vård och omsorg finns överallt. På så sätt kan den här typen av företagande leda till tillväxt i hela landet.

5.2 Det ska löna sig att jobba

Den största utmaningen Sverige har framför sig är att få människor i arbete. Trots att vi befinner oss i en högkonjunktur är det få nya jobb som skapas och ungdomsarbetslösheten är högre idag än under det tidiga 90-talets krisår. Det är inte en hållbar lösning att betala människor för att *inte* arbeta. Arbetslinjen måste återupprättas och den viktigaste åtgärden är att göra det mer lönsamt att arbeta.

De höga svenska skatterna gör det idag för många olönsamt att arbeta och incitamenten för att arbeta svart är mycket stora. Det måste löna sig att arbeta vitt och lagligt. Vi tror också att man måste kombinera flera åtgärder för att uppnå den önskade effekten av ett större arbetsmarknadsdeltagande. Att bara titta stint på ett ökat arbetsutbud eller att tro att en expansiv offentlig sektor skulle lösa några problem är inte fruktbart. Vi tror inte heller att det är väl använda pengar att satsa miljarder för att omplacera människor från en statistikkolumn till en annan.

Genom ordentliga strukturreformer inom såväl arbetsmarknaden som företagssektorn kommer människor tillbaka till en arbetsmarknad där de behövs. Detta ger i sin tur bättre förutsättningar för att kunna upprätthålla en god

³ Sociala uppfinningar är uppfinningar som bibliotek, förskola eller Ishotellet i Jukkasjärvi.

Fel! Okänt namn på

kvalitet inom den offentliga sektorn. Tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige föreslår vi att ett jobbavdrag införs som kraftigt kommer att stimulera till att arbeta. Skatterna på förvärvsinkomster ska sänkas kraftigt. För helt vanliga löntagare blir skattesänkningen uppemot 1 000 kr i månaden, och många ungdomar och studenter kan feriejobba utan att behöva betala någon skatt alls. Tabellen nedan anger utformningen av jobbavdraget.

Allians för Sveriges jobbavdrag

Årslön	Jobbavdrag
<31 500	Motsvarande hela inkomsten
31 600–106 900	31 500 + 20 % av inkomster över 31 500
>106 900	46 800

De första 31 500 kronorna av en persons inkomst är skattefria vilket nästan är en fördubbling jämfört med dagens grundavdrag. För exempelvis studenter som feriejobbar eller helgjobbar för att delfinansiera sina studier kommer många av dem helt att slippa betala skatt. För dem som i dag är försörjda av bidrag kommer det att bli ett kraftigt ekonomiskt incitament att komma in på arbetsmarknaden för att jobba. Sänkningarna ger påtagliga förstärkningar av nettoinkomsterna för människor med låga och normala inkomster vilket framkommer i tabellen nedan.

Månadslön	Disponibel månadsinkomst efter skatt idag	Med Allians för Sveriges jobbavdrag	Ökad disponibel inkomst per månad
16 000	11 569	12 176	607
20 000	14 178	14 912	734
25 000	17 440	18 332	892
30 000	19 926	20 852	926

Tillsammans med reformerna för företagande bedömer vi att de ökade incitamenten för att arbeta kommer att öka såväl den reguljära sysselsättningen som antalet arbetade timmar, vilket lägger grunden för hela vårt välstånd. För dem med lägre inkomster kommer skattesänkningen att som andel av befintlig inkomst vara betydligt större och kommer också att märkas mer. En tusenlapp i skattesänkning betyder mer för en medelinkomsttagare än för en person med höga inkomster. I Allians för Sveriges jobbavdrag finns ingen avtrappning till skillnad från dagens grundavdrag, där en inkomstnivå på låga 10 000 kr i månaden gör att grundavdraget börjar trappas av och därmed orsakar stigande marginalsatser. Detta minskar i sin tur incitamenten för att jobba. Med Allians för Sveriges alternativ till jobbavdrag finns ingen avtrappning utan den höga nivån på avdrag ligger kvar. Detta medför att ingen får stigande marginalsatser.

Sammantaget leder skattesänkningarna till avsevärda lättnader för människor med låga och normala inkomster, samtidigt som incitamenten till att arbeta blir betydande. En person med en månadslön på 20 000 kr och som jobbar halvtid och har a-kassa på 50 procent får kraftiga incitament att gå upp till heltid, vilket visas i tabellen nedan.

Fel! Okänt namn på

Genom vårt förslag till förändrade regler för a-kassa och jobbvdraget som utgår på förvärvsinkomster kommer personen att öka sin disponibla inkomst varje månad med nästan 2 700 kr genom att gå upp till heltid. Med dagens regler blir den ekonomiska vinsten ungefär 1 300 kr. De ekonomiska incitamenten är alltså mer än dubbelt så stora för att jobba heltid.

Ekonomiska incitament för att arbeta heltid

	Dagens regler	Vårt förslag	Differens
Halvtid arbete, halvtid a-kassa	12 873 kr	12 221 kr	-652 kr
Från halvtid till heltid	14 178 kr	14 912 kr	734 kr
Sammanlagt	1 305	2 691	1 386 kr

5.3 En ny arbetsmarknadspolitik

I dag står över en miljon människor helt eller delvis utanför arbetsmarknaden. De är arbetslösa, deltar i AMS-åtgärder, är förtidspensionerade, långtidssjuk-skrivna eller arbetar mindre än de skulle vilja göra. Detta är socialdemokratiens stora misslyckande under de snart tolv år som partiet regerat. Det parti som ständigt talar om att man vill minska klyftorna i samhället är nu i stället försvarare av en politik som befäster klyvningen av Sverige i två delar: de som jobbar och de som inte jobbar. Parollen ”alla ska med” står långt från den verklighet som många människor i Sverige befinner sig i just nu.

Sverige behöver fler som arbetar. Fler som kan försörja sig själva och växa som människor. Det kräver både ett sunt och vitalt näringsliv med fler växande företag, företagare som vågar anställa och goda relationer på arbetsmarknaden. Ett samhälle i ständig förvandling ställer stora krav på arbetskraften.

En ny arbetsmarknadspolitik måste ha som mål att trygghet likställs med att ha ett jobb. Det förutsätter att arbetsmarknadspolitiken utformas på ett annat sätt än vad som görs i dag och underlättar rörligheten på arbetsmarknaden. Grunden för en väl fungerande arbetsmarknadspolitik måste vara att politiken styrs av klara och entydiga mål och utformas oberoende av dagspolitiska hänsyn. Dagens arbetsmarknadspolitik visar en tendens till att åtgärderna blir mer omfattande i en lågkonjunktur än vad konjunkturläget kräver. Åtgärderna blir ofta särskilt omfattande när det är valår.

Centerpartiets ambition är att skapa en dynamisk arbetsmarknad där arbetssökande matchas med lediga jobb. Vi vill ha ett samhälle med plats för alla människor som i dag står utanför.

5.3.1 Reformera AMS

Centerpartiet vill reformera AMS från grunden. Vi anser att det är nödvändigt att införa en enhetlig myndighetsorganisation, att ge myndigheten en självständig professionell ledning och att minska det politiska inflytandet. Det måste bli tydligt att målet med AMS verksamhet ska vara att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. AMS måste också befrias från en politisk överstyrning som förhindrar att arbetsmarknadspolitiken bedrivs effektivt.

En reformering av Ams innebär att länsarbetsnämnderna läggs ned. Flexibiliteten på arbetsmarknaden blir bättre om arbetsmarknadspolitiken i stället byggs upp kring de lokala arbetsmarknader som naturligen har växt fram i stället för att begränsas av länsindelningen. Det är viktigt att det förs en dialog mellan den centrala myndigheten och aktörerna på de lokala arbetsmarknaderna.

Det är naturligt att verksledningen får större möjligheter än i dag att bedöma hur resurserna ska fördelas mellan förmedlingsverksamhet, utbildning och andra åtgärder. De åtgärder som sätts in måste vara kopplade till de behov som finns på arbetsmarknaden och det viktiga är att de leder till jobb. Arbetsökande måste också i högre grad motiveras att flytta dit där det finns arbeten. Att arbetsmarknadspolitiken bedrivs av en statlig myndighet gör att det ställs stora krav på regeringen att inte använda arbetsmarknadspolitiska åtgärder i partipolitiska syften.

5.3.2 Individanpassade och konkurrensutsatta arbetsförmedlingar

Huvuduppgiften för arbetsförmedlingarna ska vara att matcha arbetssökande med lediga jobb. De som är utan jobb behöver få omedelbart stöd i sitt sökande efter arbete. I dag tvingas alltför många arbetsförmedlare administrera friår i stället för att matcha arbetssökande med lediga jobb. Riksrevisionen visar att arbetsförmedlingar som engagerar sig i de arbetssökande, har aktiv kontakt med potentiella arbetsgivare och snabbt upprättar individuella handlingsplaner lyckas bättre med att hitta arbeten som passar de arbetssökande. Arbetsförmedlaren ska därför fungera som en personlig coach för den arbetssökande. AMS satsning på Internetbaserade tjänster fungerar uppenbarligen inte för det stora flertalet arbetssökande. Arbetsförmedlaren måste i stället ha regelbunden personlig kontakt med den arbetssökande.

En snabb handläggning och ett personligt stöd till den arbetssökande måste vara arbetsförmedlarens viktigaste uppgift. Vi föreslår därför att åtgärdsinriktade individuella handlingsplaner upprättas redan inom 30 dagar efter första kontakten med coachen. Arbetsförmedlaren måste ta sin del av ansvaret att skaka fram lämpliga jobb genom regelbunden kontakt med det lokala näringslivet. Det är också viktigt att arbetsförmedlaren följer upp den arbetssökandes aktiviteter; att erbjuda jobb söks och att föreslå utbildningar som kan leda till jobb på den reguljära arbetsmarknaden fullföljs.

Vi vill ha arbetsförmedlingar som förmedlar varaktiga jobb snabbt, och som ger stöd åt den enskilde. Behovet av specialinriktade arbetsförmedlingar av olika slag är stort. Vi vill därför underlätta för privata arbetsförmedlingar, branschvisa förmedlingar, bemanningsföretag, trygghetsråd med flera att etablera sig på arbetsmarknaden och förmedla jobb. Det nya AMS ska motiveras att köpa in utbildningstjänster och förmedlingstjänster från olika håll, för att skapa en så bra förmedlingsverksamhet som möjligt. En mångfald av arbetsförmedlingar kommer att gynna de arbetssökande som kan välja en förmedling som inriktar sig på just deras kompetens eller yrkesgrupp. Olika grupper av arbetssökande har olika behov av stöd från arbetsförmedlingen.

Fel! Okänt namn på

Invandrare som saknar kontakter och erfarenheter på svensk arbetsmarknad är liksom ungdomar en grupp som har särskilda behov för att komma in på arbetsmarknaden. En större individanpassning med validering av kunskaper och personliga coacher skulle underlätta för invandrare att få fotfäste på den svenska arbetsmarknaden. En annan grupp som har speciella behov är akademikerna, vars behov sällan tillgodoses av dagens arbetsförmedlingar. Ett liknande arbetssätt används i England där man, bl.a. med god hjälp av privata arbetsförmedlingsaktörer, framgångsrikt fått fler människor i arbete.

5.3.3 Fler lönebidragsplatser

Centerpartiet vill att alla människor som kan och vill arbeta ska få möjlighet att göra detta utifrån sina förutsättningar. Alla människor ska kunna få uppleva arbetsgemenskap, tillhörighet och delaktighet. Vår grundsyn är att alla människor har en inneboende värdighet, oavsett om man är sjuk eller frisk, svag eller stark. Arbetsförmågan hos personer med funktionshinder ska tas till vara. Lönebidrag underlättar till anställning för personer med funktionshinder. Många människor som har svårt att få en reguljär anställning på grund av sitt handikapp, får med lönebidraget chansen att delta i arbetslivet genom att en arbetsgivare därmed får lönebidrag. Lönebidragsplatserna bör utökas så att fler arbetssökande människor med arbetshandikapp kan få ett jobb. Arbetsgivare som anställer en person på lönebidrag måste få handledning och resurser för att kunna stötta personer med nedsatt arbetsförmåga på bästa sätt. På samma sätt som lönebidrag innebär en möjlighet att kompensera för en persons nedsatta arbetsfunktion bör motsvarande möjligheter finnas för personer som startar och driver eget företag. Funktionshindrade som startar eget bör ges goda möjligheter att ansöka och prövas för lönebidrag i egen anställning.

5.4 Centerpartiets ungdomsprogram – jobb före 30

I dag är närmare 170 000 ungdomar arbetslösa. Det finns många unga i dag som aldrig har haft ett enda riktigt jobb. Under den senaste mandatperioden har ungdomsarbetslösheten stigit med 30 procent, och efter 12 år med Socialdemokraterna vid makten håller detta bekymmersamma läge på att permanentas. Ungdomarna är värda bättre än så.

Centerpartiet föreslår därför ett kraftfullt jobbprogram för ungdomar – allt för att unga ska få in en fot på arbetsmarknaden, och för att alla som kan och vill arbeta ska få vara med och bidra till ett välmående Sverige.

Grunden för arbetslivet sätts i skolan

Grunden för att fler ungdomar ska få jobb är utbildning. Skolan måste förbereda för såväl vuxenliv som yrkesliv. Centerpartiet vill därför att gymnasiet indelas i högskole- och yrkesförberedande program. Den elev som vill och kan ta steget och redan i gymnasieskolan skaffa sig en behörighet till högskolan ska kunna göra det. Vi vill också införa en modern och flexibel lärlingsut-

Fel! Okänt namn på

bildning i gymnasiet. Därmed ger vi en ny möjlighet för elever som vill utbildas till ett yrke där praktiken är viktig.

Möjliggör praktik under högskolestudierna

Idag har många ungdomar som går ut skolan liten eller ingen insikt om hur det egentligen är på en arbetsplats. Det har varit svårt att få sommarjobb och få högskoleutbildningar har praktisk tillämpning och övning i utbildningarna. Vi föreslår därför att en termin under studietiden ska få användas till praktik med studiemedel. Detta gör att man dels får erfarenhet och referenser, dels får tillämpa sina teoretiska kunskaper praktiskt.

Höj studiemedlet

Studenter är en av de grupper som har det väldigt tufft ekonomiskt. Studiemedlet har i realiteten sänkts sedan början av 1990-talet och har inte följt med den ekonomiska utvecklingen. Därför är det hög tid att förbättra studenternas ekonomi. Det vill vi göra genom att höja bidragsdelen på studiemedlet med totalt 500 kr jämfört med dagens nivå.

Uppmuntra arbete – avskaffa fribeloppet i studiemedelssystemet

Många studenter arbetar vid sidan av studierna för att ha pengar till mat och hyra men kanske också för att kunna unna sig något extra ibland. Centerpartiet anser att arbete alltid ska uppmuntras, inte minst för unga människor som behöver arbetslivserfarenhet och kontakter på arbetsmarknaden. Centerpartiet föreslår att fribeloppet avskaffas i studiemedelssystemets lånedel. Detta skulle innebära att risktagandet för studenten att arbeta minskar i storleksordningen 2/3, och därmed ökar samtidigt incitamentet att arbeta extra vid sidan om studierna.

Konkurrensutsätt arbetsförmedlingarna

Idag upplever många arbetssökande att arbetsförmedlingen fungerar dåligt. För att fler ska få jobb behöver arbetsförmedlingen utsättas för konkurrens så att privata arbetsförmedlingar som riktar in sig på olika yrkesgrupper och/eller kompetenser kan växa fram. Då tror vi att olika yrkesgrupper kommer få olika stöd och hjälp som passar just dem. Unga personer kanske går till en arbetsförmedling, en biokemist och en rörmokare har olika behov och behöver då också olika hjälp och coaching.

Individuell handlingsplan och personlig coach

Idag hänvisas många arbetssökande till hjälp via datorn och Internet. Vi tror att den personliga kontakten är viktig för att få ut människor på arbetsmarknaden. Därför föreslår vi att alla arbetssökande får en personlig coach och garanti om en individuell handlingsplan inom 30 dagar. Unga människor utan arbetslivserfarenhet behöver särskild coaching för att få rätt stöd som leder till jobb. För att arbetssökande ska komma i arbete snabbt och för att man ska se vilken hjälp som kan behövas ska en individuell handlingsplan upprättas inom 30 dagar från inskrivningsdagen på arbetsförmedlingen. Då kan rätt hjälp sättas in omgående.

Fel! Okänt namn på

Jobbonus

Vi vill ge den unge arbetslöse möjlighet att välja sin egen arbetsförmedlare med en jobbonus. Därför vill vi införa ett ersättningssystem som gör det möjligt för alternativa aktörer att förmedla ett fast jobb åt en arbetslös ung person. Det kan vara en ackrediterad privatperson eller ett konsultföretag, en ideell organisation, fackförening eller folkrörelse som lägger upp en individuell handlingsplan för att stödja och coacha den arbetslöse. Arbetsförmedlaren får en startsumma. Efter ett halvår betalas en delsumma ut under förutsättning att planen följs och om den unge har ett fast jobb efter ett år erhålls hela summan.

Ungdomsavtal

För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för unga föreslår vi ett frivilligt avtal som erbjuds för arbetsgivare och arbetslösa ungdomar upp till 26 år. Idag innebär det en hög ekonomisk fallhöjd för den företagare som anställer ett oskrivet kort. Det är svårt att avbryta anställningar som inte fungerar och företagen har ett högt sjuklöneansvar. Genom vissa lättnader i arbetsrätten gör vi det lättare för företagen att anställa fler yngre personer.

För den arbetslöse innebär vårt förslag avtalsenlig lön, förtur till fasta tjänster, pensionspoäng och meriter. Efter ett år har man kvalificerat sig till a-kassa om man blir arbetslös. Väljer arbetsgivaren av någon anledning att avsluta anställningen, har man rätt till avgångsvederlag på 8 procent om man har arbetat minst tre månader. Om anställningen fortsätter efter 2 år går den över i en tillsvidareanställning och omfattas därefter av LAS. De som har ett jobb idag omfattas inte av reglerna utan förslaget ska ses som en hjälp in på arbetsmarknaden för dem som står utanför.

Nystartsjobb

Tillsammans med den borgerliga alliansen föreslår vi att unga människor som varit arbetslösa i sex månader ska få ta del av förslaget om nystartsjobb. Under en ettårsperiod ska en person mellan 20 och 24 år kunna anställas hos en arbetsgivare utan att arbetsgivaren behöver betala någon arbetsgivaravgift. Därefter är förhoppningen att anställningen ska övergå i en reguljär anställning.

Nej till regeringens förslag om visstidsanställningar

Tillsammans med Alliansen säger Centerpartiet nej till det av regeringen nyligen presenterade förslaget om visstidsanställningar. Förslaget, som innebär att man får företrädesrätt till lediga tjänster efter att ha jobbat i 6 månader och att man får rätt till tillsvidareanställning efter 14 månaders anställning inom tre år, slår hårt mot t.ex. säsongarbetare och inte minst ungdomar. Förslaget kommer att innebära att personer i vissa branscher kommer få ännu kortare vikariat och ännu sämre anknytning till arbetsmarknaden. Vi föreslår i stället rätt till tillsvidareanställning efter anställningar på 24 månader under en femårsperiod och företrädesrätt efter ett års anställning under ett år efter av-

slutad anställning. Vi vill även behålla undantagen för säsongsanställningar så som det ser ut med dagens regelverk.

5.5 Konkurrenskraftiga kommunikationer

Väl fungerande kommunikationer är av avgörande betydelse för att nya företag ska kunna skapas och befintliga företag växa. Om hela Sverige ska få förutsättningar för utveckling och nya jobb krävs alltså en god infrastruktur för alla typer av kommunikationer, alltifrån båt och bil till flyg och bredband. Idag görs tyvärr inte de väl avvägda satsningar som krävs för att på ett effektivt sätt förstora arbetsmarknadsregioner samt göra Sverige attraktivt för utländska och inhemska investerare. Centerpartiet befarar en utveckling där privata satsningar och företagande, och därmed jobb, går om intet på grund av alltför dålig infrastruktur och dåliga kommunikationer.

Dagens trafik- och infrastrukturplanering kännetecknas av ryckighet och ständiga omkastningar samt oförmåga att leva upp till utlovade satsningar i beslutade planer. Infrastruktur har blivit ett dragspel i regeringens budget. Det betyder att regioner, kommuner, företag och människor får svårt att planera sin verksamhet. Därmed hämmas tillväxt och utveckling. Centerpartiet ökar de budgetmedel som läggs på kommunikationer och infrastruktur. Vi vill också öppna för alternativ finansiering av infrastruktur, till exempel genom att nyttja så kallade PPP (Private Public Partnership)-lösningar. Det skulle göra det möjligt att tidigarelägga samhällsekonomiskt riktiga och strategiskt viktiga investeringar.

Naturligtvis ska alla projekt vara noga genomtänkta och genomgå samma miljöprövningar och samhällsnyttoanalyser oavsett finansieringsform. Centerpartiet är noga med att betona att PPP-lösningar aldrig får vara ett sätt att kringgå budgetlagen, utan ska ses som en metod att få bättre och effektivare projektstyrning.

Infrastrukturinvesteringar bör ske där de gör störst nytta. En väl avvägd balans mellan investeringar och underhåll av vägar respektive järnvägar är nödvändig för en fungerande infrastruktur i hela landet. Jämfört med i dag kommer detta att innebära att en större del av investeringarna sker inom vägsektorn. Viktiga och samhällsekonomiskt lönsamma infrastrukturinvesteringar är angelägna, oavsett om det sker inom väg, järnväg eller annan infrastruktur. Det är viktigt att satsa ökade resurser på att bygga bort farliga vägavsnitt. Sådana investeringar leder både till mänskliga och samhällsekonomiska vinster.

Samhällsekonomiska analyser ska spela en viktig roll vid infrastrukturinvesteringar. Så är inte alltid fallet idag. Felprioriteringar av infrastrukturprojekt hämmar tillväxten när de samhällsekonomiskt lönsamma projekten får stå tillbaka, samtidigt som ekonomiska resurser slösas på projekt som inte ger maximal nytta för Sverige.

Centerpartiet vill skapa en fungerande och attraktiv kollektivtrafik som är ändamålsenlig för alla landsändars olika förutsättningar. Om detta mål uppfylls kan också områden som miljö, tillgänglighet, trafiksäkerhet, regional

Fel! Okänt namn på

utveckling och jämställdhet förbättras. Kollektivtrafiken kan bredda arbetsmarknaderna. Att kunna pendla med exempelvis tåg ger människor bättre förutsättningar att arbeta på annan ort, och det kan i sin tur bidra till att arbetslösa får jobb.

Det övergripande målet för transportpolitiken i Sverige är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Detta gäller inte minst Gotland och Gotlandstrafiken som på grund av kostnadsökningar av Rikstrafiken varslats om minskad turtäthet och höjda biljettpriser. En sådan förändring skulle ha mycket negativa effekter på Gotlands möjligheter att utvecklas. Huvudprincipen måste vara att Gotland skall ha lika villkor som övriga Sverige att konkurrera. Det är helt oacceptabelt att kortsiktiga svängningar i priset på t.ex. bunkerolja skall få leda till stora kvalitetsförsämringar i trafiken. Centerpartiet anser därför att staten ska tillföra tillräckliga ekonomiska resurser för att möjliggöra en god trafikstandard vad gäller regularitet, komfort, tillgänglighet och pris.

Vi vill också betona vikten av goda möjligheter för bil-, buss- och lastbilstrafiken. I ett stort och glest befolkat land som Sverige är detta av avgörande betydelse för en god ekonomi och tillväxt. Kostnaderna för att återhämta det uppskjutna underhållet av det statliga vägnätet värderas av Vägverket i dag uppgå till drygt 17 miljarder kronor. Därför är uppgiften att ta igen det eftersatta underhållet samt att garantera drift och underhåll tillsammans med satsningar på tjälsäkring, bärighet och rekonstruktion de viktigaste satsningarna på vägnätet i närtid. Det behövs alltså ordentliga satsningar för att ta igen detta eftersatta underhåll och för att garantera att ytterligare eftersläpningar inte uppstår. Utan bra förutsättningar att transportera människor och varor på väg försämras Sveriges internationella konkurrenskraft.

Det är även viktigt att de olika transportslagen kompletterar varandra. De kombiterminaler som nu byggs upp på olika håll i landet är bra exempel på ett sådant helhetstänkande.

Regeringen har, tillsammans med dess samarbetspartier, utifrån en miljöorienterad motivering, beslutat att införa en flygskatt. Centerpartiet säger nej till denna skatt eftersom den genom sin utformning har en oväsentlig miljöstyrande effekt. Det enda flygskatten medför är en försämrade kollektivtrafik, genom att den riskerar att orsaka nedläggning av flyglinjer med svagt reseunderlag. Därigenom försämras näringslivets förutsättningar i många delar av landet.

Centerpartiet anser också att hela EU måste arbeta för en betydligt förbättrad infrastruktur. Transportsystemet är en förutsättning för tillväxt och en god ekonomi. Utan att varor flyttas kan ingen handel ske. Därför kan förbättrade transporter vara nyckeln till nya jobb. I dagens Europa korkas många transportvägar igen av för mycket trafik. Orsaken är ofta en dålig infrastruktur och resultatet blir höga ekonomiska kostnader, ökad olycksrisk och miljöförstöring. Med en förbättrad infrastruktur undviks onödiga påfrestningar på miljön, den ökande takten i utbyte av varor och tjänster klaras och möjligheterna att minska Sveriges och Europas arbetslöshet ökar betydligt.

5.6 Regionalisera Sverige för tillväxt i hela landet!

5.6.1 Globaliseringen innebär utmaningar

Globaliseringen är bra för Sverige. Den ger oss möjlighet till ökade rikedomar och en förbättrad välfärd. Men den ställer också högre krav på vårt land. Globaliseringen innebär att länder och regioner tävlar med varandra i kunskap, idéutveckling och förändringsförmåga. Kommunikationer är snabba och företag och människor är rörliga. Gränser och geografiska avstånd spelar allt mindre roll. Vi kan inte längre lita till ett antal större exportföretag som garanterar den ekonomiska tillväxt som tryggar välfärden. Många av dessa företag flyttar, både produktion och huvudkontor, och deras investeringar sker ofta i andra länder än Sverige.

Globaliseringen innebär därför att det svenska näringslivet måste förnyas. Vi måste anpassa oss till den internationella konkurrensen och alltmer övergå till en kunskapsbaserad produktion. En produktion som i allt högre utsträckning måste nå en global marknad. Innovationspolitik, klustersamverkan, samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle samt insatser som främjar export och utländska investeringar är viktiga beståndsdelar i denna förnyelseprocess.

5.6.2 Staten har misslyckats

Några regioner i Sverige är redan mycket framgångsrika och de klarar sig bra när fabriker läggs ned och jobb flyttar från orten. Detta eftersom nya jobb hela tiden skapas. Men tyvärr har inte alla regioner haft förmågan att förnya näringslivet i den takt som gamla jobb försvunnit. Dessa regioner hamnar ofta i en nedåtgående spiral. Få och ansträngda företag i kombination med svaga akademiska resurser leder till avfolkning, ökad arbetslöshet och fler sjukskrivningar samt ökade kommunala utgifter och skatter.

Denna, ibland exceptionella, skillnad mellan Sveriges regioner innebär stora ekonomiska kostnader. Kostnader som främst blir kännbara i de regioner som halkat efter, men som i slutändan drabbar hela landet. Resultatet blir att Sverige inte har råd med tillväxtskapande och absolut nödvändiga investeringar i infrastruktur, utbildning och FoU. Därmed blir alla lidande av att alltför många inte hänger med. För att råda bot på dessa skillnader använder sig nationella makthavare av riktade bidrag och krispaket. Detta kan inte vara lösningen som gör att alla Sveriges regioner överlever i den hårda konkurrens som globaliseringen innebär. När det inte längre räcker med att ministrar tar regeringsplanet Sverige runt i tron att de centralt kan rädda jobb och företag, blir det de regionala makthavarnas uppgift att se vad som bäst behövs för att regionen ska bli en vinnare. Det blir de regionala politikerna som måste finna alla de möjligheter globaliseringen innebär och som måste leda regioner och medborgare mot förnyelse och ökad kunskap.

Fel! Okänt namn på

5.6.3 Regional tillväxt = Sveriges tillväxt

När Sveriges tillväxt och konjunktur diskuteras görs det ofta utifrån perspektivet att hela Sverige är i samma konjunkturfaser, med samma arbetsmarknad och samma struktur på näringslivet. Så är dock inte fallet. Olika regioner är ofta i olika konjunkturfaser. Eftersom regionernas näringslivsstruktur och därmed ekonomiska konjunkturcykel är i olika fas, måste också den politik som har med tillväxt att göra anpassas till regionala förutsättningar. Med kraftfulla regionala politiker kan regionens invånare och företag bättre arbeta för att bli framgångsrika och på att tillvarata utvecklingskraft och dynamik där de lever och verkar. Då kan näringslivet, regionala lärosäten och politiker arbeta tätt tillsammans för att utveckla de kompetenser som krävs för att regionen ska stå stark i den globala konkurrensen.

Den regionala utvecklingspolitiken idag kännetecknas av omfattande program för omflyttningar av pengar, centralstyrda direktiv och massiva icke-koordinerade myndighetsstrukturer. Centerpartiet anser att regionerna själva bör ansvara för de regionala utvecklingsmedel länsstyrelserna, Nutek m.fl. i dag förfogar över. Utgångspunkten borde tas i de lokala och regionala utvecklingsmöjligheterna och de statliga resurserna samordnas för att stötta den lokala och regionala kraften. Därför vill vi på sikt även överlåta huvudmannaskapet för universitet och högskolor till regionerna. På så vis kan akademi, lokalt näringsliv och lokala beslutsfattare dra nytta av varandra vilket i sin tur leder till att nya jobb skapas och hela regionen gynnas.

Beslut som påverkar människors möjligheter att bedriva näringsverksamhet av olika slag borde styras mer av lokala och regionala förutsättningar än av centralt utformade direktiv. Därför bör exempelvis vissa restriktioner inom naturskydd, som exempelvis förbud mot skoterkörning, fjällflyg eller strandnära bebyggelse, beslutas på lokal eller regional nivå.

Staten ska vara den sammanhållande kraften som tar ansvar för det som ska vara lika i hela landet, som exempelvis den nationella rättighetslagstiftningen, rikets försvar och rättsväsende. Staten måste därför se till att föra en generell tillväxtinriktad politik. Annars hamnar den regionala utvecklingspolitiken i en svår situation. Vår uppfattning är att regional tillväxt skapas genom ett bra företagsklimat, en god infrastruktur med goda kommunikationer, utbildning och forskning samt tillgång till kapital.

Centerpartiet anser att ovanifrån besluta om hur en region ska utformas inte är en framkomlig väg. Det är av avgörande betydelse att sådana initiativ kommer underifrån, från människorna som lever och verkar i ett område. Dock vill vi skapa incitament som främjar en regional beslutandenivå.

Centerpartiets politik för en uthållig tillväxt grundar sig i att vi välkomnar olikheter. Vi ser olikheter som en tillgång, som alla människor, företag, kommuner och regioner kan dra nytta av. Precis som människor i sydvästra Norrbotten drog nytta av kylan för att skapa ett av världens ledande testområden för bilar, kan människor i varje kommun och region i Sverige dra nytta av just de specifika förhållanden och kunskaper som finns lokalt. Men det förutsätter att de som lever och bor i området tillåts fatta besluten.

5.7 Återföring av vattenkraftsmedel till regionerna

Centerpartiet arbetar sedan länge för att de kommuner och regioner, där vattenkraften produceras, ska få del av de rikedomar som produceras av det strömmande vattnet. Återföringen av vattenkraftsmedel ska ses som en kompensation för de intrång och skador i naturen som de bygder som släppt till sina forsar åsamkas.

I år tar statskassan in ungefär 1,4 miljarder kronor enbart på fastighetsskatt på landets vattenkraft. Statens fastighetsbeskattning av vattenkraftverk höjdes från 0,5 procent 2005 till 1,2 procent i år. Nästa år (och fram till 2011) kommer beskattningen att höjas till 1,7 procent, vilket innebär att statens intäkter kommer att uppgå till ungefär två miljarder kronor. En lämplig modell för återföring, som Centerpartiet vill pröva, kan vara att en del av den fastighetsskatt som staten tar ut på vattenkraftsanläggningar återförs till de kommuner och regioner som har släppt till sina forsar till den nationella energiförsörjningen.

5.8 Nej till regionalt grundavdrag

Det av regeringen föreslagna regionala grundavdraget är en bristfällig konstruktion som inte kommer att få de positiva effekter som avses. Regeringen motiverar förslaget med att de geografiska nackdelarna med att bo i stödområde A medför ökade utgifter som staten bör kompensera. Det är otvetydigt så att vissa kostnader är högre i Norrlands inland. Samtidigt finns det andra kostnader som är lägre varför vi inte är beredda att a priori slå fast att människor bosatta i stödområde A har högre nettokostnader än andra medborgare.

Vi menar att det är ohållbart att statens regler för inkomstbeskattningen ska anpassas efter bristfälligt analyserade levnadsomkostnader i olika delar av landet.

Tillsammans med Allians för Sverige säger Centerpartiet nej till regeringens förslag om höjt regionalt grundavdrag i stödområde A. Regeringen motiverar förslaget med att de geografiska nackdelarna med att bo i Stödområde A medför ökade utgifter som staten bör kompensera. Allians för Sverige underkänner detta resonemang. Vi anser inte att det är rätt att statens regler för inkomstbeskattningen ska anpassas efter levnadsomkostnaderna i olika delar av landet.

Centerpartiet kommer att arbeta för en generell sänkning av arbetsgivaravgifterna i de glesbefolkade länen i norr. Det är ett bättre sätt att stimulera ekonomin och att skapa nya jobb än regeringens förslag om att höja grundavdraget. En differentiering av arbetsgivaravgifterna är ett sätt att kompensera för långa avstånd till marknaderna, brister i infrastrukturen, svårigheter att attrahera kvalificerad personal och ett kärvt klimat – och därmed ett sätt att ge företag och kommuner i norr likvärdiga konkurrensförutsättningar med de mer befolkningstäta områdena i söder.

Fel! Okänt namn på

5.9 Höjt reseavdrag

De allt högre bränslepriserna slår ekonomiskt hårt för framför allt de som inte har några praktiska alternativ till bilåkande. För att kompensera dels för dessa kostnader, dels för att de som arbetar inte ska förlora på detta väljer vi att höja reseavdraget från 18 till 23 kr per mil i två steg. Avdraget höjs först till 20 kr per mil 2007 och året efter fullföljs etapp 2, med 23 kr avdrag per mil. Vi vill också pröva möjligheten att inkludera resor till och från barnomsorgen i reseavdraget.

Alternativet till ett höjt reseavdrag skulle annars vara att sänka punktskatterna på bensin. Detta skulle dock innebära ett ensidigt gynnande av ett fossilt bränsle som är den främsta utsläppskällan av växthusgas. Att sänka momsen på drivmedel som också har diskuterats bedömer vi inte vara möjligt på grund av EG-rätten. Genom att höja reseavdraget låter vi compensationen vara teknik- och bränsleneutral. Samtidigt som vi kompenserar för höga bränslekostnader ger vi fortsatta ekonomiska incitament för att byta bort fossila drivmedel till förmån för mer miljövänliga bränslen.

Reseavdraget ska utformas som en skatterabatt som inte utgår mot statlig beskattning, vilket gör att avdraget i kronor räknat blir lika mycket värt för en höginkomsttagare som för en låginkomsttagare. En person som kör 5 mil till jobbet varje dag kommer med detta förslag att spara 1 700 kr årligen.

5.10 Utökade resurser för landsbygdsutveckling

Byggande av det hållbara Sverige handlar inte i första hand om bevarande utan om utveckling och tillväxt i de verksamheter som gör att vi kan bruka utan att förbruka. Detta sker effektivast med en landsbygd som befolkas av många företagsamma människor som bidrar till en väl fungerande social miljö och ger underlag till en rimlig kommersiell samt offentlig service. Politiken måste hålla fokus på att utveckla – inte konservera.

Tillväxt på landsbygden kräver inte i första hand subventioner eller nya statliga detaljregler. En rejäl upprensning i den ”stuprörsbyggda” svenska myndighetsstrukturen med minskade detaljregler i kombination med förstärkt kommunal självstyrelse är den bästa medicinen. Centerpartiets politik bygger på tilltro till människornas vilja och förmåga att ta ansvar för sig själva och för andra.

Utan en sund näringspolitik och en god infrastruktur är satsningarna på LBU-programmet ineffektiva. Det krävs en mängd åtgärder för landsbygden för att de pengar som tillförs landsbygden genom LBU-programmet ska ge optimal utdelning. Det handlar om att börja i rätt ände. Våra förslag för en effektiv och tillväxtskapande näringspolitik och en utvecklad infrastruktur finns bl.a. att läsa i andra motioner till riksdagen.

De senaste åren har förutsättningarna för de gröna näringarna drastiskt förändrats framför allt genom reformeringen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Det är därför ytterst viktigt att snabbt ge signaler om hur det framtida programmet för landsbygdsutveckling kommer att se ut. Vid EU-toppmötet i

december träffades en budgetuppgörelse som gör det högst sannolikt att Sverige ges ytterligare 200 miljoner kronor i LBU-medel från EU för programperioden 2007–2013. Dessa skall sedan medfinansieras med ytterligare 200 miljoner svenska kronor. Det ger således en utökning av programmen med 400 miljoner kronor i förhållande till nuvarande nivå. Därutöver har regeringen valt att satsa ytterligare medel så att totalsumman landar på 739 miljoner 2007, respektive 823 miljoner 2008. Det egendomliga är att detta har kommunicerats som att man satsar ”1 miljard extra på LBU”. I vår propositionen har regeringen inte heller gjort någon precisering av vad den s.k. miljarden ska användas till. Centerpartiet anser att det hade varit önskvärt om regeringen hade redovisat vad ”miljarden” ska satsas på och vilken inriktning LBU-programmen ska ha i nästa programperiod.

Centerpartiet anser att pengar till landsbygdsutveckling är väl använda pengar. En draghjälp för tillväxt på den svenska landsbygden. Centerpartiet vill ha en utökad LBU-ram med 1 miljard kronor per år i förhållande till dagens nivå, vilket innebär en utökning med +261 miljoner 2007, respektive +177 miljoner 2008 jämfört med regeringens förslag. Eventuella outnyttjade anslag, som följd av en viss fördröjning i genomförandet under programperiodens inledande år, anser vi ska behållas inom anslagsposten och utnyttjas senare.

5.11 Stärk kommunernas ekonomi

Det kommunala självstyret måste respekteras. Statens riktade statsbidrag har under flera år haft en urholkande effekt på kommunernas ekonomi. Underfinansierade statliga reformer är fortfarande en av de främsta orsakerna till bristande stabila planeringsförutsättningar i Sveriges kommuner. Den s.k. finansieringsprincipen har urholkats genom fortsatt övervältring av kostnader från staten till den kommunala sektorn. Om kommunerna ska kunna klara välfärden, en god ekonomisk hushållning och balanskravet krävs att finansieringsprincipen respekteras.

Centerpartiet föreslår en inkomstskattereform som innebär kraftigt ökade disponibla inkomster för låg- och medelinkomsttagare. Tillsammans med Allians för Sverige presenterar vi nu en vidareutveckling av vår tidigare reform, vilket innebär att dagens grundavdrag ersätts med ett jobbavdrag, som utformas som en statligt finansierad skatterabatt. De som har arbetsfria inkomster behåller nuvarande grundavdrag. Vid sidan av de ekonomiskt positiva effekterna för låg- och medelinkomsttagare, i synnerhet kvinnor, medför reformen en kraftig förstärkning av kommunernas skattebas. När ekonomin växer och människors löner ökar får kommuner och landsting större intäktsökningar än i dag. Med vårt inkomstskatteförslag ökar skattebasen i kommuner med låg skattekraft med mer än genomsnittet. Samtliga kommuners skattebas stärks och beroendet av statsbidrag minskas. Detta ökar kommunernas möjlighet att själva besluta om och påverka skola, omsorg och barnomsorg. En stärkt kommunal skattebas möjliggör också höjda kvinnolöner i traditionella låglöneyrken i offentlig sektor.

Fel! Okänt namn på

En väl fungerande kommunal skatteutjämning bidrar till att en grundläggande service och mera jämlika förutsättningar för tillväxt kan bli möjligt i hela landet. Centerpartiet är tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige eniga om att det kommunala utjämningsystemet måste reformeras. Det kommunala utjämningsystemet är alltför omfattande och oöverblickbart. Vi vill se ett reformerat, hållbart och långsiktigt utjämningsystem. Grunden i ett reformerat system bör vara att alla kommuninvånare ges möjligheten till en likvärdig och god grundservice. En högre servicenivå skall kommunens invånare själva kunna påverka och finansiera. Ett kommunalt utjämningsystem skall inte få hindra ekonomisk tillväxt. De negativa margineffekter som finns i dagens system bör ersättas av incitament för kommunerna att växa och utvecklas, samtidigt som det kompenserar de kommuner och landsting som saknar tillräcklig skattekraft för att klara en god grundservice.

Vidare måste ett utjämningsystem respektera det kommunala självbestämmandet. Utgifter som beslutas av staten ska finansieras av staten. Om ett utjämningsystem skall vara hållbart och demokratiskt förankrat hos medborgarna måste det vara överskådligt och transparent. Några stora förändringar i nuvarande utjämningsystem är inte realistiska att genomföra utan en omfattande beredning. Ansvarskommitténs arbete bör därtill slutföras.

5.12 Minskad statlig byråkrati

Enligt tidningen Riksdag & Departement⁴ har Regeringskansliets kostnader ökat med 78 procent, från 2 994 miljoner kronor 1995 till 5 326 miljoner kronor 2005. Trots detta har Regeringskansliet inte skrivit fler propositioner, departementspromemorior eller skrivelser till riksdagen. Regeringskansliet är ett exempel på hur den statliga byråkratin slukar allt större resurser. Samtidigt är behovet av en effektiv statsapparat och god samhällsstyrning större än någonsin. Framtidens välfärdsåtaganden måste säkras och ett viktigt led i detta arbete är att begränsa den svenska statsapparats utbredning.

Centerpartiet har i många sammanhang uttryckt frustration över regeringens benägenhet att inrätta en ny myndighet för varje politisk fråga, för att på så vis föra dem bort från dagordningen. Vi menar att myndigheters verksamhet först och främst ska gagna medborgarnas intressen, vilket förutsätter produktiva och resultatrika organisationer.

Enligt Statskontoret har Sverige 552 myndigheter.⁵ Statskontoret hävdar vidare att en definition av myndighetsbegreppet saknas. Detta gör att det skapas olika blandformer av organisationsstrukturer med otydlig status, vilket försvårar överblicken och kontrollen över statsförvaltningen. Det lägger också hinder i vägen för medborgarnas möjligheter till insyn och påverkan.

⁴ Riksdag & Departement, nr 7 2006.

⁵ Statsförvaltningens utveckling 2000–2005, rapport 2005:121, Statskontoret.

Ekonomistyrningsverket (ESV) har undersökt myndigheters OH-kostnader och resultatet visar att statsförvaltningen kan effektiviseras genom en översyn av den gemensamma administrationen. ESV menar att alla myndigheter kan öka effektiviteten och på så vis spara pengar, framför allt genom att myndigheterna uppmanas att flytta till billigare lokaler och utnyttja modern teknik och s.k. shared service-lösningar. ESV gör bedömningen att den totala OH-kostnaden, dvs. kostnader för gemensam styrning, samordning, administration och lokaler, i statens myndigheter uppgår till ca 45 miljarder kronor per år. Detta motsvarar 25 procent av statens totala driftskostnad.

Dagens myndighetsstruktur, där statens ansvarsområden är uppdelade på flera olika myndigheter leder till att flera myndigheter utför närbesläktade uppgifter eller till och med samma uppdrag. Många myndigheter är dessutom mycket små, vilket leder till OH-kostnaderna utgör en oproportionerligt stor del av myndigheternas totala kostnader.

Tillsamman med övriga partier i Allians för Sverige hävdar Centerpartiet att det finns möjlighet till stora besparingar genom effektivisering, sammanslagning och nedläggning av statliga myndigheter. Centerpartiet har försiktigtvis för 2007 aviserat samlade besparingar fördelat inom olika områden på 3 miljarder kronor. Vår uppfattning, som stöds av ESV:s undersökning, är att en effektivare kostnadshantering är fullt möjlig. Besparingsmöjligheterna med en effektivisering av myndigheternas struktur och kostnadshantering är sannolikt betydligt större.

5.13 Bygg Sverige underifrån

Människors vardag måste vara utgångspunkten för vår politik. Det är runt köksbord i arbetsplatsernas fikarum, vid gungställningar och fotbollsplaner där personer samlas och samtal förs som politiken formas.

Centerpartiet vill se ett samhälle där den enskilda individen är stark i sig och där människor ges största möjliga utrymme att tillsammans forma sin vardag och leva sina egna liv. Samtidigt måste människor kunna lita på att det offentliga finns där som ett stöd den dag det civila samhället inte räcker till. Detta uppnår vi genom att skapa så små och så starka politiska enheter som möjligt. Genom att all makt ska delegeras underifrån och uppåt. Samt genom att enskilda ges verklig makt att överklaga orättfärdig myndighetsutövning, genom exempelvis en författningsdomstol.

Att ovanifrån bestämma hur folk ska leva sina liv har aldrig fungerat, och kommer aldrig att fungera. Utgångspunkten måste tas i att den enskilde vet vad som är bäst för denne och att det civila samhället är en stark kraft som ska stötta, inte motarbetas eller via regler och bidrag styras åt det håll som kommun och stat bestämt. Beslut ska aldrig fattas längre ifrån människors vardag än vad som är nödvändigt. Utgångspunkten är att det som sköts effektivt på lokal nivå också ska skötas där, i andra hand, om den lokala nivån inte kan fylla sin uppgift ska besluten föras upp till den regionala nivån, därefter på nationell nivå och i sista hand på EU-nivå.

Fel! Okänt namn på

Därför vill vi se ett Sverige med små starka kommuner och stora starka regioner, där båda enheterna har makten och de ekonomiska resurser som behövs för att sköta sina angelägenheter. Statens uppgift är i första hand att vara den sammanhållande kraften och ett smörjmedel i tillväxtarbetet. Centerpartiet bejakar olikheter och mångfald mellan kommuner och regioner, eftersom vi ser det som ett tecken på att folkviljan lokalt har fått fullt genomslag. För Centerpartiet är EU en viktig del av demokratin. EU har kraften och förmågan att sköta de frågor som staten inte mäktar med. Det handlar om freden, miljön och brottsligheten.

5.13.1 Tillsätt en maktombudsman

Centerpartiet kommer aldrig att acceptera att beslut flyttas uppåt, från människor och kommuner, om inte minst lika mycket makt flyttas nedåt. För att vaka över att det blir så vill vi inrätta en maktombudsman. En person med uppgift att vara en nagel i ögat på oss med makt, som kritiskt granskar regeringens alla förslag och som visar om din makt över vardagen ökar eller om den minskar. Det ska också vara en person dit medborgarna kan vända sig när stat eller kommun minskar deras vardagsmakt. Maktombudsmannen finansierar vi genom att slå ihop övriga ombudsmän till en myndighet.

5.13.2 Lyft fram demokratifrågorna i ett demokratikonvent

Centerpartiet föreslår att en del av riksdagens anslag till Regeringskansliet bör användas till genomförandet av ett demokratikonvent. Just nu händer mycket som berör grundlagsfrågor, både Ansvarskommittén och Grundlagsutredningen jobbar med vår konstitution och landets indelning. Sverige har en god och specifik tradition av medskapande starka folkrörelser som tar aktiv del i samhällets utveckling. De spelar en betydelsefull roll för hela det civila samhället och måste engageras i detta arbete. Självklart måste konventet också samla representanter från dagens olika nivåer – såväl kommuner, landsting, regioner som riksdag. De närmare formerna för konventets arbete och sammansättning förutsätts bli föremål för särskilda överväganden.

6 Vi vill göra Sverige grönare

6.1 Ett grönt industriprogram

Sverige ska vara världsledande inom miljöområdet. Tillsammans med näringslivet ska samhället ta fram den mest miljövänliga tekniken och byta till de mest miljövänliga processerna. I samarbete med andra länder ska vi lösa gemensamma utmaningar.

En framgångsrik miljöpolitik måste bygga på fungerande marknadslösningar i samarbete med, inte konfrontation mot, näringslivet. Centerpartiet vill därför forma en grön industripolitik, där politik och industri samarbetar kring mål, forskning och lagstiftning för att åstadkomma resultat.

Traditionell miljöpolitik har handlat alltför mycket om förbud och alltför lite om uppmuntran. Sverige måste dra nytta av den kapacitet och kunskap som svensk industri har, inte förstöra den. Det mår varken miljö eller ekonomi bra utav.

Om politik och näringsliv samarbetar kan industrin uppmuntras till att ta miljöarbetet till en högre nivå. Vi kan genom gemensamma ambitioner och insatser ta fram en industripolitik som sätter miljö, utveckling och framtidstro i första rummet.

Om vi ska lyckas med att bli världsledande inom miljöteknik – och det måste vi för att lyckas genomföra ett tekniskifte – måste också svensk industri spela en större roll i att satsa på miljöinvesteringar och miljöinnovationer. Men miljöansvaret är inte ett ansvar som ensidigt kan åläggas industrin. Politiken måste utformas på ett sådant sätt att regelverk och tillsyn både syftar till att sydda miljön och att uppmuntra industrin att fortsätta utvecklas och arbeta i en miljövänlig inriktning.

För att upprätthålla industrins engagemang för genuint och långsiktigt miljöarbete måste även samma krav ställas på politiken. Politiken kan inte ständigt ändra förutsättningarna för industrin, då minskar investeringsbenägenheten och vi blir kvar med gamla miljöfarliga lösningar. Vad som i stället måste göras är att politiken först sätter ramarna och sedan skärps gränsvärdena undan för undan. Politiken kan helt enkelt inte ändras hela tiden – som t.ex. har varit fallet med utsläppsrätterna och torven där industrier har nyinvesterat i torvelningsanläggningar när de har blivit miljöklassade och sedan har miljöklassningen försvunnit.

Politik och industri måste jobba gemensamt och långsiktigt för att ett tekniskifte ska kunna uppstå. Och för det behövs ett grönt industriprogram.

6.2 En miljard för bättre klimat och nya jobb

Centerpartiet vill satsa ytterligare en miljard kronor per år för klimatinsatser. Ramen skall användas till forskning men också till olika former av stöd till anläggningar för framställning av förnybara drivmedel samt miljövänlig energi. Det är viktigt att forskningsinsatser görs i samarbete med berörda branscher. Det handlar dels om olika former av stimulansåtgärder för människor som väljer miljövänlig energi och bränsle – som leder till minskade skatteintäkter –, dels om satsningar på forskning och utveckling.

Utöver de satsningar som görs inom forskningen måste vi också börja använda den kunskap som redan finns. Vi behöver skapa ”morötter” och förutsättningar för att snabbt förverkliga den nya tekniken och kunskapen. Centerpartiet stöder regeringens satsningar på energiforskning och Klimp (Klimatinvesteringsprogram), men därutöver väljer vi att satsa ytterligare 1 miljard inom området förnybar energi och alternativa drivmedel. Vi anser att tempot måste höjas i klimatarbetet. Vi har skapat utrymme för denna satsning genom att höja ”klimatkraven” för miljöklass 1-diesel (mk 1) och därmed spara drygt 1 miljard årligen, genom att inte subventionera merkostnaden för att ha en annan specifikation för svavelfri diesel än övriga Europa. Miljönyttan av att

Fel! Okänt namn på

subventionera en särskild mk 1-diesel i Sverige är marginell jämfört med den nytta som vår "klimatmiljard" kommer att kunna prestera. Miljarden fördelas under utgiftsområdena 20 och 21 samt skattesidan, eftersom det handlar om en kombination av forskning, investeringsstöd, skattelättnader osv.

En av de största utmaningarna för alla länder är att komma tillrätta med utsläppen av klimatpåverkande gaser. Sverige har en hög ambitionsnivå när det gäller klimatarbetet och det finns också en stor enighet kring allvaret i klimatförändringarna. Vi vet alla att användningen av fossil energi inte är långsiktigt hållbart och att sambandet mellan ekonomisk tillväxt och utsläpp av växthusgaser har gått att bryta. För att vi ska kunna nå målet om halverade utsläpp av växthusgaser till år 2050 anser Centerpartiet att vi bör åstadkomma 30 procent minskning till år 2020 (jämfört med 1990 års nivå). För att detta ska vara möjligt krävs stora ansträngningar, men i stället för att nedslås och bli negativa: låt oss se det som möjligheter. I dessa ansträngningar finns också affärsmöjligheter och nya jobb. Låt oss använda miljön som en hävstång in i framtiden.

Redan i dag exporterar svenska miljöteknikföretag tjänster och produkter för nära 25 miljarder kronor om året. Men vi skulle kunna vara så mycket bättre. Jämför exempelvis med det brasilianska etanolprogrammet som sysselsatte nära 700 000 personer 2003. LRF menar att energi från de gröna näringarna kan ge 25 000 nya jobb i Sverige. Sverige kan som nation skapa riktlinjer och styrmedel med långsiktig och tydlig inriktning. En vision om en miljövänlig energiproduktion går att förverkliga och kan generera många nya jobb och en ökad tillväxt i vårt land.

6.3 Hållbara transporter

Centerpartiet anser att fordon som bil och buss är nödvändiga. För många människor är dessa viktiga transportmedel i vardagen. Sett i ett större perspektiv är det dock uppenbart att vägtrafikens miljöbelastning måste minska. För närvarande expanderar den europeiska bilparken med ca 3 miljoner fordon per år. Vägtransporterna står för 84 procent av alla utsläpp av växthusgaser som kommer ifrån transportsektorn, och transportsektorn står i sin tur för en tredjedel av alla koldioxidutsläpp. För att bilen även i framtiden ska kunna utgöra ett bra kommunikationsmedel, utan att äventyra klimatet och ha en säker tillgång på drivmedel, är det av stor vikt att utveckla bränslen som ersätter de fossila bränslena. Det handlar även om att sänka bränsleförbrukningen i vägtrafikens fordon genom effektivare motorer.

Centerpartiet vill att tillverkare och konsumenter stimuleras till att satsa på bränslesnåla fordon och fordon drivna med miljövänliga bränslen. Vi tror på stimulans av alternativen, alltså morötter i stället för piska, så att människor ges en möjlighet att *välja* ett miljövänligt bränsle. Med en ökad efterfrågan följer teknikutveckling och infrastruktur, utan vidare påtryckningar från politiskt håll.

För en omställning till ett grönt transportsystem krävs det att Sverige satsar på forskning och utveckling. Satsningarna handlar såväl om traditionell

forskning som om stöttning av näringslivet i dess teknikutveckling. Det är viktigt att satsningarna inte ger förtur åt något särskilt bränsle eller någon särskild teknik. Det är slutresultatet – effektivt resursutnyttjande och minskad miljöpåverkan – som vi efterfrågar.

Centerpartiet anser att Sverige ska vara pådrivande för att det europeiska transportsystemet miljöanpassas. Vi får inte se EU:s regler och nivåer som ett hinder utan som en möjlighet att driva på utvecklingen även i andra länder. Om Sverige agerar offensivt och går längre med arbetet för att minska klimatpåverkan och öka trafiksäkerheten har vi möjlighet att visa vägen för övriga EU.

6.3.1 Åtgärder för bränslebyte

Centerpartiet kräver att inga nyproducerade fossildrivna bilar ska få säljas efter 2015. Försäljningen av miljövänliga bilar har ökat kraftigt på senare tid. Bakom framgången finns flera faktorer, men två faktorer vi vill peka på är undantaget från trängselavgifter i Stockholm och nedsättningen av förmånsvärdet för miljöklassade tjänstebilar. Vårt förslag om höjda skrotning-premier kommer ytterligare stimulera till en nyare och miljövänligare bilpark (se stycke 6.3.3). I dag skiljer man på elbilar och gas (nedsättning till 60 procent) och bilar som drivs med alkohol (nedsättning till 80 procent). Denna skillnad är inte teknikneutral och missgynnar fordon drivna på gas och etanol. Centerpartiet anser att nedsättningen skall vara generell. Alla bilar som drivs med el, alkohol eller gas bör få en nedsättning till 60 procent av förmånsvärdet.

Den etanolinblandning som idag finns i merparten av försäld bensin gör att en viss skattelättnad borde uppkomma på bensin, något som dock än så länge inte har kommit konsumenterna till del. Det går idag inte att se på priset att man valt att tanka bensin med etanolinblandning. För att öka efterfrågan på drivmedel med inblandning av förnybara bränslen föreslår vi att man, förutom befrielse från koldioxidskatt och energiskatt på det förnybara bränslet, också bör ge en extra rabatt på energiskatten för den del av de fossila bränslen som blandas med de förnybara. I dagsläget finns etanol som drivmedel dels som låginblandning upp till 5 procent i bensin, dels som E 85 med 85 procent etanol och 15 procent bensin. För E 85 är etanoldelen skattefri medan bensindelen beskattas med koldioxidskatt och energiskatt. En extra rabatt på energiskatten för bensindelen i E 85, förslagsvis motsvarande andelen etanol dvs. 85 procent, skulle innebära 34 öre lägre skatt per liter E 85.

Som en ytterligare stimulans avsätter vi 50 miljoner konor per år för att ge skattereduktion åt privatpersoner som väljer att köpa en miljöbil. Detta ger möjlighet för ca 5 000 nya miljöbilsägare att få en skattereduktion om 10 000 kr. För enkelhetens och teknikneutralitetens skull föreslår vi att rabatten är lika för alla, oavsett inköpspris eller innehavstid. Återbetalningen sker via skattekontot. Riksdagen bör besluta att införa en skatterabatt om 10 000 kr till privatpersoner som investerar i en miljöbil.

Fel! Okänt namn på

6.3.2 Höj klimatribban för miljöklass 1-diesel

Mot bakgrund av allvaret i klimatfrågan så menar vi att det är dags att även föra in klimataspekten i miljöklasssystemet. Vi vill höja ribban för mk 1-diesel så att även utsläppen av växthusgaser vägs in. För att ett motorbränsle ska få tillhöra mk 1 måste utsläppen av växthusgaser vara lägre än för konventionell diesel. Centerpartiet föreslår därför att den nuvarande svenska mk 1-dieseln flyttas över till skatteklass mk 2.

Samtidigt föreslår vi att specifikationen för mk 2-diesel ändras så att Europadieseln rymms inom kraven och skatteklassas därefter.

För statskassan innebär skattesubventionen på mk 1-diesel en utgift på ca 3 miljarder årligen. Miljövinsten, jämfört med den moderna Europadieseln, står inte i relation till denna kostnad. Centerpartiet anser att dessa pengar kan göra bättre miljö- och samhällsnytta på andra håll och föreslår därför att nuvarande mk 1-diesel slås samman med mk 2-dieseln. Även mk 2-dieseln subventioneras i dag med ca 32 öre/liter (40 öre/liter inkl. moms) jämfört med mk 3 och det menar vi ska ske också i fortsättningen för att kompensera för de merkostnader som det innebär att få fram ett i princip svavelfritt bränsle. Vi vill inte hamna i den situationen att prisskillnaden blir så liten att försäljningen av mk 3-diesel åter ökar i volym. Förslaget innebär en besparing för staten på 1,1 miljard kronor för per år.

6.3.3 Höjd skrotningspremie

Gamla bilar har en betydligt större miljöpåverkan jämfört med nyare bilar. Att föryngrar bilparken är således ett viktigt miljöpolitiskt mål. Den svenska bilparken är tyvärr en av de äldsta i Europa. I syfte att föryngrar denna anser vi att skrotningspremien måste användas mer effektivt, framför allt för att minska andelen äldre bilar utan katalysator. De gamla bilarna står för 3–5 procent av trafikarbetet men nära 50 procent av utsläppen av några hälsofarliga avgaser, enligt uppgifter från Bil Sweden. Med tanke på luftmiljön i våra storstäder är det oerhört viktigt att snabbt förnya bilparken, för att t.ex. minska partikelutsläppen. Det är inte acceptabelt att storstadsbor ska tvingas betala för luftföroreningarna med sina liv. Vi anser att en tidsbegränsad stimulans till skrotning av gamla bilar bör genomföras snarast. Skrotningspremien bör höjas från 1 700 kr till 4 000 kr under en begränsad tid. Den höjda skrotningspremien skall riktas mot ej avställda bilar som inte omfattas av de avgaskrav som infördes obligatoriskt 1989, det vill säga katalysatorkrav. För övriga delar av bilparken kvarstår gällande ersättningsnivåer. Från och med den 1 januari 2007 ersätts systemet med premier som grund för ekonomin i bilskrotning med utökad producentansvar i enlighet med EU-direktiv för uttjänta bilar.

6.4 De gröna näringarna

Modernisera jordbrukspolitiken. Skapa bättre förutsättningar för lönsamhet åt småföretagaren! För ett livskraftigt lantbruk måste lönsamheten hos jordbru-

ket stärkas, endast då kan vi skapa tillväxt i hela Sverige. En modern jordbrukspolitik är balanserad, miljöanpassad och stärker förutsättningarna för att lantbruket skall kunna konkurrera på lika villkor med en ökad lönsamhet som mål. För att detta ska bli verklighet behövs:

- Ett program för konkurrenskraftigt jordbruk
- Enklare regler och mindre byråkrati
- Satsning på alternativa verksamheter inom de gröna näringarna
- Miljö- och kvalitetsutveckling.

Med ett starkt jordbruk följer öppna landskap, livsmedelsförädlingsföretag, turistnäring, småskaligt skogsbruk och inte minst lokalt producerade grödor till livsmedel och energi. Detta främjar den biologiska mångfalden och är en oumbärlig del i omställningen mot ett hållbart samhälle. Centerpartiet anser att det både internationellt och nationellt krävs en starkare hållning från regeringen i de frågor som rör vårt lands jordbrukspolitik. Vid ett maktskifte i valet 2006 kommer Centerpartiet att arbeta för ett program med fokus på att öka konkurrenskraften för svensk livsmedelsproduktion. Där staten tillsammans med jordbruket och livsmedelsindustrin ska ta fram genomförbara reformer och åtgärder för att säkra en inhemsk produktion med hög kvalitet. Centerpartiet arbetar hårt för att den svenska regeringen starkare ska företräda svenska intressen i internationella förhandlingar och modernisera jordbrukspolitiken; att vi är med i EU ska tas till vara på ett optimalt sätt.

Det svenska jord- och skogsbruket utgör en viktig länk i omställningen av energi- och transportsystemen. Det finns en stor potential för Sverige att genom produktion och vidareförädling utveckla nya marknader för bioråvaror. En omställning av Sveriges drivmedelsanvändning kräver att jord- och skogsbruket är med som en viktig del, vilket i sin tur kräver större satsningar inom forskning och utveckling på området.

Lönsamheten hos de svenska lantbruksföretagen är låg och utvecklingen är skrämmande. En förutsättning för återväxt och ny investering, är att det går att få lönsamhet i sin verksamhet. Utan lönsamhet riskerar vi att den småskaliga jordbruksnäringen kommer att dö ut. Småföretagaren är livskraften i vårt samhälle och de har en nyckelroll i att skapa tillväxt. För att nå drömmen om tillväxt i hela Sveriges land krävs ett livskraftigt jordbruk. Risken är stor för att den svenska livsmedelsproduktionen kommer att minska betydligt de närmaste åren; en livsmedelsproduktion med stora mervärden och av hög kvalitet. Detta beror framför allt på två saker, det första är det dåliga lönsamhetsläget för den inhemska produktionen av både på växt- och animalieproduktionen. Den andra stora orsaken är EU:s frikopplingsreform vars mål bl.a. är att minska matproduktionen. Reformen som ger bonden valfrihet att producera, innebär en uppenbar risk att just svenska bönder, som har de lägsta ekonomiska resultaten inom EU, i betydande utsträckning kommer att upphöra med sin produktion eller minska den. Detta skulle samtidigt betyda att investeringarna kan sjunka kraftigt.

Centerpartiet anser att det är en självklarhet att våra lantbruksföretag ska kunna konkurrera på lika villkor. Detta gäller inte minst frågan om olika särskatter, som dieselskatten för jord- och skogsbruksmaskiner och skatt på

Fel! Okänt namn på

handelsgödsel. Centerpartiet vill även förenkla regelsystemen för lantbruket, skapa exportfrämjande åtgärder, trygga infrastrukturen och förbättra villkoren för småskalig livsmedelsförädling. Allt för att skapa bättre förutsättningar för ett lönsammare och mer livskraftigt småföretagande på landsbygden.

6.5 Reformerade miljömål

Miljömålen är centrala i arbetet för att nå hållbar utveckling. För att målen skall kunna nås krävs det ett tydligt underifrånperspektiv där medborgare, företag, kommuner och regioner tillsammans bidrar i arbetet. Samtidigt krävs det en tydlig styrning av statens myndigheter och verk.

Miljömålen skall i första hand ses som en politisk målstyrning av Sveriges miljöarbete, och vara sektorsövergripande. Det är viktigt att inte fastna i den svenska verkshierarkin när man utformar delmålen. Utformningen av delmålen får inte styras av vilken eventuell myndighet som får huvudansvaret, utan strukturen måste i stället bygga på tydlighet i målstyrningen. Det är också viktigt att delmål sätts upp som är möjliga att uppnå. Det skall naturligtvis inte vara en ursäkt för att lägga ribban lågt, men det är i grunden destruktivt att sätta upp miljömål som är omöjliga att uppnå. För miljömålen trovärdighet är det viktigt att det finns tydliga och genomförbara planer på hur målen skall kunna nås. Vid omprövning av miljömålen måste det ske en utvärdering av insatserna.

6.6 Energieffektivitet i boendet

Vår energiförbrukning, inte minst i bostadsbeståndet, kan förbättras avsevärt. Många byggnader står idag inför ett omfattande och påtagligt renoveringsbehov. Detta gäller både mindre egnahem, men inte minst miljonprogrammets flerbostadshus. Centerpartiet har länge påtalat behovet av att ta sig an det växande "underhållsberget" för att trygga vår boendestandard. Samtidigt rymmer detta stora renoveringsbehov en stor potential.

Genom att införa ny teknik i samband med upprustningen av miljonprogrammet kan inte bara energibesparingar göras, utan också en attitydförändring och ett ökat miljömedvetande hos de boende kan komma till stånd. Genom att införa individuell mätning av vatten och värme ges boende dessutom en möjlighet till att påverka sina boendekostnader.

Regeringens politik för att minska energiförbrukningen i bebyggelsen kännetecknas av riktade åtgärder mot vissa energislag och tekniker. För att uppnå ett långsiktigt och effektivt energiomställningsarbete vill vi se reformerade stöd som riktar sig mot slutresultatet. Såväl experter som berörda myndigheter har påtalat betydelsen av långsiktiga och stabila spelregler för energieffektiviseringsarbetet i bostads- och servicesektorn. Stöd bör även vara teknikneutrala för att inte orsaka skevheter på marknaden eller andra prioriteringar än effektiviseringsarbetet.

Genom att mäta förbrukningen av värme och varmtappvatten och låta denna mätning utgöra en del av underlaget för en hyresgästs hyra skulle energiförbrukningen kunna minska. Detta innebär inte bara en stor potential för energibesparing utan också en möjlighet för den enskilde att få sin energiförbrukning synliggjord och en möjlighet att spara pengar. I dagsläget har ca 15 000 lägenheter individuell mätning av värme och/eller varmvatten av något slag. Detta är en utveckling som till stor del skett på privat initiativ. I takt med att tekniken utvecklats har även installationskostnader för mätutrustning pressats ned och tillförlitligheten i utrustningen ökat. För många fastighetsägare skulle en övergång till individuell mätning av värme och varmvatten redan i dagsläget vara lönsam.

6.7 Förbättrad konkurrens på elmarknaden

De brister i konkurrens som möjliggör de höga priser som många företag på elmarknaden kan ta ut ser Centerpartiet mycket allvarligt på. Höga elpriser skadar svensk industri och är en tung börda för konsumenter. Centerpartiet är dock övertygat om att en återreglering av elmarknaden inte är sättet att hålla tillbaka de höga elpriserna. Bristen på konkurrens blir inte bättre av ett monopol. I stället råder vi bot på höga elpriser med ytterligare konkurrens.

För att detta ska ske måste åtgärder vidtas för att förbättra konkurrensen på elmarknaden. Centerpartiet vill därför förbättra infrastrukturen och stärka effektöverföringskapaciteten såväl inom landet som med utlandet. Dessutom bör konkurrenslagstiftningen förbättras. Dessa förändringar bör göras både på den svenska och den nordiska marknaden likväl som den europeiska. Konkurrenslagstiftningen måste hela tiden syfta till att sätta konsumentintresset i första rummet.

För att ytterligare förbättra konkurrensen vill Centerpartiet utreda införandet av en effektbörs. Detta skulle som möjliggöra handel med och prissättning av effekt. Detta skulle i sin tur möjliggöra exempelvis dag- och nattaxor, vilket ger kunderna ännu bättre möjlighet att styra sitt elkostnad.

6.8 Miljöbistånd

Miljöproblemen i världen är en säkerhetsrisk och i många fall en orsak till konflikter. På grund av dagens överutnyttjande och bristfälliga hantering av naturresurser, utsläpp, snabba befolkningsökningar, diverse demografiska faktorer och välståndsklyftor är det lätt att se hela det ekologiska systemet som hotat. Ovannämnda hot mot framtidens säkerhet kommer att kräva ett helt nytt fokus på internationellt samarbete med miljön i fokus. Detta då många av miljöproblemen kräver lokala, regionala eller globala lösningar, som inkräktar på nationella regeringars rättigheter. Sveriges befolkning har ett stort ansvar och en enorm utmaning i att minska våra "ekologiska fotavtryck", för att vi inte ska fortsätta att stjäla miljöutrymme av andra människor och kommande generationer. Som nation har vi också ett stort ansvar i att bistå

Fel! Okänt namn på

fattigare länder i deras miljöarbete. Vi väljer därför att vidmakthålla vårt krav om att Sverige ska satsa pengar på miljöbistånd.

7 Vi vill göra Sverige tryggare

Centerpartiet vill att Sverige ska vara ett land där medborgarna har mer att säga till om och ges möjlighet att ta ansvar för sin framtid. Där de som behöver de gemensamma tjänsterna bäst står först i kön, och där vi inte bara kräver våra rättigheter utan också ser våra skyldigheter. Ett land där arbete och egen försörjning är utgångspunkten för den egna stoltheten och viljan och förmågan att klara sig själv. Den största tryggheten finns i tilltron till den egna förmågan och i de egna sociala relationerna. Att stärka individer och de sociala nätverken är en grundbult för ökad trygghet. Därmed får också den enskilda människan större möjligheter att ta ansvar i vardagen. De offentligt garanterade trygghetssystemen ska fungera som ett skyddsnet i de fall där vardagstryggheten inte räcker till, men ska syfta till att så snart det går göra det möjligt för den som blivit beroende av systemen att åter stå på egna ben.

Därför behöver det utvecklas nya välfärdsmodeller som ökar incitamenten hos fler att både sälja och köpa välfärdstjänster. Det kan handla om skattereduktion för hushållsnära tjänster, servicesedlar, barnomsorgspeng m.m. Varje politisk beslutsnivå bör dessutom ha en skyldighet att alltid erbjuda både offentliga och privata utförare av välfärdstjänster. Allt i syfte att stimulera mångfald. Ett ökat samarbete mellan det offentliga, privata och ideella kommer att ge många nya och bra välfärdslösningar.

7.1 Öka familjernas valfrihet

Unga familjer upplever att de inte har tillräckligt mycket makt över sin tillvaro och har svårt att få ihop livspusslet i vardagen. Tiden är knapp och många kämpar varje dag för att hinna lämna och hämta barn på dagis, och att saxa arbetstid och semester för att få så mycket tid som möjligt tillsammans med barnen. För många är det svårt att få pengarna att räcka till även om båda föräldrarna arbetar heltid. Både barn och föräldrar lider av att inte ha mer tid tillsammans i vardagen.

Centerpartiets inriktning är att både verka för en ökad frihet för barnfamiljerna och att stimulera ett jämlikt ansvarstagande för barn och familj. Frihet och flexibilitet främjar vi genom att ge föräldrarna makten över barnomsorgen och genom att på sikt höja barnbidragen när barnen är små. Jämlikheten stimulerar vi genom att förstärka föräldraförsäkringen.

Det är viktigt att föräldrar får mer makt över sin och familjens situation för att kunna klara av vardagspusslet och påverka barnens vistelsemiljöer. Dagens barnomsorgs- och familjepolitik är ekonomiskt generös, men samtidigt styrande. Centerpartiet vill föra över makten från sammanträdesborden till köksborden:

Stärk föräldraförsäkringen – höjda golv och tak: Stärk föräldraförsäkringen för att möjliggöra för både män och kvinnor att vara hemma med barnen. Golvet ska höjas för att ge alla, oavsett inkomst, en rimlig ersättning och ett höjt tak till 11 basbelopp (knappt 36 000 kr i månaden) gör att fler pappor stimuleras att ta ut sin del av föräldraledigheten. Det betyder att vi vill höja både golv och tak något utöver regeringens nu föreslagna höjning.

Höjda barnbidrag – ökar självbestämmandet och ger mer tid för barnen: Centerpartiet vill koncentrera en framtida höjning av barnbidragen till när barnen är små. På sikt vill vi fördubbla barnbidragen under förskoleåldern (1–4 år) samt ge rätt för föräldrar att gå ner till halvtid för att underlätta för mer tid med barnen.

Barnomsorgspeng ger föräldrarna makten över barnomsorgen: Fritt val inom barnomsorgen med en barnomsorgspeng som ger föräldrarna reella möjligheter att välja den barnomsorg de vill ha och som skapar en verklig mångfald av barnomsorgsformer. (Se utvecklad redogörelse för förslaget nedan.)

Hushållsnära tjänster med skattesubvention ger valfrihet och stärkt självkänsla för den enskilde och bidrar till en marknad *för* nya tjänster och välfärdsföretag.

7.1.1 Barnomsorgspeng

Kostnaderna för kommunernas barnomsorg är i dag 34,4 miljarder kronor eller drygt 90 000 kr per barn. Centerpartiet vill använda delar av dessa medel för att införa en särskild barnomsorgspeng. Förslaget innebär att föräldrarna får en barnomsorgspeng som berättigar till köp av barnomsorg för en summa som är tillräcklig för att betala den övervägande delen av en normal barnomsorgsplats. Varje familj ska på så vis ges möjlighet att välja och utforma barnomsorg utifrån barnens och familjens egna behov.

Tillsammans med full etableringsfrihet, så att det är tillåtet för personal, föräldrar eller privata entreprenörer att starta barnomsorgs verksamhet, blir det möjligt för alla att välja den barnomsorg som passar bäst. Genom att barnomsorgspengen följer valet av omsorg för barnet blir det också möjligt att välja barnomsorg i t.ex. grannkommunen för den som pendlar.

Föräldrarna kan använda barnomsorgspengen för att anlita barnomsorgstjänster hos godkända barnomsorgsgivare. Barnomsorgspengen ska kunna ”delas”, dvs. användas för att betala barnomsorgstjänster hos mer än en omsorgsgivare.

En verklig mångfald innebär utrymme för väsentligt annorlunda former än traditionell barnomsorgs verksamhet, samt att föräldrar, släktingar, grannskap och föreningsliv kan vara delaktiga i att skapa barnomsorgen. Det innebär också bättre möjligheter att anpassa verksamhet efter barn med särskilda behov, såsom t.ex. funktionshinder eller allergier, samt att driva barnomsorg även på mycket små orter. En verkligt attraktiv lösning, som möjliggörs genom förslaget, är två-, tre- eller fyrfamiljslösningar, där föräldrarna turas om att sköta omsorgen om familjernas barn.

Fel! Okänt namn på

I dag har kommunerna ansvaret för att tillgodose föräldrars behov av barnomsorg. De samlade kostnaderna för denna barnomsorg (undantaget fritidshem) uppgick 2004 till 32 miljarder kronor som finansieras inom ramen för kommunernas verksamhet, med ett tillskott på omkring 2 miljarder i avgifter från föräldrarna. Vid ett införande av en nationell barnomsorgspeng ska kommunernas andel av kostnaderna växlas över från kommunerna till staten genom reducering av statsbidrag till kommunerna eller genom överförande av andra ekonomiska åtaganden till kommunerna.

Kommunerna ska vid denna växling få behålla medel som motsvarar deras kostnader för tillsyn av barnomsorgen.

Ett införande av en nationell barnomsorgspeng innebär att kommunerna löses från sitt ansvar för att garantera föräldrar rätt till barnomsorg. Genom införandet av barnomsorgspengen ges föräldrar ett kraftfullt efterfrågeinstrument som är kopplat till en utvidgad etableringsfrihet för en stor bredd av barnomsorgsutförare. Vi bedömer att detta ger förutsättningar för en fungerande marknad där utbud och efterfrågan på barnomsorg kommer att ha betydligt lättare att finna en balans än vad dagens kommunalt reglerade utbud lyckats med.

Den nationella barnomsorgspengen bör genomföras stegvis eftersom kommunerna måste ges tid att anpassa sina driftsformer och eventuellt öka andelen privat och alternativt utförd barnomsorg. I det första steget ska barnomsorgspengen enbart uppgå till hälften av den fullt utbyggda nivån medan kommunerna får en motsvarande minskning i sina statsbidrag. En full utbyggnad av barnomsorgspengen kommer att kräva minst två år, men möjligen fyra år.

7.2 Kunskap är vägen till social utjämning

7.2.1 En skola för livslångt lärande

Centerpartiet vill investera i kunskap på alla nivåer, från förskola, grundskola, gymnasieskola till högre utbildning och forskning, i ett livslångt lärande. Kunskap är många gånger grunden för ett minskat utanförskap och en ökad delaktighet i samhället. Utbildning ger redskapen för människor att infria sina framtidsdrömmar. Centerpartiet tror på en utbildning där individens behov står i centrum, vilket i förlängningen också innebär en ökad valfrihet och delaktighet när det gäller utbud och möjligheter. Kunskap innebär makt att förändra och påverka samhället i stort, men också makt att kunna göra sina egna val.

Vår dröm om framtidens skola består av en högkvalitativ skola både när det gäller praktik och teori och där dessutom ingetdera av detta värderas högre än det andra. I dagens, och kanske än mer i framtidens, samhälle kommer den svenska konkurrenskraftens betydelse ständigt att öka. Därför innehåller Centerpartiets dröm också det livslånga lärandet, där människor kan fylla på med kunskap hela livet.

Fel! Okänt namn på

För att fungera i den globala värld vi nu lever i måste det ställas höga krav på utbildning. Undervisning på alla nivåer bör genomsyras av ett globalt perspektiv där demokrati och tolerans är grundläggande värderingar. Globaliseringen för också andra aspekter med sig där t.ex. vikten av tekniska lösningar är stor. Centerpartiet har en vision om en skola där skaparglädje uppmuntras och nya innovativa tankar stimuleras.

Ramar och kramar i skolan

För att eleverna i grund- och gymnasieskolan ska lyckas krävs det både ramar och kramar, dvs. både förebyggande och uppföljande arbete. Därför är det viktigt att det sker en omfördelning av resurserna i skolan, så att det satsas större under de tidiga skolåren än vad som görs i dag. Tidiga insatser är det enda sätt på vilket man kan komma till rätta med de kunskapsluckor som finns hos många av dagens äldre elever.

Regeringen försöker gång på gång att halvhjärtat förbättra kvaliteten i den svenska skolan genom att lappa och laga med en rad små, spretiga och kort-siktiga anslag. Detta ligger inte i linje med Centerpartiets ambition om hur vi förbättrar den svenska skolan. Vi kräver i stället långsiktiga och kraftfulla insatser som leder till att eleverna faktiskt stärker sina kunskaper. Tidiga insatser och tydlig utvärdering behövs. En individuellt anpassad skola med flexibel skolgång, individuella utvecklingsplaner och stöd i tid är viktiga faktorer.

Läsa-räkna-skriva-satsning

Vi föreslår också en läsa-räkna-skriva-satsning på som sätts in under de tre första skolåren. Det finns ett oerhört stort behov av att tidigt stärka elevens kunskaper. Många problem i dagens skola uppstår när eleverna kunskapsmässigt halkar efter i ett tidigt skede av skolgången. Om eleverna tidigt är väl förberedda genom att kunna läsa, räkna och skriva kommer de också att bättre klara sig under de senare skolåren och i sitt framtida arbetsliv.

I grundskolan är det i dag många elever som har ont i magen när de går till skolan för att de oroar sig över något. Andra kanske inte kan somna på söndagskvällen när de vet att en skolvecka ligger framför dem. Vissa elever kan inte koncentrera sig för att de sitter för mycket stilla. Därför vill Centerpartiet göra en ekonomisk prioritering för att förbättra barns fysiska och psykiska hälsa.

Kommunala friskolor

Centerpartiets politik bottnar i att så många beslut som möjligt ska ligga så nära människan det är rimligt. Därför föreslår Centerpartiet att kommunala friskolor blir en större del av det svenska skolsystemet. Då kan lärare, skolledare, föräldrar och elever i större utsträckning påverka verksamheten i skolan i stället för att besluten fattas på en högre nivå än nödvändigt.

Folkbildning

Men en god folkbildning får vi ett rikt medborgarinflytande. Utöver det egenvärde som folkbildningen har i att människor tar till sig nya kunskaper, har

Fel! Okänt namn på

folkbildningen ett mervärde i att när människor samlas kan kreativiteten växa och nya idéer komma fram. Att människor får möjlighet att göra något som känns meningsfullt och intressant på sin fritid är i det närmaste en nödvändighet för människors välbefinnande. Här spelar folkbildningen en stor roll i att förbättra den svenska folkhälsan. Folkbildningen har också en viktig integrations- och utvecklingsroll som måste tillvaratas. Det görs även insatser som gagnar funktionshindrade.

Vi menar att det är nödvändigt att samhället underlättar medborgarinflytandet och stärker folkbildningen, vilket förutsätter en medveten ekonomisk prioritering. Det är därför med stor glädje som Centerpartiet noterar att regeringen nu ökar medlen med 400 miljoner kronor, vilket motsvarar den omfattning som Centerpartiet tidigare föreslagit.

7.2.2 Nystartskonto

Globaliseringen har lett till snabba omvandlingar i svensk ekonomi och på svensk arbetsmarknad. Detta ställer högre krav på individers förmåga att snabbt ställa om sin kompetens, vidareutbilda sig och starta eget företag. Utbildningsnivån får därmed en allt större betydelse för individens möjligheter att både få och behålla ett arbete. Ofta kombineras kontinuerlig kompetensutveckling med yrkesverksamhet. Centerpartiet arbetar för att sökandet efter kunskap inte ska vara reserverat för ungdomsåren och inte bero av var man väljer att leva sitt liv.

Det måste därför finnas ett generöst system för individuellt kompetenssparande så att möjligheten till ett livslångt lärande underlättas. Centerpartiet anser att det är viktigt att underlätta även för dem som vill finansiera sin utbildning utan att behöva ta lån, särskilt eftersom återbetalningstiden för studielån blir mycket kort för de personer som är äldre.

Tillgång till riskkapital, alltså pengar att investera i ett företag, är en av de faktorer som håller tillbaka företagsamheten, skapandet av nya jobb och individers möjlighet att sadla om från arbetstagare till egen företagare. För att starta ett företag eller bygga ut ett existerande företag krävs det ofta mycket pengar. Möjligheten till riskkapital är därför oerhört viktig eftersom det ofta kan vara väldigt svårt för företagare att t.ex. få ett banklån.

Centerpartiet vill införa ett individuellt skattefritt s.k. nystartskonto. Förslaget ger möjlighet för såväl arbetsgivare, arbetstagare som egenföretagare att skattefritt spara upp till 100 000 kr i syfte att möjliggöra för individers kompetensutveckling och att starta eget företag.

7.2.3 Högre utbildning och forskning

Om Sverige ska klara sig väl i en alltmer globaliserad ekonomi är det av största betydelse att vår högre utbildning håller högsta kvalitet och utbildar en stor del av varje årskull. Den högre utbildningen måste förmå att rekrytera ur alla befolkningsgrupper, oavsett social och etnisk bakgrund och i alla delar av landet. Utbyggnaden av högskolor och universitet under 1990-talet skedde i hög grad med Centerpartiets medverkan och har lagt en bra grund för en bre-

dare rekrytering. Kvaliteten har dock till viss del blivit lidande genom att regeringen låtit anslagen till högre utbildning urholkas.

Tillsammans med de övriga partierna i Allians för Sverige har Centerpartiet lagt fast principerna för en ny politik för den högre utbildningen. Vi vill satsa på att säkra kvaliteten och minska den politiska styrningen av lärosätena. Om makten över högskolorna tillåts växa underifrån – från lärare, forskare och studenter – så förbättras möjligheten att fatta rätt beslut och finna välfungerande samarbete med näringsliv och övriga samhället.

Centerpartiet har motsatt sig regeringens förslag om nya högskoleplatser som huvudsakligen ska inrättas av arbetsmarknadspolitiska skäl. Vi vill i stället använda en del av dessa medel för att stärka kvaliteten i utbildningen. Vi vill också tillskjuta extra resurser för att inrätta fler doktorandtjänster. Alla forskarstuderande ska i princip erbjudas en doktorandplats. Det är av stor betydelse både för genomströmningen och för kvaliteten på utbildningen.

Svensk forskning har ur ett historiskt perspektiv varit mycket framgångsrik och i högsta grad bidragit till ett framgångsrikt näringsliv. Inom medicinska och tekniska forskningsområden har starka kluster av forskningsintensiva företag och akademisk forskning av hög internationell klass uppkommit. Det finns dock allvarliga tecken på att svenska forskningsmiljöer nu förfaller och tappar mark jämfört med forskningscentra i andra länder. Forskare inom medicin, bioteknik m.m. flyttar i betydande utsträckning utomlands eftersom möjligheterna att bedriva forskning i Sverige upplevs som begränsade och bättre villkor erbjuds på andra håll. Regeringen har sedan 1994 låtit forskningsanslagen urholkas genom ofullständig uppräkningsanslagen.

Centerpartiet och Allians för Sverige har kommit överens om att stärka resurserna till forskningen. Satsningen ska syfta dels till att stärka hotade forskningsmiljöer av nationellt intresse (framför allt medicin, bioteknik och miljöteknik), dels ge förutsättning för framgångsrika forskningsmiljöer vid de mindre och medelstora högskolorna att utvecklas. Situationen för den svenska forskningen måste följas noggrant, och det kan inte uteslutas att ytterligare ökningsanslagen kan visa sig angelägna.

7.3 Ett friskare Sverige

För att nå framgång i arbetet med sjukskrivningarna är det av största vikt att arbetslinjen tydligt görs till sjukförsäkringens mål. Sjukförsäkringen måste reformeras så att det blir förmånligt att gå tillbaka till att arbeta. Det är också viktigt att socialförsäkringarna förändras så att det stimulerar till nyföretagande och företagande.

Under perioden 1997–2003 steg antalet personer som var frånvarande från arbetsmarknaden på grund av sjukskrivning och förtidspensionering kraftigt. Regeringen misslyckades med att möta denna uppgång med uppföljning och rehabilitering, vilket medförde att många gick sjukskrivna så länge att de helt tappade fästet på arbetsmarknaden. För att hyfsa statistiken inledde regeringen 2003 en ”operation sopa-sjukskrivningarna-under-mattan”, dvs. en massiv ökning av antalet förtidspensioneringar. Att regeringen, samtidigt som den

Fel! Okänt namn på

parkerade 60 000–70 000 människor per år i ett permanent utanförskap med en ersättningsnivå om 64 procent av inkomsten, anklagat de borgerliga partierna för att vilja sänka ersättningsnivåerna är ett hyckleri av första graden.

Sedan 2004 har ohälsotalen långsamt börjat minska. Detta har delvis skett på grund av förändrade attityder. Försäkringskassan har också blivit betydligt hårdare i sin bedömning av sjukskrivningsfall. I många fall har detta varit berättigat, men det förefaller som om det på senare tid börjat gå för långt. Många personer som saknar förutsättningar att komma tillbaka i arbete förklaras arbetsföra av Försäkringskassan utan att de accepteras som arbetssökande på arbetsförmedlingen. Ibland slutar det med att de hamnar i socialbidragsförsörjning. Ingen vinner något på att personer utan förutsättningar för eget arbete bollas mellan olika myndigheter och bidragssystem.

Aktuella rapporter vittnar om att kaoset i arbetet med rehabilitering – som kritiserades hårt redan i slutet av 1990-talet – inte har åtgärdats. Trots att antalet långtidssjukskrivningar har ökat dramatiskt de senaste fem åren är antalet rehabiliteringsinsatser i princip oförändrade. Bara 9 procent av dem som varit sjukskrivna mer än 60 dagar har genomgått en samordnad rehabilitering. Dessutom är det bara hälften av de sjukskrivna som vet vem som är deras kontaktperson på Försäkringskassan. Trots att åtskilliga studier visat att rehabiliteringsåtgärdernas effektivitet är starkt beroende av att de sätts in snabbt tar det fortfarande många månader att få rehabinsatser om man över huvud taget får det. Kontakterna med sjukskrivna präglas av dålig kontinuitet och brister både i rutiner och bra bemötande.

7.3.1 Rehabgaranti

Centerpartiet anser att enbart skärpta krav inte är tillräckligt för att varaktigt minska kostnaderna för ohälsan. På kort sikt vill vi radikalt förbättra rutiner och insatser när det gäller uppföljning och rehabilitering av sjukskrivna. Vi har länge förordat en rehabgaranti med rätt till personlig plan och en fast kontaktperson – en rehablots. Sedan i höstas är vi överens med de andra partierna i alliansen om hur en rehabgaranti ska se ut.

Aktiva sammansatta rehabiliteringsinsatser och ett snabbt agerande vid sjukskrivningar ger positiva effekter för individen jämfört med passivitet. Jämfört med dagens situation med relativt hög grad av passivitet ger förstärkt rehabilitering minskat antal sjukdagar och minskade aktivitets-/sjukersättningar. I korthet vill Centerpartiet och Allians för Sverige vidta följande åtgärder för att skapa en uppföljnings- och rehabgaranti:

Inför en fungerande och flexibel finansiell samordning

Principen är att medel reserverade till bidrag omvandlas till aktiva åtgärder i ett samarbete mellan Försäkringskassan och andra myndigheter såsom landstinget/regionen, arbetsförmedlingen och kommunernas socialtjänst. Vänsterkartellen införde 2004 ett regelverk för finansiell samordning men dess nuvarande utformning försvårar de flesta former av finansiell samordning, som tidigare visat sig framgångsrika. Vi anser att det krävs en möjlighetslagstiftning som utgår från lokala behov.

Fel! Okänt namn på

Det är också en naturlig utveckling att låta hälso- och sjukvården ta ett större ansvar för sjukpenningkostnaderna. På sikt kan en viss andel av en eventuell minskning av sjukpenningkostnaderna tillföras hälso- och sjukvården. På så sätt kan drivkrafterna bli starkare för hälso- och sjukvården att mer systematiskt arbeta för att prioritera sjukskrivningsprocessen och tillhandahålla en effektiv rehabilitering.

Rätt till rehabilitering lagfästs – skyldighet att vara aktiv

En förutsättning för lyckad rehabilitering är individens engagemang och medverkan. Individen ska ha skyldighet att delta i aktiv rehabilitering och rätt att bli erbjuden rehabiliteringsstöd. Individen ska ges ett reellt inflytande i rehabiliteringsprocessen genom att han eller hon får vissa lagfästa rättigheter mot Försäkringskassan och rehabiliteringsaktörer. Om kravet på att delta aktivt i rehabiliteringen inte uppfylls ska det påverka ersättningen, såvida inte särskilda skäl föreligger.

Preciserade friskintyg i stället för sjukintyg

Sjukintygen bör byta perspektiv och i större mån fokusera på det friska. Därför bör de kallas friskintyg. Läkaren bedömer arbetsförmågan i förhållande till arbetsplats och arbetsuppgifter såväl vid den första sjukskrivningen som vid senare sjukskrivningar. Läkare som låter bli att följa de nya reglerna kan förlora rätten att skriva läkarintyg som underlag för försäkringsersättningar. Så sker i Norge.

För att läkaren ska kunna göra en medicinsk bedömning av arbetsförmåga krävs det kunskap om arbetsförhållanden för den som söker sjukintyg. I dag tillhandahålls dessa uppgifter enbart av den som söker sjukintyget. På grund av sekretesskydd kan en läkare inte kontakta arbetsgivaren utan den försäkrades medgivande eller genom honom/henne. Vi anser att läkare alltid ska efterfråga mer utförlig beskrivning av arbetsuppgifter av den försäkrade samt när så krävs be att få tala med arbetsgivaren. Om den försäkrade inte bistår i detta avseende bör detta framgå av intyget.

En koordinator på Försäkringskassan som driver processen framåt

Vi föreslår att varje person som varit sjukskriven mer än fyra veckor ska ha en koordinator. Koordinatorns uppgift är att självständigt driva på och följa rehabiliteringsprocessen och ha kontakten såväl med den sjukskrivne, som dennes arbetsgivare och med vården. Koordinatorm kan bland annat upphandla rehabiliteringstjänster för den sjukskrivnes räkning. Arbetsgivarna kan få hjälp av koordinatörer med stöd i såväl arbetsanpassning som i det förebyggande arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsen.

Koordinatorm är en ny typ av tjänst, och ny typ av kompetens kommer därför att behövas. Till viss del kan befintlig personal rekryteras men också nyanställningar kommer att behövas. Vi bedömer att ca 300 nya tjänster bör tillsättas i ett första steg. Vårt att notera är dock att försök med en liknade typ av verksamhet har visat att den totala arbetsbördan för Försäkringskassan inte blev större. I ett första skede krävdes visserligen fler insatser, men arbetsbör-

Fel! Okänt namn på

dan minskade efterhand då ett ökat antal personer kom tillbaka i arbete snabbare.

Rehabiliteringsutredning inom fyra veckor

Arbetsgruppen föreslår att rehabiliteringsutredningen bör göras efter fyra veckors sjukskrivning eller tidigare om individen själv begär det. Om rehabiliteringsprocessen kan komma i gång tidigare kan man minska mycket av den tid som den sjuke är passivt sjukskriven i nuvarande ordning.

Arbetsgivarens ansvar för rehabiliteringsutredning tas bort

Den nuvarande ordningen – att arbetsgivaren alltid ska inkomma med rehabiliteringsutredning – fungerar inte. Arbetsgivare med få anställda har ofta inte kunskapen för att göra det. I vissa fall är det känsligt att arbetsgivaren utreder, och för vissa personer är lösningen inte alls att gå tillbaka till den gamla arbetsplatsen. Nästan var fjärde arbetstagare saknar dessutom en traditionell arbetsgivare som kan utföra utredningen. Ansvaret bör i stället läggas på Försäkringskassan och koordinatören. Men även om arbetsgivaren inte längre har ett ansvar för utredningen kvarstår dock ansvaret att lämna nödvändiga uppgifter och information till Försäkringskassan.

7.3.2 Samordnad arbetslivsförsäkring

På längre sikt vill Centerpartiet reformera alla de försäkringar som gäller täckande av inkomstbortfall i arbetslivet på grund av sjukdom, skada och arbetslöshet. Vi vill införa en samordnad arbetslivsförsäkring där sjukdom och arbetslöshet behålls som kriterier för den sociala försäkringen, men där de ger samma ersättning och följs upp och åtgärdas med ett helhetsperspektiv på individens förutsättningar och problem inom samma organisatoriska tak. Lokala arbetslivskontor ska upprättas i stället för dagens arbetsförmedlingar och sjukförsäkringar. Dessa kontor kan med fördel bedrivas på entreprenad.

7.4 En tillgänglig hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården ska präglas av ett förebyggande perspektiv där insatserna organiseras med individen i centrum och med utrymme och respekt för hennes eller hans delaktighet. Hälso- och sjukvård ska finnas nära och dagens ”kökultur” ersättas av en kultur som är inriktad på snabb tillgänglighet, korta köer, medarbetarnas engagemang och entreprenörskap och flexibla lösningar.

Att ha nära tillgång till hälso- och sjukvården är en viktig trygghetsfaktor. Det underlättar ett flexibelt arbetssätt och bidrar till att minska köerna. Närhet underlättas av en fast läkarkontakt och gör det lättare för dem som behöver sjukhusvård att hålla kontakt med anhöriga. Därför ska alla medborgare ha rätt till en fast vårdkontakt som både kan hjälpa och ge råd till patienten liksom lotsa denne till den vård som patienten har behov utav.

Med hjälp av hälsönätet och hälsopasset standardiseras och integreras journalsystemen så att patienter kan åka till den vårdgivare de väljer utan att

Fel! Okänt namn på

mötas av administrativa hinder såsom saknade journaler, vilket även kan leda till felbehandlingar när patientens sjukdomshistoria saknas.

Små vårdenheter är ofta kostnadseffektiva och har en god kvalitet. Genom en ökad användning av telemedicin och genom ett målmedvetet arbete för att utveckla den småskaliga vården ska vi underlätta för de små enheterna.

Ingen ska behöva köa till vården. En skärpt – nationell – vårdgaranti ska införas för att ingen ska behöva vänta på att få vård. Om inte landstinget kan ge vård inom en månad ska patienten kostnadsfritt kunna besöka vilken vårdgivare som han eller hon vill – privat eller offentlig, i Sverige eller i annat EU-land – och få resa och omkostnader betalda av landstinget. Genom denna garanti kommer vårdgivarna att arbeta för att korta ner köerna. Dessutom kommer vårdgivarna att samarbeta bättre när varje landsting och varje vårdgivare inte längre kommer vara en isolerad ö och stimulera uppkomsten av en välfungerande ”vårdmarknad”.

Faktum är dock att så länge vården är en monopoliserad marknad kommer inte tillgänglighetsproblemet att lösas. Därför måste en startlag införas för att öppna för en reell mångfald av vårdgivare. Dock kan man inte tumma på kravet att vården är – och ska vara – offentligt finansierad.

Patienten ska ha rätt att fritt välja en fast allmänläkare eller sjuksköterska i primärvården och därmed slippa att ständigt byta läkare. Denna fasta patientkontakt ska vara en förtroendefull första kontakt och samtidigt hjälpa patienten att snabbt få tillgång till mer specialiserade vårdinsatser. Snabb kontakt med den nära vården är oerhört viktigt för den fortsatta behandlingen. Därför måste köerna i närvården försvinna.

Ohälsan måste förebyggas; vården måste därför ha en tydlig hälsoorientering. Mycket pengar och lidande kan besparas om kulturen i vården vänds så att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet utökades. Dessa insatser ska vara grunden i hälsovården. Genom att vården låter patienten vara delaktig och förstå sin behandling kan patienten bättre ta tillvara sin egen hälsopotential. Ett friare regelverk för finansiell samordning innebär att investeringar i hälsa kan få högre prioritet i landstingens budgetar.

Ett nationellt hälsönät med enhetliga, elektroniska journaler, personligt elektroniskt hälsopass och öppna kvalitetsregister ska införas. Hälsopasset ska innehålla patientens journaler, hjälpa patienten att kontakta sina vårdgivare och ska ge patienten en säker information om hur han eller hon kan förbättra sin hälsa. Med hjälp av hälsönätet och hälsopasset standardiseras och integreras journalsystemen så att patienter kan åka till den vårdgivare de väljer utan att mötas av administrativa hinder såsom saknade journaler, vilket även kan leda till felbehandlingar när patientens sjukdomshistoria saknas. Patientens delaktighet i sin egen hälsa främjas även.

Vården för de äldre måste förbättras, när man blir gammal ska man ha rätt till en värdig vård och äldreomsorg. Samarbetet mellan vården, hemtjänsten och serviceboenden måste förbättras. Alla som fyller 75 år ska få ett hembesök av läkare och sjuksköterska för att undersöka och diskutera hälsan. Den särskilda äldre sjukvården – geriatriken – måste värnas. Stödet till anhängvårdare måste också bli bättre.

Fel! Okänt namn på

Vården ska hålla hög kvalitet. För att underlätta för människor att göra medvetna val i samband med behandling ska vårdens kvalitetsregister vara öppna och tillgängliga, och vara en grund för patientens val av vårdgivare. På det sättet kan både köerna minskas och kvaliteten höjas i vården när förhållandena kommer patienterna till känna.

7.5 En miljard till idrottsrörelsen

Idrotten är viktig för stora delar av svenska folket, för god hälsa och för samhällsnyttan. Detta måste visas genom ekonomiska prioriteringar i statsbudgeten. Idrott på elitnivå finansierar oftast sig själv, vilket innebär att intäkterna är ungefär lika stora som utgifterna. Men den största delen av idrottandet i Sverige är inte elitidrottande, utan sker på idrottsplatser runtom i landet med barn, ungdomar och tränare som brinner för idrotten men som i de allra flesta fall inte lyckas dra in lika mycket i vinstsummor som verksamheten kostar.

I dag är detta stöd beroende av Svenska Spels vinst och varierar därför från år till år. De senaste åren har stödet från spelandet till barn- och ungdomsverksamheten inom idrotten varierat med runt 100 miljoner kronor från ett år till ett annat. För ideella organisationer som idrottsföreningar är 100 miljoner ett mycket stort belopp. Det innebär att det är omöjligt att göra långsiktiga budgeteringar och prioriteringar på idrottsområdet. Svenska Spels vinst ser ut att gå mot en minskning under de kommande åren, bland annat på grund av ett ökat Internetspelande hos utländska spelbolag som har vissa konkurrensfördelar gentemot Svenska Spel. Detta innebär att idrotten riskerar att få allt lägre och lägre anslag.

Förhållandet borde vara det omvända; det vill säga att det är anslaget till idrottsrörelsen som säkerställs medan tillförseln till staten från Svenska Spels vinster varierar. För att säkerställa en långsiktighet i anslagen till idrotten föreslår därför Centerpartiet att man i statsbudgeten slår fast ett årligt anslag på en 1 miljard kronor från Svenska Spels vinster. Idrottsrörelsen bör dessutom ges mandat att själv besluta över inriktningen och prioriteringen rörande dessa medel.

7.6 En politik för äldre

Grunden för äldrepolitiken bör vara att ålder och erfarenhet är en samhällsnyttig resurs som ska uppskattas och tas till vara, att äldre ska vara socialt och politiskt delaktiga och ha makt över sin livssituation och kunna leva under ekonomisk och social trygghet samt att ålderssegregering och åldersdiskriminering ska bekämpas. Ojämlig behandling av kvinnor och män måste bekämpas.

De sämst ställda pensionärernas situation måste förbättras. Centerpartiet vill höja garantipensionen. Vi vill även utreda om bostadstillägget för pensionärer kan omvandlas till en höjning av de lägre pensionerna för att på så vis öka pensionärernas makt över sin egen ekonomi.

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar. Många äldre oroar sig för en hårdare ransonering av såväl hemtjänst som trygga boenden. Centerpartiet föreslår en strategi för en ekonomiskt hållbar äldreomsorg och vill ha en genomlysning av vad som behöver göras för att fler trygga äldreboenden med service ska kunna växa fram.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag att planstyra äldreomsorgen från Regeringskansliet. Det kommer att leda till många fler byråkrater (som tar resurser som annars hade kunnat gå till omsorg och serviceboenden), men sämre förutsättningar för en äldreomsorg som med flexibilitet och mångfald kan möta individernas skiftande behov och önskemål.

Centerpartiet vill dock liksom regeringen tillföra äldreomsorgen och vården kraftigt ökade resurser för att kunna möta framtidens behov. Vi tror inte på att varje anslag ska specialstyras. Vi anser att det är bättre att brett stärka äldreomsorgen och vården och ge de äldre och sjuka makt att påverka och välja. Då kommer också resurserna att hamna rätt. Vi lyfter därför över regeringens specialdestinerade satsning direkt till kommunerna.

Den äldre som behöver omsorg och boende måste ges möjlighet att välja. Motionen lägger förslag på en fritt-val-reform och kraftigt sänkt pris på hushållsnära tjänster efter mönster från bl.a. Finland. Valmöjligheten tillsammans med bättre kvalitetsjämförelser är ett bättre sätt att säkra kvaliteten på än en massiv byråkratisering och satsning på styrning från Rosenbad.

Personalen i äldreomsorgen måste få högre status och bättre arbetsvillkor och karriärvägar. Centerpartiet vill öppna för entreprenörerna i äldreomsorgen. En ökad mångfald av vårdgivare är viktig för att personalen i äldreomsorgen ska få större frihet och bättre villkor.

Centerpartiet arbetar bl.a. för följande åtgärder för de äldre:

- Höjd garantipension med 250 kr i månaden.
- Rimliga avgifter som fastställs av kommunerna.
- Utredning av åtgärder för en breddad bostadsmarknad för äldre.
- Fritt val i äldreomsorgen.
- Skattebefriade servicetjänster.
- Samlad äldreomsorgslagstiftning.
- Satsningar på att förbättra situationen för anhöriga och beakta anhörigas behov vid biståndsbedömning.
- Fler manliga anställda i äldreomsorgen.
- Mångfald och entreprenörskap.

7.7 Stärkt trygghet genom färre vardagsbrott

Det viktigaste för att skapa ett tryggt samhälle är att ge barn trygga uppväxtvillkor. Samhällets förmåga att ingripa tidigt för att undvika att sociala problem leder till kriminalitet ska utvecklas. För att öka tryggheten mot brottslighet måste polisen förebygga, utreda och klara upp vardagsbrott i mycket högre omfattning än i dag. Det som orsakar den största otryggheten i vardagen handlar om inbrott, stölder, våldtäkter och misshandel, både på gator och

Fel! Okänt namn på

inom hemmets väggar. Polisen ska ges utökade befogenheter att ingripa vid övergrepp mot kvinnor och barn.

Brottsoffren får oftast sämre stöd än brottslingarna. Vi vill förstärka och förbättra stödet till alla dem som utsatts för brott och ge en bättre väg tillbaka till ett liv utan rädsla och ångest. En av de viktigaste åtgärderna för minskad vardagsbrottslighet är det förebyggande arbetet genom en tillgänglig polis i landets alla kommuner, dygnet runt. Centerpartiets mål är nolltolerans mot kriminalitet. Det förutsätter att insatserna anpassas efter lokala förutsättningar. Det kräver både fler poliser och att det utåtriktade arbetet prioriteras. För att på sikt minska brottsligheten måste också tidiga insatser i förebyggande syfte lyftas fram och satsas på. Vi vill att samhället ska ingripa resolut och tidigt, helst i samarbete med föräldrarna, mot ungdomar som riskerar dras in i gäng och kriminalitet.

7.8 Framtidens polis

Centerpartiet vill ha en professionell polis där rätt kompetens på rätt plats är ledorden och man redan på polishögskolan öppnar för specialisering snarare än generalisering av kunskaper. Polisen måste vara trygg i sin arbetsutövning för att kunna prestera så bra som möjligt. Det är oerhört viktigt med en öppen polis, som fortsatt strävar efter en könsneutral och mångkulturell rekrytering och som arbetar kontinuerligt med etik och moral hos polisen som yrkeskår. Polisen måste dessutom vara såväl tillgänglig som synlig för att människor ska känna sig trygga i vardagen.

7.8.1 Professionell

Polisen måste vara professionell i sitt yrkesutövande. Därmed inte sagt att alla poliser måste ha samma kompetens eller har behov av likadan eller lika mycket utbildning. Det är viktigt att det inom polisen finns olika karriärvägar och bereds utrymme för utveckling av olika kompetenser.

För att öka möjligheterna till specialisering inom polisutbildningens ram är Centerpartiets förslag att grundutbildningen kortas till förmån för kurser med specialinriktning som eleverna kan välja efter eget intresse. Detta skulle öka antalet poliser med en utbildning riktad mot ett specialområde redan då de går ut polishögskolan. För att dra nytta av andra professioner inom polisen, såsom exempelvis ekonomer för den ekonomiska brottsligheten och IT-specialister för att hantera IT-brott, är det viktigt att se över utbildningen så att exempelvis den som är ekonom kan komplettera sin utbildning för att kunna arbeta med ekobrott inom polisen. Vidare bör polisutbildningen göras om till en ”riktig” högskola med akademiska poäng.

7.8.2 Trygg

För att polisen ska kunna vara trygg i sin arbetsutövning krävs att den får tydliga riktlinjer och ledning samt tillräckligt med tid och resurser för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett bra sätt.

Många poliser upplever att lagstiftningen är otillräcklig och oklar. Om man inte har tydliga riktlinjer att handla efter kan resultatet bli att man inte handlar över huvud taget. En viktig roll i arbetet med tydliga riktlinjer för polisens arbets sätt spelar givetvis frågan om ledning och intern organisation. Utredningen ”Strukturella brister inom polisen”⁶ från förra året lyfter fram bristande ledarskap som en viktig problemfaktor inom polisen. I utredningen pekar man på brister i systemet för rekrytering och utbildning av chefer samt andra brister i utbildningssystemet som orsaker till de brister i chef- och ledarskap som finns inom polisen i dag.⁷ Här har polisen mycket att lära av Försvarsmakten där man har mångårig god erfarenhet av ledarskapsutbildning.

7.8.3 Öppen

Medborgarnas förtroende för polisen är en viktig del i polisens framgångsfaktor i mötet med människor oavsett om det gäller ett småbrott, en större utredning eller ett upplopp.

Brist på förtroende för polisen kan leda till att medborgare väljer att inte anmäla brott, ta lagen i egna händer och försvåra polisens arbete betydligt. Det är därför viktigt att polisen fortsätter att sträva efter en kulturell mångfald inom organisationen. Det är av största vikt för att på allvar kunna motverka de problem som vårt segregerade samhälle har fört med sig.

Det är positivt att polisen nu efter en medveten satsning lyckats öka antalet rekryterade kvinnor till polishögskolan. Polisen har en betydande utmaning kvar i att öka antalet rekryter till polishögskolorna med olika kulturell bakgrund. Det är av avgörande vikt för att behålla en öppen attityd inom polisen att det på allvar förs en kontinuerlig etisk diskussion. För att förhindra en poliskultur av fördomar och dåliga attityder krävs ett aktivt samtal om etiken i polisyrket och hur man bör förhålla sig till uppkomna situationer – vad som är etiskt riktigt och inte.

7.8.4 Tillgänglig

Sedan 1994 har över 100 polisstationer lagts ner i Sverige. Centerpartiet menar att tillgängligheten bör vara ett nyckelord i arbetet med polisväsendets uppbyggnad och struktur. Sammanslagningar av polisområden och distrikt för med sig en centralisering av stationer och personal, vilket i sig kan medföra längre uttryckningstider och i vissa fall stora områden som i praktiken är obevakade.

Även om det kan finnas en poäng med att samla en del av polisens organisation och ledning centralt för att få ett helhetsgrepp på verksamheten och kunna skicka tydliga riktlinjer ut i organisationen får detta inte ske på bekost-

⁶ Ds 2004:34 Strukturella brister inom polisen.

⁷ Ds 2004:34 Strukturella brister inom polisen.

Fel! Okänt namn på

nad av de enskilda polisstationerna ute i landet. Det är oerhört viktigt för människors trygghet i vardagen att det finns en tillgänglig och synlig polis som har lokal kännedom om sin omgivning och människorna i den.

Polisen bör för att fungera som en integrerad del av samhället ha ett aktivt samarbete med socialtjänst, skolor, det kommunala brottsförebyggande rådet och andra liknande organ i samhället. Ett personligt möte med en polis kan vara avgörande för huruvida en ung brottsling avviker från eller fullföljer en brottslig bana eller vilken tilltro ett ungt brottsoffer får till rättsväsendet och samhället i stort. Tidiga insatser mot unga kriminella är ett av de absolut viktigaste brottsförebyggande arbeten polisen kan ägna sig åt. Det kan finnas ett stort mervärde i att samordna lokaler, exempelvis för att underlätta samverkan mellan polis och åklagare.

7.8.5 Synlig

Vi ska som medborgare känna en trygghet i vår vardag trygga i vetskapen att polisen finns synlig och tillgänglig omkring oss oavsett var i landet vi bor. Att poliser rör sig till fots eller på cykel i våra städer utan att ha något akut ärende är en mycket ovanlig syn, förutom vid större tillställningar med stora folksamlingar. Fler poliser ute på gator och torg på dagar och nätter leder till att fler våldsbrott klaras upp och färre begås. Fler patrullerande poliser inger också trygghet för allmänheten, vilket medför att fler vågar röra sig fritt, något som i sin tur leder till mer folk på gatorna och färre våldsbrott.

Det måste till en förändring i den byråkrati som omgärdar det dagliga polisarbetet så att poliser kan tillbringa mer av sin tid synliga ute på gator och torg och mindre bakom sina skrivbord begrävda i administrativt arbete. De senaste årens utveckling med en alltmer tidsödande blanketthantering och kraven på utökad statistik är olycklig eftersom detta påverkar polisernas insatser ute i samhället. Avrapportering av ärendesystemen bör därför ses över med målet att erhålla ett effektivare system än dagens, samtidigt som fler poliser kan frigöras för yttre tjänst.

7.9 Bostadspolitik

Centerpartiet eftersträvar en bostadspolitik baserad på federalismens principer där makten byggs underifrån och var och en är delaktig i utformningen av sitt boende. Var och en ska själv kunna välja var och hur man vill bo. I praktiken innebär detta att bostadsmarknaden ska erbjuda ett brett utbud av olika boendeformer. Förutom egnahem, bostadsrätter och hyresrätter ser Centerpartiet en stor potential även för den kooperativa hyreslägenheten och för ägarlägenheter.

Ett tecken på den misslyckade bostadspolitikerna är den utbredda svartmarknaden och andrahandsmarknaden. Endast en bråkdel av lägenheter förmedlas via fastighetsägare eller bostadsförmedling. Det stora flertalet nya hyresgäster får sina lägenheter genom byten. Undersökningar visar att fastighetsägare/förvaltare uppskattar att så mycket som hälften av alla lägenhetsbyten i

Stockholms innerstad kan var olagliga. Samtidigt saknas tillförlitliga uppgifter om den svarta marknadens omfattning, liksom effektiva åtgärder för att motverka den. Det är därför viktigt att insatser mot ekobrottsligheten även riktas mot svarthandeln med lägenheter.

Sverige har ett stort och växande underhållsberg med äldre fastigheter. Vi har ett av de äldsta fastighetsbestånden i Europa. Bara 10 procent av svenska hus är byggda efter 1980 jämfört med ett EU-snitt på 20 procent. Under de närmaste 15–20 åren kommer mellan 500 000 och 1 300 000 lägenheter i flerbostadshus att behöva åtgärda installationer och tekniska system som vatten- och avloppsstammar, el och ventilation, men även fönster, balkonger och fasader. Om inte detta görs riskerar de boende en markant sänkning av sin bostadsstandard. Behovet finns inte bara hos flerbostadshus utan även hos en stor del av del av de småhus som byggdes på 1960- och 1970-talen. För Centerpartiet är underhållsberget en högt prioriterad frågeställning. I samband med att insatser görs för att renovera och säkerställa standard och kvalitet i boendet finns också här en möjlighet. Genom att införa ny miljövänlig och energieffektiv teknik kan energibehovet i boendet kraftigt reduceras och därmed både miljöpåverkan och kostnader.

7.9.1 Rättsrätten – öka valfriheten

Den svenska hyresmarknaden är unik i sin utformning, liksom den är unik i sina problem. Det överreglerade hyressättningsystemet har gett oss stora skevheter på bostadsmarknaden, skevheter som lett till en ombildning från hyresrätter till bostadsrätter i rekordfart och en svart bostadsmarknad som blivit alltmer accepterad. Hyresrätten är på tillbakagång och detta är en utveckling vi ser på med oro. Vi tror att en reform av hyressättningen, med ett större inslag av lägesfaktor, kan bidra till en bättre fungerande hyresmarknad och minska den snabba ombildningen till bostadsrätter. Det är därför med besvikelse vi kan konstatera att regeringen än en gång undvikit att ta tag i flera viktiga frågor, trots ett stort behov av reform och långtgående utredningsunderlag. En ändrad hyressättning för nybyggda lägenheter är ett steg i rätt riktning men tyvärr otillräckligt.

För att öka valfriheten för boende i hyresrätt vill Centerpartiet se fler reformer. Tillval och frånval i boendet, att hyresgästerna själva ska kunna påverka sin boendesituation genom frivilliga och aktiva val när det gäller till exempel utrustning i lägenheten och underhållsintervall är en reform av bruksvärdessystemet som vi länge efterlyst.

Ett införande av individuell mätning av varmvatten och värme är ett ytterligare steg för att öka hyresgästens möjligheter att själv påverka sitt boende och sin boendekostnad.

7.9.2 En reformerad fastighetsskatt

Många medborgare upplever att systemet för beskattning av fastigheter saknar legitimitet. Orsakerna till detta är flera, men vi vill framför allt peka på att skatteuttaget i stor utsträckning är oberoende av skattesubjektets bärkraft, att godtycklighet är en närmast immanent del av taxeringssystemet samt att män-

Fel! Okänt namn på

niskor helt enkelt tvingas flytta från hem eller avyttra fritidsfastigheter enkom därför att fastighetsskatten blir för påfrestande. Centerpartiet anser att den nuvarande ordningen är omöjlig att försvara. Fastighetsskattens utformning, tillsammans med förmögenhetsskatten, gör att människor tvingas lämna sina hem. Det är inte bara i storstadsområden som taxeringsvärden ökar dramatiskt. Förvärv av fritidshus i populära områden driver också upp taxeringsvärden för de bosatta medborgarna och leder därmed till kraftiga ökningar i fastighetsskatten. Detta är otillständigt. Samtidigt är fastighetsskatten i andra delar av landet inget överhängande problem, varför vi väljer att angripa problemet genom att sänka fastighetsskatten för alla, reformera taxeringssystemet samt att sätta ett maxtak för fastighetstaxeringen för tomter. Centerpartiets förslag lindrar på kort sikt skattebördan för alla, men framförallt de hårdast drabbade fastighetsägarna. Målet är en ansvarsfull avveckling av fastighetsskatten. Fortsatta steg måste vägas mot andra angelägna skattesänkningar och det statsfinansiella utrymmet.

I väntan på att fastighetsskatten avvecklas helt kan den utnyttjas som ett positivt styrmedel för att öka omställningen av vårt energisystem och bidra till minskad energiförbrukning i boendet. Det viktiga är att ge utrymme för positiva incitament inom ramen för fastighetsskatten – mera morötter, färre piskor. Genom att ta bort upptaxeringen vid energibesparande åtgärder och uppmuntra de som bygger energieffektiva hus kan stora miljövinster göras.

7.9.3 Sänkt fastighetsskatt

Fastighetsskatten uttas i dag med 1 procent av taxeringsvärdet, vilket för många hushåll är en betungande kostnad. Centerpartiet föreslår att uttagsprocenten för fastighetsskatten sänks från nuvarande 1,0 procent till 0,75 procent år 2007. Detta beräknas minska statens skatteintäkter med 6 000 respektive 6 300 miljoner kronor för de två åren. För hyreshus föreslås en sänkning från 0,5 procent till 0,4 procent från 2006, något som beräknas minska skatteintäkterna med 800 miljoner kronor per år.

7.9.4 Maxtak för tomter i taxeringssystemet

I framför allt tillväxtområden bidrar taxeringsvärdet för fastighetens tomtdel till att hela taxeringsvärdet rusar i väg till i det närmaste verklighetsfrämmande nivåer. Ett högt taxeringsvärde för tomten bidrar till en spiraleffekt som driver upp taxeringsvärdet för hela fastigheten. Centerpartiet menar att situationen för de hushåll som får orimliga krav är kopplat till fastighetsskatten. Genom att införa ett maxtak om 300 000 kr för tomtvärdet för småhus kapar man effektivt topparna. Denna åtgärd kommer effektivt att lindra för de hushåll som är värst utsatta och beräknas kosta 2,2 miljarder kronor.

7.9.5 Ett reformerat taxeringssystem

Systemet med fastigheter indelade i värdeområden som nivåsätts från ett medelvärde av genomförda förvärv är inte stabilt och rättssäkert. Skatteverket ska gallra ut de förvärv som inte anses representativa, men i praktiken leder

förfaringssättet till att taxeringsvärden ökar kraftigt, framför allt i vissa attraktiva lägen. Systemet i sig bygger dessutom på ett godtyckligt förfarande när ett förvärv ska anses som representativt eller inte. Centerpartiet anser att taxeringsvärdena ska bestämmas genom ett medianvärdessystem. Om en fastighet i ett värdeområde säljs till det dubbla priset, kommer inte medianvärdet i ett värdeområde att förändras. Samma gäller om en fastighet säljs till ett icke-representativt belopp. Ett medianvärdessystem är ett robust system som inte påverkas på kort sikt, utan kommer att reflektera långsiktiga trender på ett mer fördelaktigt sätt, när extremt höga eller låga köpeskillingar inte påverkar medianvärdet.

7.9.6 Beskattning vid försäljning

Eftersom fastighetsskatten är en beskattning av en icke-monetär avkastning innebär skatten ett problem eftersom skattebelastningen är löpande. Vi menar i stället att en större del av beskattningen bör ske vid försäljning när det finns en realiserad vinst. Därför föreslår vi att reavinstskatten höjs från 20 till 30 procent och att möjligheten till uppskovsavdrag begränsas från 100 procent till 75 procent.

7.9.7 Ta bort de negativa miljöeffekterna av fastighetsskatten

I dag bestraffas den som genomför energibesparande åtgärder i sin fastighet genom höjd fastighetsskatt. Vissa standardhöjande installationer som t.ex. isolerglas och värmepump ger ett högre taxeringsvärde och därmed en högre fastighetsskatt. En ökad fastighetsskatt leder då rimligtvis till ett minskat intresse att genomföra energieffektiviserande åtgärder. Även om kostnaden för den enskilde fastighetsägaren inte alltid är så stor så ger detta en helt felaktig signal från samhällets sida. För att få bort denna negativa effekt föreslår vi att standardpoäng för energibesparande åtgärder såsom fönster och värmepumpar inte skall leda till ökad fastighetsskatt.

7.9.8 Reducerad fastighetsskatt för energieffektiva hus

För att uppnå ett långsiktigt energieffektiviseringsarbete är generella och teknikneutrala incitament till energibesparingar att föredra framför riktade och kortsiktiga stöd. En sådan åtgärd som Centerpartiet föreslår är en reduktion av fastighetsskatten för energieffektiva hus. Dagens reduktion av fastighetsskatt för nybyggda hus slopas och ersätts med reduktion för de hus som byggs energieffektivt eller uppnår motsvarande standard efter renovering. Förslaget ska självfallet endast tillämpas på nybyggnationer som påbörjats efter att beslutet trätt i kraft. För ett hus som är bättre än normen vid nybyggnad eller efter ombyggnad föreslås slopad fastighetsskatt under en efterföljande femårsperiod, efter att huset slutbesiktigats och halv fastighetsskatt de efterföljande fem åren. Därefter ökar längden på skattereduktionen med ökad energieffektivitet till upp till tjugo år.

Fel! Okänt namn på

8 Vi vill göra Sverige öppnare

Sverige ska vara ett öppet land. Öppet för handel med omvärlden. Öppet gentemot människor som söker skydd här, ett öppet samhälle byggt på respekt och ansvar för människors rättigheter och möjligheten att leva sina egna liv. Det är en öppenhet som gäller alla och alltid, inte bara några få när det passar. Sverige ska vara ett tolerant samhälle som värnar våra gemensamma värden, respekt, humanism, demokrati och tolerans.

Som medmänniskor har vi ett ansvar för vad som händer i andra delar av världen. Vi har också ett direkt intresse av det – i en globaliserad värld berörs vi, både känslomässigt genom rapportering och alltmer direkt genom flyktingströmmar eller klimatpåverkan, av det som sker i andra delar av världen. De globala utmaningarna är också svenska utmaningar. Genom att skapa förutsättningar för att människor ska känna sig trygga i det vardagliga och kunna påverka sin dagliga situation ökar förståelsen för behovet av globala insatser och ökad internationell samverkan.

8.1 Jämställdhet – en förutsättning för frihet

Centerpartiet vill bekämpa ojämställdheten på två fronter, där vi dels stärker kvinnors individuella möjligheter, dels gör lagstiftningen skarpare med utkrävbara rättigheter. Ett feministiskt perspektiv betyder att alla människor, oavsett kön, ska ha samma rättigheter och makt över sitt eget liv. Därför måste maktfördelningen mellan kvinnor och män förändras. Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och därmed möjligheter. Politiken måste tydligt klara av att analysera olika förslag utifrån ett genusperspektiv oavsett om det handlar om sjukvård, näringslivsfrågor, skatter, samhällsplanering eller andra områden. Genom detta kan åtgärderna göras mer träffsäkra och rättvisa.

Den nu rådande könsmaktordningen måste brytas. Tyvärr har det visat sig att Sveriges regering och dess samarbetspartier allt som oftast har misslyckats med denna viktiga fråga.

Vi ser tre områden som centrala i kampen för jämställdhet.

Frihet från våld. Det sexualiserade våldet mot kvinnor är det yttersta förtrycket. Kvinnor tillåts inte vara fullvärdiga, respekterade medborgare så länge deras kroppar av många betraktas som allmän egendom. Varje sexuell handling som inte bygger på samtycke ska vara straffbar. Kampen för att få slut på våldet mot kvinnor ska ha högsta prioritet. Detta är också något som syns i Centerpartiets budgetförslag.

Lika lön. Kvinnor fortsätter att släpa efter i löneutvecklingen. I mars 2006 publicerade SCB uppgifter om att skillnaderna mellan kvinnors och mäns inkomster består. År 2004 var kvinnors arbetsinkomst endast 85 procent av männens. Statistik över den senaste tioårsperioden visar också att hushåll bestående av ensamstående med barn, vilka till 80 procent består av kvinnor,

endast ökat sin inkomst med 15 procent medan sammanboendes inkomstnivå ökat med 25 procent.

Ensamstående kvinnor utan barn, s.k. singelhushåll, har ökat dramatiskt under de senaste tio åren och utgör 25 procent i dag av Sveriges hushåll. Undersökningar visar att kvinnor som lever i singelhushåll har betydligt sämre ekonomi än män i samma situation. Att leva som singel som kvinna kan vara upp till 27 000 kr dyrare än att leva sammanboende ⁸

Lika lön för likvärdigt arbete är en viktig princip. Därför ska den som blivit lönediskriminerad på grund av kön kunna få rätt i en opartisk domstol. De böter som döms ut ska både svida i skinnet på den som diskriminerats och vara en faktisk kompensation till den som drabbats. Centerpartiet vill införa en form av företagsbot för diskrimineringsbrott, på samma sätt som redan finns för exempelvis miljöbrott. Storleken på boten ska stå i proportion till företagets storlek. Vi vill också avskaffa den partssammansatta Arbetsdomstolen och ge kvinnor som diskriminerats rätt att driva sina fall i en riktig domstol.

Ökad makt. Kvinnors makt över ekonomiska resurser och näringslivet ska öka. Vi vill göra det möjligt för, och stimulera, fler kvinnor att starta och driva företag samt att inneha viktiga ledande positioner i företagsledning och styrelser. Inte minst de offentliga verksamheterna ska vara föredömen när det gäller att öppna både för företagande och fler kvinnor i ledande positioner. Genom en breddad arbetsmarknad, att fler kvinnor finns i traditionellt manliga yrken (och vice versa), och ett ökat företagande stärks även möjligheten till högre löner för kvinnor.

8.1.1 Satsning på jämställd hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvården har präglats av ojämlikheten mellan kvinnor och män. Forskning har i övervägande grad skett på mäns kroppar och med större fokus på ”manliga” sjukdomar. Det innebär att läkemedel och i vissa fall även behandlingar är bättre anpassade efter mäns fysiska förutsättningar än efter kvinnors. Det leder bl.a. till att kvinnor drabbas av betydligt mer omfattande biverkningar än män och att resultatet riskerar att bli sämre. På senare år har behovet av en mer jämställd forskning diskuterats och resulterat i beslut och åtgärder. Det återstår dock mycket att göra innan läkemedel är lika väl utprovade mot kvinnors fysiologiska förutsättningar som mot mäns.

Ett område där jämställdhetsarbetet är mer komplicerat och inte varit föremål för samma debatt är bemötandet. Socialstyrelsens rapport från 2004 *Jämställd vård?* visar att det finns påvisbara skillnader i hur män och kvinnor behandlas i vården. Dessa skillnader medför hälsorisker *både* för kvinnor och för män. Det har uppmärksammats att kvinnor i allmänhet får billigare mediciner än män. Liknande rön gäller för hjärtsjukvården. Men det finns också

⁸ Göteborgsposten 2006-01-02.

Fel! Okänt namn på

motstridiga tendenser. Exempelvis tycks kvinnors problem i högre grad leda till läkemedelsförskrivning än mäns. Medan kvinnor står för mer än dubbelt så hög konsumtion av psykofarmaka som män kan det konstateras att män begår självmord i dubbelt så hög utsträckning som kvinnor. Detta och andra exempel avspeglar både skillnader i mäns och kvinnors förhållningssätt till vården och vårdpersonalens attityder och förutfattade meningar inför kvinnor respektive män.

Läkemedelsreklamen bidrar till att forma dessa attityder och en undersökning visar att traditionella könsroller präglar dess innehåll. Män framställs som aktiva och förvärvsarbetande. Kvinnor framställs som känsliga och deprimerade. Båda dessa bilder riskerar att medföra felbehandlingar.

Än allvarigare är att det i läkarutbildningen förekommer schabloniserade bilder av kvinnor och män, eller att kurser som rör mäns sexualitet är obligatoriska, medan de som rör kvinnors sexualitet är tillvalskurser.

Medicinska åtgärder måste beslutas utifrån en opartisk bedömning av individernas hälsotillstånd. Därför är sådana förutfattade meningar – både bland patienter och personal – något som leder till ett sämre vårdresultat för båda könen än vad som annars skulle bli fallet. Därför är det viktigt att förstärka arbetet med ett opartiskt bemötande i vården.

Centerpartiet föreslår 100 miljoner kronor per år för att stimulera arbetet med en jämställd och jämlik vård. Merparten av dessa medel bör användas för försöks- och utbildningsverksamhet på vårdens arbetsplatser kring jämställt och jämlikt bemötande.

8.2 Integritet – rätten till privatliv

Centerpartiet tror på ett öppet och demokratiskt samhälle, ett samhälle där människor kan känna sig trygga. Rätten till personlig integritet, vars och ens möjlighet att styra över sina egna tankar, sin egen kropp och uppgifterna kring sin person, är ett grundläggande fundament i det öppna och demokratiska samhälle som Centerpartiet arbetar för. Hoten mot det öppna, demokratiska och trygga samhället är många och tar varierande uttryck. De farligaste hoten är de som inte är uppenbara, just eftersom de smyger sig på och är svåra att bedöma, bemöta och kanske t.o.m. svåra att upptäcka. När ett land skakas i grunden av exempelvis en terrorattack är det som allra viktigast att ha en tydlig gemensam värdegrund att falla tillbaka på. Centerpartiet menar att skyddet av den personliga integriteten har en central plats i den värdegrund vi står för.

Polisen måste ges tillräckliga medel för att kunna uppfylla sin del i att säkra medborgarnas trygghet. Det är vid användandet av hemliga tvångsmedel och andra medel polisen behöver för sin verksamhet mycket viktigt att hänsyn tas till den personliga integriteten och det ingrepp däri som exempelvis buggning innebär. En av de grövsta integritetskränkningarna en människa kan utsättas för är dock att bli utsatt för brott mot sin person eller egendom.

Vi måste ta ett helhetsgrepp på problemen kring den personliga integriteten. Det finns i dag inte någon enhetlig definition av begreppet personlig

integritet i svensk lagstiftning. Det behövs en generell tillämplig bestämmelse till skydd för den personliga integriteten, definierad och uttryckt i grundlagen. En sådan reglering kommer att bli värdefull när det ropas på hårdare tag eller snabba lagstiftningsprocesser.

Problemen ligger i att det finns hot mot den personliga integriteten från många olika håll men inte någon samlad motvikt. Vi måste fastställa att vi värderar vår integritet och de värden som den representerar och lyfta fram hoten i ljuset, visa på att det finns hot och vad de innebär, ta ett samlat grepp på problematiken i lagstiftningen.

8.3 Lika rätt oavsett ursprung

8.3.1 Öppenhet över gränser

Centerpartiet vill ha ett Sverige som är öppet mot omvärlden, som ser positivt på den utveckling som sker i en alltmer global värld, och som gör det bästa för att tillvarata de möjligheter som en internationell värld ger. Sverige ska vara ett land fullt av möjligheter.

Visionen för Centerpartiets migrationspolitik är ett öppet samhälle där människor i högre utsträckning kan välja var de vill bo och skapa sin framtid. Att människor kan förflytta sig fritt över gränser för att arbeta eller utbilda sig är en väg till ökat välbefinnande. För dem som tvingas fly sina hemländer på grund av politiskt förtryck eller andra hot mot liv och frihet ska Sverige vara en välkommande tillflykt. Tyvärr är den nuvarande asylpolitiken inte något att vara stolt över. Människor får vänta länge på besked om uppehållstillstånd, asylsökande barn drabbas av apati och flera exempel finns på hur Sverige skickat tillbaka människor till länder där de utsatts för tortyr.

Centerpartiet vill se ett asylsystem som präglas av värme och medmännisklighet. Människor som söker asyl ska inte behöva vänta mer än 6 månader på besked om de får stanna eller inte. Under tiden man väntar på asyl ska kontakter med medmänniskor i Sverige etableras samtidigt som språkstudier och arbete ska vara den huvudsakliga sysselsättningen. Den 1 april i år infördes en ny utlänningslag och Utlänningsnämnden gick i graven. Detta välkomnar Centerpartiet och vår förhoppning är en ny, rättssäker asylprocess med individen i centrum.

Centerpartiet vill även öka möjligheterna för människor från andra länder att komma till Sverige för att arbeta eller starta företag. I dag är det näst intill omöjligt. Vi vill därför öppna Sverige även för människor som inte kommer från EU/EES-länderna så att de kan komma hit och söka arbete eller starta eget. Det betyder att människor som har boende och försörjning ordnat i 3 månader kan komma hit och söka arbete, starta företag och bidra till ett växande Sverige. Centerpartiet betraktar inte våra grannar i Europa eller övriga världen som objudna gäster, till skillnad från den socialdemokratiska regeringen som ville införa övergångsregler för de nya EU-medlemmarna 2004. Centerpartiet ser människor som resurser och kompetenser, som vi

Fel! Okänt namn på

behöver, och som måste tas till vara. Det kommer vi att behöva, inte minst i framtiden när allt färre ska försörja alltfler.

8.3.2 Integration

Att människor från olika delar av världen har kommit till vårt land har lämnat ovärderliga bidrag till vårt samhälles sociala, ekonomiska och kulturella dynamik. Centerpartiet vill ha en politik för öppenhet och integration så att den dåligt fungerande integrationspolitiken kan brytas, samtidigt som alla de människor som har flyttat eller kommer att flytta till vårt land får komma till sin rätt och fullt ut bidra till ett bättre samhälle. Arbete är nyckeln till integration. När människor har ett arbete kan de ta makten över sina egna liv.

I dag fungerar dock integrationen dåligt i Sverige. Trots att vi är ett land som har integrationsminister, integrationsverk och som satsar stora pengar på olika integrationsprojekt består klyftorna mellan nya och gamla svenskar. Invandrare diskrimineras på arbetsmarknaden, bostadsmarknaden och i samhället i stort enligt flera undersökningar. Det är ett mänskligt resursslöseri som är oacceptabelt. För att komma åt diskrimineringen vill Centerpartiet ha en tuffare diskrimineringslagstiftning som ger kännbara straff åt den som diskriminerar. Vi vill också lägga ned Arbetsdomstolen och ta bort parternas inflytande, den arbetsrättsliga kompetensen flyttas till allmän domstol.

I Arbetsdomstolen kan parterna i dag förhandla bort individens rättigheter framför andra vinster som fackförbund och arbetsgivare kommer överens om. Individens rättssäkerhet måste stärkas, och det måste bli möjligt för den enskilde att vinna i diskrimineringsmål.

Centerpartiet vill se ett ökat fokus på arbete för människor som kommer hit redan från första dagen. Asylsökande som fått permanent uppehållstillstånd ska få ta del av alliansens förslag om nystartsjobb under en treårsperiod, något som underlättar inträdet på arbetsmarknaden. Vi vill också att ideella organisationer och vanliga medborgare ska ta ett större ansvar för integrationen. Integration nås bäst genom möten mellan människor, på arbetet och i vardagen, inte genom byråkrati. Därför vill vi lägga ned Integrationsverket. Språket spelar också en viktig roll för integrationen. Sfi-undervisningen måste förbättras, individanpassas och eleverna ska själva kunna välja utbildare. Svenskundervisningen ska även varvas med praktik och arbete.

8.4 En rättvisare och säkrare värld är möjlig

8.4.1 Bistånd

Biståndet är ett av de viktigaste instrumenten för att bekämpa fattigdomen och därmed också bidra till en säkrare och mer demokratisk värld för alla. Centerpartiet har en hög ambition vad gäller svenskt bistånd och når målet om att biståndet ska motsvara 1 procent av BNI 2007.

Centerpartiet menar att fattigdomsbekämpningen måste organiseras på ett långt bredare sätt än hittills. Framför allt måste frågor som demokrati, handel, miljö, fred och säkerhet ges ökad uppmärksamhet. Samtidigt som nivån på

det totala utvecklingsbiståndet i världen höjs måste det också ske en kraftig förbättring av kvaliteten och arbetsformerna inom biståndet. För att detta ska vara möjligt behövs tydligare målstyrning och bättre resultatmått. Men därtill behövs också en långt bättre samordning av givarnas insatser. Den gemensamma politik på biståndsområdet som nyligen överenskommit mellan EU-kommissionen, medlemsstaterna i rådet och Europaparlamentet är ett steg i rätt riktning. En huvudmålsättning i den nya *Development Policy Statement* är just att sträva efter bättre harmonisering av givarnas insatser.

Centerpartiet avsätter även i år särskilda resurser för miljöbistånd. En hållbar utveckling förutsätter att de tre dimensionerna ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ges utrymme och inte prioriteras bort av kortsiktiga ekonomiska intressen. En viktig förutsättning för välståndsutveckling, såväl i utvecklingsländer som i i-länder, är att den sker långsiktigt och hållbart. Centerpartiet vill lyfta fram miljöfrågorna och energifrågorna i utvecklings- och biståndspolitikerna. Miljöproblemen i utvecklingsländerna har inte bara med föroreningar och avfall från industrier att göra. För de fattiga på landsbygden är tillgången till naturresurser av olika slag av avgörande betydelse. Skogsförstöring, jorderosion och brist på rent vatten utgör växande problem för hundratals miljoner fattiga i Afrika, Asien och Latinamerika. Dessa människor lever normalt utanför penningekonomin och är helt beroende av vad självushållet avkastar. Centerpartiet menar att investeringar i naturkapital, såsom skogsplanteringar, jordförbättringsprogram samt program för bättre vattenhushållning är viktiga metoder som skulle förbättra livssituationen för många fattiga på landsbygden.

Centerpartiet betonar också vikten av att riktade insatser för kvinnor görs. I många av tredje världens länder är det kvinnor som ”bär upp” civilsamhället. Detta gör att kvinnor ofta är nyckeln till en hållbar utveckling. I krigs- och konfliktsituationer är det också ofta kvinnorna som upprätthåller de vitala samhällsfunktionerna samtidigt som de löper störst risk att utsättas för våld och andra övergrepp. Stora insatser behövs för att skydda kvinnor mot våld och övergrepp i såväl fredstid som krigstid.

8.4.2 Försvar

Säkerhetspolitik har under de senaste åren fått en helt ny innebörd. Under det kalla kriget stod det militära hotet i fokus. Nu utgör internationell terrorism, spridningen av massförstörelsevapen, liksom regionala konflikter, organiserad kriminalitet och globala epidemier hot mot såväl u-land som i-land. Även miljöhot såsom brist på vatten och olja samt klimatförändringar måste inkluderas i ett vidare säkerhetsbegrepp. Samtidigt har globaliseringen suddat ut betydelsen av uppdelningen i nationella och internationella hot.

Grunden för den svenska säkerhetspolitiken är uppgiften att värna Sveriges frihet och suveränitet samt att skydda samhälle och befolkning. Säkerhetspolitiken ska ge den svenska utrikespolitiken goda förutsättningar att hävda sitt engagemang för frihet, utveckling, demokrati och fred. Sverige behöver en framåtblickande säkerhets- och försvarspolitik där grundläggande nationella

Fel! Okänt namn på

intressen tillvaratas. Försvarspolitiken ska grundas på en politik som främjar den svenska befolkningens trygghet både på kort och på lång sikt.

Sveriges säkerhet är beroende av säkra och stabila länder, främst i vår geografiska närhet, men även längre bort. Internationellt samarbete är därför viktigt för bevarandet av fred och säkerhet. Centerpartiet förordar en högre ambitionsnivå från Sveriges sida när det gäller långsiktiga internationella insatser. Svenskt försvar bör på sikt klara av att samtidigt leda och delta i två insatser av bataljonsstorlek, samt några mindre insatser i fredsbevarande operationer. Mot bakgrund av detta, samt ambitionen att kunna bidra till EU:s snabbinsatsstyrkor, krävs prioriteringar samstämmiga med våra utrikespolitiska mål. På sikt bör Sverige ha förmågan att sätta upp en egen stridsgrupp.

Centerpartiet menar att biståndsmedel bör kunna användas för internationella insatser som gränsar mellan civilt och militärt. Dagens uppdelning är alltför stel, vilket skapar problem i användandet. En mer flexibel användning av medel skulle bidra till bättre möjligheter att skapa en fredligare, tryggare och säkrare värld. Exempel på användningsområden är polisutbildningar och uppbyggandet av rättsväsenden. Försvarets internationella verksamhet behövs för att skapa ordning i kaoset och för att civila insatser ska kunna påbörjas.

Trots att den svenska ambitionen att delta i internationella insatser är hög och efterfrågan på svenskt deltagande likaså, saknas fortfarande en strategi för hur Sverige ska delta och vilka insatser som bör prioriteras. Centerpartiet verkar för en nationell strategi för de svenska missionerna som tydligt anger de politiska målen och skapar förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande. Det är nödvändigt för att våra begränsade resurser till de internationella insatserna ska kunna resultera i bästa möjliga hjälp till så många som möjligt.

9 Finansiering

9.1 Mål för de offentliga finanserna

Finanspolitiken måste bedrivas på ett sätt som säkerställer att utvecklingen av de offentliga finanserna är uthållig. Bara då kan framtidens välfärd säkras. Statsfinansernas saldo varierar naturligt i samband med konjunktursvängningar eftersom minskad sysselsättning och lägre överskott i företagssektorn leder till lägre skatteintäkter och högre kostnader för olika bidrag och åtgärdsprogram. Dessa s.k. automatiska stabilisatorer har den fördelen, i förhållande till en aktiv konjunkturpolitisk finanspolitik, att de inträder omedelbart. Statsfinanserna måste dock ha en sådan styrka att budgetöverskott råder i högkonjunktur och utan att budgetunderskott behöver inträda vid en normal konjunktur nedgång.

Den aktuella målsättningen för de offentliga finanserna, dvs. både stat, kommun och ålderspensionssystemet, innebär ett överskottsmål på 2 procent över en konjunkturcykel. Överskotten i den offentliga sektorn ligger i dag

främst i ålderspensionssystemet. Då pensionssystemet är självständigt och då kommunsektorn måste ges stabila planeringsförutsättningar är det bara det finansiella sparandet i statsfinanserna som kan användas för att upprätthålla ett strukturellt sparande i den offentliga sektorn som helhet. Centerpartiet eftersträvar därför balans i statens finansiella sparande.

För att uppnå våra mål måste statsfinanserna stärkas och budgetprocessen stramas upp. Med Centerpartiets budgetalternativ förstärks sparandet i offentlig sektor med 6,1 miljarder kronor respektive 3,8 miljarder kronor jämfört med regeringens. Vårt mål är också att den offentliga sektorns bruttoskuld ska sänkas, vilket möjliggör stabila skattesatser på en lägre nivå än i dag. En lämplig skuldnivå medger en tillräcklig säkerhetsmarginal för att klara en betydande konjunkturell försvagning av de offentliga finanserna. Skuldsättningen bör även vara förenlig med hur de offentliga inkomsterna och utgifterna påverkas av den demografiska utvecklingen. Redan om 15 år har Sveriges arbetsföra befolkning minskat med 250 000 personer.

9.1.1 Avgifter vid receptutlämning

Centerpartiet föreslår att en avgift på 25 kr per expeditionstillfälle införs vid uthämtning av receptbelagda produkter på apotek. Expeditionsavgiften är densamma oavsett antalet uthämtade produkter och antalet expedierade recept vid ett expeditionstillfälle. Höjda avgifter är en finansieringskälla, men skapar också incitament att se över eventuell över- och felmedicinering av patienter som kan uppstå när flera läkare ordinerar läkemedel för en och samma patient. Förslaget innebär en besparing på 1 300 miljoner kronor per år.

9.1.2 Finansiella effekten av framtida beteendeförändring

Centerpartiet vill tydliggöra arbetslinjen. Centerpartiet vill därför slå samman arbetslöshetsförsäkringen, sjukförsäkringen och arbetsskadeförsäkringen till en gemensam arbetslivsförsäkring. Ett syfte med reformen är att det ska bli mer förmånligt att gå tillbaka till arbete. Det är också viktigt att socialförsäkringarna förändras så att det stimulerar till nyföretagande och företagande.

Då vi inte kan tillgodoräkna oss några finansiella effekter av framtida beteendeförändringar i vårt budgetförslag inför vi en andra karensdag (dag 2) fr.o.m. 2008. I kommande budgetförslag kommer vi att utvärdera resultatet av de regelförändringar och kontrollåtgärder som införts på sjukförsäkringsområdet. Då kommer vi också att ta ställning till behovet av att införa karensdagen eller andra förändringar i sjukförsäkringen. Förslaget innebär en besparing på 2,7 miljarder kronor 2008.

Fel! Okänt namn på

10 Tabeller

10.1 Sparande i offentlig sektor

Centerpartiets finansiella sparande i offentlig sektor (miljarder kronor) ⁹		
	2007	2008
Regeringens finansiella sparande	66	87
Regeringens finansiella sparande i % av BNP	2,2	2,8
Centerpartiets utgiftsminskningar, netto	41,8	40,7
Centerpartiets skattesänkningar m.m. netto	35,7	36,9
Samlad effekt av Centerpartiets förslag	6,1	3,8
Centerpartiets finansiella sparande	72,1	90,8
Centerpartiets finansiella sparande i procent av BNP	2,4 %	2,9 %

10.2 Samlad effekt av Centerpartiets anslag relativt regeringen

Miljoner kronor		2007	2008
UO 1	Rikets styrelse	5	-395
UO 2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	-676	-239
UO 3	Skatteförvaltning och uppbörd	-60	-60
UO 4	Rättsväsendet	1 000	1 100
UO 5	Internationell samverkan	-7	-7
UO 6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	400	500
UO 7	Internationellt bistånd	0	0
UO 8	Invandrare och flyktingar	-93	-136
UO 9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1 520	889
UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-8 640	-9 090
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	1 160	1 160
UO 12	Ekonomisk trygghet för familj och barn	-220	-20
UO 13	Arbetsmarknad	-12 725	-11 678
UO 14	Arbetsliv	-344	-490
UO 15	Studiestöd	-1 490	-1 450
UO 16	Utbildning och universitetsforskning	-7 396	-6 990
UO 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	-292	-21
UO 18	Samhällsplanering, bostadsförs. och byggande	-2 081	-2 245
UO 19	Regional utjämning och utveckling	398	507
UO 20	Allmän miljö- och naturvård	153	153
UO 21	Energi	400	400
UO 22	Kommunikationer	485	355

⁹ Justerat för interna transaktioner.

Fel! Okänt namn på

UO 23	Jord- och skogsbruk, fiske m.m.	355	269
UO 24	Näringsliv	-314	-438
UO 25	Allmänna bidrag till kommunerna	-20 602	-22 220
UO 26	Statsskuldräntor m.m.	-700	-740
UO 27	Avgiften till Europeiska gemenskapen		
	Minskning av anslagsbehållningar	-560	
	Summa utgiftsområden	-50 324	-50 491
	Summa utgiftsområden exkl. statsskuldräntor	-49 624	-49 751

10.3 Centerpartiets utgifter och budgeteringsmarginal jämfört med regeringens

Miljarder kronor	2007		2008	
	Regeringen	Centerpartiet	Regeringen	Centerpartiet
Takbegränsande utgifter	939,3	889,7	965,8	916,1
Budgeteringsmarginal	9,7	13,3	16,2	21,9
Utgiftstak för staten	949	903	982	938

11 Kommentarer till utgiftsområden

- UO 1 I huvudsak besparingar på Regeringskansliet. För 2007 läggs besparingen som anslagssparande på 560 miljoner kronor.
- UO 2 Myndighetsbesparingar.
- UO 3 Myndighetsbesparingar.
- UO 4 Ökade anslag till Polisväsendet, Domstolsväsendet, Kriminalvården och kvinnojourer.
- UO 5 Myndighetsbesparingar
- UO 6 Ökade anslag till försvaret, Alliansöverenskommelse.
- UO 7 Vi når målet om en procents bistånd 2007. Vi avsätter 300 miljoner kronor 2007 och 1 100 miljoner kronor 2008 av biståndsanslagen för miljöbistånd. Myndighetsbesparingar.
- UO 8 Nedläggning av Integrationsverket.
- UO 9 Satsningar på vårdgaranti, tandvård, Fritt val-reform, psykiatri, jämställd vård, rehabilitering, och folkhälsopolitiskt arbete. Vi flyttar regeringens äldresatsning till kommunerna.
- UO 10 Förändrad beräkningsgrund för sjukpenninggrundande inkomst, nej till höjt tak i sjukförsäkringen, reformerad trafikförsäkring, nya regler för pensionsavsättningar för gruppen förtidspensionerade, ökad kontroll i sjukförsäkringen.
- UO 11 Höjd garantipension.
- UO 12 Höjt tak i föräldraförsäkringen till 11 basbelopp. Höjd grundnivå i föräldraförsäkringen till 200 kr per dag. Histo-

Fel! Okänt namn på

	riskt beräknad SGI för föräldrapenning. Förbättrade villkor för företagare i föräldraförsäkringen.
UO 13	Ökad egenfinansiering av arbetslöshetsförsäkringen, obligatorisk arbetslöshetsförsäkring, skärpt arbetsvillkor, slopat studerandevillkor och förändringar i a-kassans ersättning. Satsningar på fler lönebidragsplatser och höjt lönebidrag, privata arbetsförmedlingar och akademikerpraktik.
UO 14	Myndighetsbesparingar.
UO 15	Höjt studiemedel med 200 kr/mån. Avskaffat fribelopp på studielånet. Nej till fler högskoleplatser och avskaffade rekryteringsbidrag.
UO 16	Myndighetsbesparingar. Satsningar på kvalitetsinstitut, program för barns förbättrade psykiska och fysiska hälsa, 500 miljoner kronor per år till läsa-räkna-skriva-garanti, fler KY-platser, lärlingsprogram på gymnasiet, 900 miljoner kronor 2007–2008 för kvalitetshöjande insatser i högskolan, 500 miljoner kronor till forskning 2007–2008. Specialdestinerade bidrag för utbildning av vuxna, maxtaxa, personalförstärkning i förskola, skola samt fritis görs om till generella bidrag och flyttas till UO 25.
UO 17	Ökade resurser till ung kultur, länsteatrarna, fria teatergrupper, Nej till regeringens sysselsättningsåtgärder på kulturområdet. Minskade anslag till fri entré på museer och Forum för levande historia.
UO 18	Minskade bostadsbidrag, avskaffade investerings- och räntebidrag. Myndighetsbesparingar. Nej till regeringens satsning på kompetensförsörjning. 100 miljoner kronor för individuell mätning av värme och vatten.
UO 19	Ökade anslag till regionalt utvecklingsarbete. Myndighetsbesparingar. Sammanslagning av Nutek, Glesbygdsverket och ITPS.
UO 20	Myndighetsbesparingar. 400 miljoner kronor till klimatåtgärder. 100 miljoner kronor till anslaget Rädda Östersjön.
UO 21	400 miljoner kronor av Klimatmiljarden läggs på FUD.
UO 22	Ökade anslag till väghållning och rikstrafiken. 500 miljoner kronor per år till infrastrukturbolag. Besparingar på administration i Vägverket och Banverket.
UO 23	Ökade anslag till skogsbruket. Ökade anslag till LBU. Ökade forskningsanslag till skogssektorn. Myndighetsbesparingar.
UO 24	100 miljoner kronor till affärsrådgivning samt forskning kring kvinnors företagande. Myndighetsbesparingar. Nej till regeringens företagssatsning.
UO 25	Kompensation för ny beräkning av SGI i sjuk- och föräldraförsäkringen, nej till höjt tak i sjukförsäkringen, ny utformning av a-kassa m.m. 1 miljard kronor till äldreomsorg.

Fel! Okänt namn på

	Specialdestinerade bidrag för utbildning av vuxna, maxtaxa, personalförstärkning i förskola, skola samt fritis görs om till generella bidrag och flyttas till UO 25 från UO 16. Största minskningen av anslagen beror dock på den positiva effekten av Centerpartiets inkomstskattereform. Regeringens äldresatsning flyttas från UO 9 till UO 25.
UO 26	Lägre räntor till följd av försäljning av statlig egendom och statliga företag. Förslag om förlängd momsinsbetalningsperiod för företag fr.o.m. 2008 som kostar ca 600 miljoner kronor per år.

12 Skatter

12.1 Förslag till förändrade skatter, periodiserade siffror statlig del

	2007	2008
Inkomstskatter		
Jobbavdrag, inklusive äldre	-37,40	-37,40
Endast avdrag mot kommunal skatt resor/dubbelt boende	-0,50	-0,60
Reseavdrag 20 kr (2006) respektive 23 kr per mil (2007)	-3,30	-3,90
Nystartskonto	-0,10	-0,20
Företagsamhet		
Fåmansskatteregler	-0,90	-0,90
Statliga kreditgarantier	-0,10	-0,10
Sänkta arbetsgivaravgifter	-3,50	-3,60
Avskaffad förmögenhetsbeskattning	-3,45	-3,65
Nystartsjobb	-1,20	-1,20
Skattereduktion hushållsnära tjänster	-1,30	-1,30
Jobbavdrag, näringsinkomster	-1,30	-1,30
Fribelopp i periodiseringsfonder (10 miljoner kronor)	-0,40	-0,40
Sänkt dieselskatt	-0,12	-0,12
Borttagen skatt, handelsgödsel & bekämpningsmedel	-0,36	-0,36
Avskaffad medfinansiering	-1,50	-1,50
Sänkt moms transport i skidliftar 12 % till 6 %	-0,06	-0,06
Ökad skattenedsättning el i vissa kommuner, 3 öre/kWh	-0,30	-0,30
Slopade arbetsgivaravgifter (exkl. p-avg) för äldre	-0,30	-0,30
Uppskjuten vinstbeskattning	-0,50	-0,50
Riskkapitalavdrag	-0,10	-0,10
Fastighetsskatt		
Miljöinvesteringar ska ge oförändrat taxeringsvärde	-0,18	-0,18
Sänkt fastighetsskatt småhus + tak tomtvärde	-6,00	-6,30
Höjd reavinstdskatt (30 %) och uppskovsavdrag (75 %)	5,70	5,70
Sänkt fastighetsskatt 0,4 % hyreshus	-0,80	-0,80

Fel! Okänt namn på

Miljöskatter		
Bränslebytpaket		
(Sänkt förmånsvärde för miljöbilar, Sänkt energiskatt med 34 öre per liter för E85-bränsle, Skatterabatt för miljöbilar)	-0,07	-0,07
Fortsatt CO ₂ -skatt handlande sektor	0,90	0,90
Omklassificering mk 1- till mk 2-diesel	1,10	1,10
Skatt på förbränning av osorterat avfall	0,15	0,15
Reducerad fastighetsskatt för energieffektiva hus	-0,2	-0,2
Regeringssatsningar		
Nej till regeringens flygskatt	-1,41	-1,41
Nej till avfallsskatten	-0,41	-0,41
Finansiering		
Slopad avdragsrätt övriga utgifter	0,30	0,30
Bara avdragsrätt pensioner mot kommunalskatt	-2,70	-2,80
Avskaffat avdrag för förmån av personaldator	0,80	1,60
Slopad investeringsstimulans till bostäder	1,00	0,50
Räntebeläggning av obeskattade reserver (fribelegg 10")	1,90	1,90
Höjd skatt på rulltobak	0,31	0,29
Slopad nedsättning av arbetsgivaravgifter	5,50	5,50
Slopad skattreduktion för fackavgifter m.m.	4,30	4,50
Nej till regeringens företagssatsning	0,90	0,00
Höjda arbetsgiv.avgifter tfa sjuklön	1,50	1,50
Höjda arbetsgiv.avgifter tfa karenssdag		2,70
Höjd egenfinansiering a-kassa	10,00	10,00
Slopat anställningsstöd	3,70	3,40
Nej till utbildningsvikariat	0,98	0,10
Nej till plusjobb	3,90	2,33
Grundavdrag växlas mot statlig skatt, saldoneutralt	-18,70	-19,20
Totalt	-44,2	-46,7

13 Appendix

13.1 Specifikation av c-budget per utgiftsområde

UO 1 Rikets styrelse

UO 1	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	8 038	5	8 174	-395

Demokratins själva väsen handlar om medborgarnas möjligheter att vara delaktiga i det allmänna. Centerpartiet eftersträvar en demokrati byggd underifrån, där "gräsrotsdemokratin" i det vardagliga umgänget i det civila samhället är en naturlig bas för hela den svenska demokratin. Det utbredda cen-

tralstyret hämmar självbestämmande och utveckling samt försvårar för medborgarna att delta, påverka och utkräva politiskt ansvar.

Regeringen fortsätter att ligga på en orimligt hög nivå när det gäller anslaget till Regeringskansliet. Centerpartiet föreslår därför att 560 miljoner av regeringens anslagssparande på anslaget 90:5 dras in 2007. Därefter föreslår vi en besparing på 400 miljoner kronor för 2008.

Centerpartiet anser att Sametinget ska ges fler uppgifter och få ett större ansvar för samepolitiken. Bland annat ska Sametinget få större befogenheter att utveckla det nordiska samarbetet mellan Sametinget eller motsvarande i Norden inom de delar som rör Sametingets kompetensområde. För att möjliggöra att detta påbörjas under mandatperioden vill vi i ett första skede skjuta till ytterligare 5 miljoner kronor till Sametinget.

UO 2 Samhällsekonomi och samhällsförvaltning

UO 2	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	11 768	-676	10 850	-239

Offentliga myndigheters verksamhet behöver åläggas generella besparingskrav som bygger på effektivisering dels i tillämpning, dels i volym. Centerpartiet föreslår därför besparingar på myndigheters administration med drygt 200 miljoner kronor per år. Centerpartiet motsätter sig dessutom inrättande av det nya anslaget för nya statliga kompetensförsörjningsjobb, då vi förespråkar andra arbetsmarknadsåtgärder för akademiker.

UO 3 Skatt, tull och exekution

UO 3	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	9 293	-60	9 198	-60

Myndighetsbesparingar på Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

UO 4 Rättsväsendet

UO 4	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	30 553	1 000	31 028	1 100

Vi behöver fler poliser i Sverige. Vi ska som medborgare känna en trygghet i vår vardag, trygga i vetskapen att polisen finns synlig och tillgänglig omkring oss oavsett var i landet vi bor. Fler poliser ute på gator och torg på dagar och nätter leder till att fler våldsbrott klaras upp och färre begås. Fler patrullerande poliser inger också trygghet för allmänheten, vilket medför att fler vågar röra sig fritt, något som i sin tur leder till mer folk på gatorna och färre våldsbrott.

Det måste till en förändring i den byråkrati som omgärdar det dagliga polisarbetet så att polisen kan spendera mer av sin tid synliga ute på gator och torg och mindre bakom sina skrivbord begravda i administrativt arbete. De senaste årens utveckling med en alltmer tidsödande blanketthantering och kraven på utökad statistik är olycklig eftersom detta påverkar polisernas insat-

Fel! Okänt namn på

ser ute i samhället. Avrapportering av ärendesystemen bör därför ses över med målet att erhålla ett effektivare system än dagens, samtidigt som fler poliser kan frigöras för yttre tjänst.

En rimlig målsättning som omedelbart bör förverkligas är att antalet poliser snarast möjligt bör öka till 20 000. Tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige föreslår Centerpartiet att anslagen till Polisorganisationen ökas med 750 miljoner kronor per år.

De ökade anslagen behövs för att ge bättre förutsättningar för tillväxt i poliskåren och avklarande av dess uppgifter.

Centerpartiet vill avveckla Arbetsdomstolen och flytta dess ärenden till allmän domstol, därför flyttas 25 miljoner kronor från utgiftsområde 14 till domstolsväsendet. Vi ökar anslagen till domstolsväsendet med 100 miljoner kronor per år utöver regeringens förslag 2007 och 150 miljoner kronor 2008.

För att kunna öka kvaliteten inom kriminalvården så att den tid som den intagne spenderar på anstalt används för att bryta en brottslig bana och se till att den intagne när han eller hon kommer tillbaka ut i samhället har bästa möjliga förutsättningar för att leva ett laglydigt liv och inte återfalla i brottslighet. Vi ökar därför anslagen till Kriminalvården med 100 miljoner kronor 2007 och 150 miljoner kronor 2008.

Män som misshandlar kvinnor behöver få hjälp med att bryta sina destruktiva beteenden genom adekvat vård och behandling på anstalt respektive inom frivården. Intagna som är psykiskt sjuka, har gjort sig skyldiga till sexualbrott eller som missbrukar droger och/eller alkohol är andra exempel på kategorier av dömda som ska ha förbättrad behandling och rehabilitering. Centerpartiet och Allians för Sverige vill därför göra en särskild satsning för dessa insatser på totalt 20 miljoner kronor per år.

Centerpartiet och Allians för Sverige föreslår en skärpning av föräldrarnas skadeståndsansvar. Ett sätt skulle kunna vara att vårdnadshavare görs ekonomiskt strikt ansvariga, upp till ett maxbelopp, för de skador barnen orsakar. Motivet till en sådan förändring skulle vara att tydligt peka på att föräldrarna har ett ansvar för vad barnen gör och var de befinner sig. Om barnen orsakar skador ska kostnaderna inte enbart lastas på brottsoffer, näringsidkare och försäkringsbolag. För reformen avsätts 10 miljoner kronor per år.

I dag saknar nästan hälften av landets kommuner en kvinnojour. Ungefär 10 procent av kommunerna ger inget stöd åt verksamhet för kvinnor och barn som utsatts för hot och våld i nära relationer och i det egna hemmet. Centerpartiet och Allians för Sverige vill ändra på detta och tillför 20 miljoner kronor till kvinnojouren.

UO 5 Internationell samverkan

UO 5	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	1 361	-7	1 365	-7

Myndighetsbesparingar.

UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

UO 6	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	43 312	400	44 444	500

Allians för Sverige föreslår att antalet svenskar i internationella operationer ska öka från 800 till 2 000 man.

Förslaget kommer att kunna finansieras inom ramen för Allians för Sveriges försvarsöverenskommelse som uppgår till 400 miljoner kronor 2007, 500 miljoner kronor 2008 och 1 150 miljoner kronor 2009.

Övriga förslag som redovisats i rapporten "Sveriges nordiska, europeiska och globala engagemang i en föränderlig värld" bedöms rymmas inom alliansens försvarsöverenskommelse.

UO 7 Internationellt bistånd

UO 7	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	27 896	0	29 374	0

Centerpartiet når målet om 1 procents bistånd 2007. Vi avsätter 300 miljoner kronor 2007 och 1,1 miljard kronor 2008 av biståndsanslagen på miljöbistånd. Myndighetsbesparingar.

UO 8 Invandrare och flyktingar

UO 8	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	8 576	-93	8 215	-136

För att komma åt diskriminering anser Centerpartiet att en kraftfull lagstiftning och höga böter för dem som diskriminerar är några av de viktigaste verktygen. Arbetet mot diskriminering är viktigt, och särskilt i kommunerna där insatser för att komma åt diskrimineringen behöver prioriteras. Därför för vi över de pengar som regeringen satsar på diskriminering till kommunerna.

En fungerande integration får inte vara beroende av tillfälliga projekt-pengar eller satsningar. Det är något som måste ske naturligt, främst att se till att alla människor har arbete men också genom möten mellan människor. De pengar som regeringen satsar på utvecklingsarbete i storstadspolitiken för vi över till kommunerna som bäst kan bestämma vilka insatser som behövs lokalt för att stärka integrationen.

Vi lägger ned Integrationsverket på sikt och börjar med att dra ned 50 miljoner kronor år 2007. Integrationsverket har bidragit med god kunskap och många värdefulla rapporter och undersökningar om hur integrationen funge-

Fel! Okänt namn på

rar, eller inte fungerar, men det har inte tillräcklig inverkan på integrationen i samhället. Integrationsverkets funktioner som statistiksamlare och uppföljare bör överföras på universitet och högskolor medan den opinionsbildande rollen i högre grad blir ett politiskt och inte minst folkligt ansvar. Introduktionsansvaret ska föras över till Migrationsverket och kommunerna.

UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

UO 9	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	46 808	1 520	49 290	889

Centerpartiet vill liksom regeringen tillföra äldreomsorgen och vården kraftigt ökade resurser för att kunna möta framtidens behov. Vi tror inte på att varje anslag ska specialstyras. Vi anser att det är bättre att brett stärka äldreomsorgen och vården och ge de äldre och sjuka makt att påverka och välja. Då kommer också resurserna att hamna rätt. Vi lyfter därför över regeringens satsning på 1 637 miljoner kronor för 2007 och 1 753 miljoner för 2008 till utgiftsområde 25.

Centerpartiet delar i huvudsak regeringens analys av äldreomsorgens brister i socialdemokratins Sverige. Däremot vill vi välja motsatt metod för att åtgärda problemen. I stället för ökad centralstyrning och likriktning vill Centerpartiet införa det fria valet i äldreomsorgen. På så vis kan verksamheten utvecklas, kvaliteten höjas och anpassningen efter individuella behov komma i fokus utan den byråkratitillväxt och stelbenthet som statliga pekpinnar alltid medför. Med fritt val i stället för byråkrati kan mångfalden och bredden i äldreomsorgen öka. Då stärks också de äldres, de anhörigas och personalens inflytande över sina livs- och arbetsvillkor. Vi vill också införa öppna kvalitetsregister i äldreomsorgen. Tillsammans med Allians för Sverige tillför vi ett riktat statsbidrag om 300 miljoner kronor per år som utgår för att förbereda en Fritt val-reform i kommunerna. Anslaget tilldelas efter ett ansökningsförfarande.

Tillsammans med Allians för Sverige föreslår Centerpartiet utökade resurstillskott till den psykiatriska vården och omsorgen. Den psykiatriska vården och omsorgen behöver en upprustning. Ett flertal åtgärder behövs, men dessa kräver förberedelser under 2007. På kort sikt behöver dock psykiatrin tillföras resurser med 500 miljoner kronor per år. Medlen går till boende, sysselsättning, vård och barn- och ungdomspsykiatri. Vidare används medlen för verksamhetsutveckling verksamhetsuppföljning, kvalitetsregister och information. Alliansen avser att under den närmaste tioårsperioden tillföra psykiatrin åtminstone 5 miljarder kronor.

Centerpartiet och Allians för Sverige avsätter som tidigare 250 miljoner kronor mer än regeringen till den nationella vårdgarantin år 2007.

Centerpartiet föreslår att 100 miljoner kronor anslås per år för att stimulera arbetet med en jämställd och jämlik vård. Merparten av dessa medel bör användas för försöks- och utbildningsverksamhet på vårdens arbetsplatser kring jämställt och jämlikt bemötande.

Tillsammans med Allians för Sverige föreslår vi att Försäkringskassan ges i uppdrag att erbjuda alla sjukskrivna en personlig koordinator. Alliansen föreslår att 300 tjänster bör tillsättas inom Försäkringskassan i ett första steg. Försäkringskassan ges vidare skyldighet att genomföra en rehabiliteringsutredning inom fyra veckor. Arbetsgivarnas ansvar för att genomföra en rehabiliteringsutredning tas bort. Allians för Sverige anslår 200 miljoner kronor till Försäkringskassan för dessa ändamål. Alliansens förslag till finansiell samordning genomförs. Förslaget beräknas kunna genomföras under 2007.

Under följande mandatperiod vill Allians för Sverige genomföra en större tandvårdsreform som både stärker högkostnadsskyddet och skapar rimliga villkor för den förebyggande tandvården på ett sätt som både främjar kontinuitet, valfrihet och konkurrens. Reformen omfattar fullt utbyggd minst 2 700 miljoner kronor per år. Försäkringen ska utformas enligt följande principer:

1. 70 procent av resurstillskottet ska gå till att skapa ett rimligt högkostnads-skydd. Under mandatperioden harmoniseras högkostnadsskyddet för personer i åldern 65– med det nya högkostnadsskyddet för personer i åldern 20–64 år.
2. 30 procent av resurserna ska i det inledande steget satsas på tandvårdscheckar. Alla medborgare i åldern 20–65 år ska få en tandvårdscheck med jämna intervall. Tandvårdschecken används som delbetalning för abonnemangstandvård eller tandvårdsundersökning hos valfri tandläkare. Tandvårdschecken ska vara i storleksordningen 300 kr och komma medborgarna till del ungefär vartannat år.
3. Insatserna för att stärka konkurrens och prispress inom tandvården ska intensifieras genom en fortsatt stor andel privata alternativ, internationell konkurrens, en mer genomskinlig prissättning och en starkare patientmakt.

Tandvårdsreformen finansieras genom höjda anslag om 500 miljoner kronor för 2007 och 1 700 miljoner kronor för följande år. Därutöver vill Allians för Sverige dra in dagens subventioner för olika tandvårdsingrepp för åldern 29–64 (som uppgår till omkring en miljard kronor) och tillföra dem till den nya tandvårdsreformen. Subventionerna till bastandvården för personer yngre än 29 år eller äldre än 65 år påverkas inte.

En åtgärdsplan för mätning av kvalitet och ranking inom hälso- och sjukvården behöver utformas av stat och landsting i samarbete. Allians för Sverige och Centerpartiet satsar därför i ett första steg 50 miljoner kronor per år på ett projekt att förbättra vårdens IT-infrastruktur. Anslaget syftar till att utveckla en nationell standard för informationsöverföring inom vård och omsorg. Denna standard ska vara obligatorisk för samtliga vårdgivare och omfatta regler exempelvis för överföring av information i elektroniska patientjournaler och uppgifter om utförda åtgärder. Anslaget ska även avse utveckling av standarder för överföring av medicinsk information.

Tillsammans med Allians för Sverige tilldelar vi Socialstyrelsen 30 miljoner kronor per år för att i samverkan med landstingen utveckla vårdens ersättningsystem och förbättra metoderna för klassifikation av utförda åtgärder. Sådana uppgifter utförs i dag i mindre skala inom Centrum för patientklassifi-

Fel! Okänt namn på

cering (CPK). Syftet är att skapa administrativa förutsättningar för patientbaserade ersättningssystem inom vården.

Allians för Sverige anser att jämförelser av hälso- och sjukvårdens prestationer och en därmed förknippad kvalitetsutveckling förutsätter att en oberoende granskningsenhet inrättas. Alliansen avsätter därför 30 miljoner kronor till detta ändamål. Granskningsenheten, med organisatorisk hemvist vid Socialstyrelsen, ska vara fullt verksam fr.o.m. 2008.

Vidare vill Centerpartiet och Allians för Sverige inrätta ett avknopningsstöd till vårdpersonal som vill ta över driften av en klinik eller motsvarande. 40 miljoner kronor per år avsätts för detta ändamål.

Därutöver satsar Centerpartiet 200 miljoner kronor per år i mobilisering för ett intensifierat nationellt folkhälsoarbete.

Vi föreslår även myndighetsbesparingar på Socialstyrelsen, Folkhälsoinstitutet och Smittskyddsinstitutet.

UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

UO 10	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	127 769	-8 640	129 921	-9 090

Centerpartiet och Allians för Sverige motsätter sig regeringens förslag till höjda tak i sjukförsäkringen. I dagens ansträngda ekonomiska läge är det oansvarigt och cyniskt att prioritera höjda bidrag till dem som har höga inkomster framför sunda statsfinanser och sänkta skatter för låg- och medelinkomsttagarna. Den sammantagna effekten på offentlig sektor är 1 100 miljoner kronor per år.

Allians för Sverige har kommit överens om en inriktning för att öka uppföljning och kontroll inom sjukförsäkringen och på så vis minska felaktigt användande, korta sjukskrivningstider och hjälpa såväl sjukskrivna som förtidspensionerade tillbaka till arbetsmarknaden. Detta bör möjliggöra en nettominskning av sjukskrivningskostnaderna med 2 250 miljoner kronor per år.

Allians för Sverige är även överens om förändrad beräkningsgrund för den sjukpenninggrundande inkomsten. Den bör framgent beräknas på de senaste 12 månadernas inkomst, utom i de fall personen har gått upp eller ned i arbetstid, då SGI i stället ska beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95. De sammantagna effekterna på offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, beräknas uppgå till 350 miljoner kronor per år.

Allians för Sverige är även överens om att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. Under 2007 skulle genomförandet av detta förslag minska sjukförsäkringskostnaderna med 800 miljoner kronor samtidigt som vi inför en särskild trafikförsäkringsavgift som ska täcka avvecklingskostnaderna på 2 miljarder kronor per år.

Allians för Sverige är även överens om nya regler för pensionsavsättningarna för gruppen förtidspensionerade. Tidigare har staten betalat in deras pensionsavgifter beräknat på deras SGI. Vi föreslår nu att pensionsavgiften ska beräknas på 80 procent av SGI för att på så sätt skapa likhet med vad som

gäller för långtidssjukskrivna. Detta ger en besparing på 2 600 miljoner kronor i minskade inbetalningar från staten till ålderspensionssystemet per år.

Vår satsning på förstärkt kontroll och uppföljning innebär med största sannolikhet ökade anslag till Försäkringskassan som svarar mot nya uppgifter. Det ändrar inte det faktum att Försäkringskassan – i likhet med andra statliga myndigheter – har ett rationaliseringsbehov. Centerpartiet föreslår ett rationaliseringsbeting på 90 miljoner kronor för Försäkringskassan per år.

UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

UO 11	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	44 155	1 160	43 557	1 160

Centerpartiet eftersträvar en politik som ökar de sämst ställda pensionärernas ekonomiska situation och samtidigt stärker deras egenmakt. I en särskild motion om äldrepolitiken utvecklas dessa grundläggande idéer liksom förslag för att förverkliga dem. Ett led i denna politik för starkt grundtrygghet och ökad egenmakt är en strävan att förskjuta tyngdpunkten i transfereringarna till pensionärer från styrande bidragsformer, som bostadstillägg för pensionärer (BTP), till generella höjningar av de lägsta pensionerna. Samtidigt motsätter vi oss en fortsatt utbyggnad av det styrande bostadstillägget.

Centerpartiet föreslår att garantipensionen höjs med 3 000 kr per år. Det medför ökade kostnader på utgiftsområdet på 1 400 miljoner kronor per år.

Centerpartiet motsätter sig regeringens förslag till höjning av takbeloppet för bostadstillägget för pensionärer. Det innebär att anslaget för BTP blir 240 miljoner kronor lägre för 2007 och 2008.

UO 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

UO 12	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	63 277	-220	65 139	-20

Familjepolitiken bör ha som sitt tydliga mål att riva hinder och öka makten för pappor och mammor att tillbringa mer tid tillsammans med barnen, att välja och utforma barnens omsorg samt att på ett bra sätt kunna förena arbetsliv och familjeliv.

För att stärka både pappors och mammors möjlighet att bli delaktiga i barnens uppväxt anser Centerpartiet att föräldraförsäkringen bör höjas vad gäller såväl golv som tak. För att möjliggöra för fler att tillbringa mer tid med barnen under småbarnsåren föreslår vi kraftigt höjda barnbidrag. Vi föreslår också införande av en barnomsorgspong, men detta är en omfattande operation som dessutom i huvudsak är kostnadsneutral för statsfinanserna, varför vi ej här föreslår anslag till barnomsorgspongen.

Centerpartiet förordar att golvet i föräldraförsäkringen höjs till 200 kr om dagen, vilket kostar 100 miljoner kronor mer än regeringens förslag per år, samt att taket i föräldraförsäkringen höjs till 11 basbelopp från den 1 juli, vilket kostar 100 miljoner kronor årligen utöver regeringens förslag.

Fel! Okänt namn på

Tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige förordar vi en nyberäkningsgrund för SGI i föräldraförsäkringen, vilket minskar kostnaderna på utgiftsområde 12 med 450 miljoner kronor per år.

Tillsammans med Allians för Sverige föreslår Centerpartiet att föräldrapenningen görs mer rättvis genom att beräkningen för tillfällig föräldrapenning beräknas på samma sätt som för en anställd. Kostnaden bedöms uppgå till 30 miljoner kronor.

UO 13 Arbetsmarknad

UO 13	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	71 947	-12 725	66 798	-11 678

Vi vill göra flera förändringar i arbetslöshetsförsäkringen, allt för att det ska löna sig att arbeta. Centerpartiet föreslår tillsammans med Allians för Sverige att arbetslöshetsförsäkringen ska vara obligatorisk och omfatta alla som förvärvsarbetar. Egenfinansieringen föreslås öka med 10 miljarder kronor per år. Arbetvillkoret skärps till 80 timmars arbete i månaden under 6 månader. Studerandevillkoret tas bort och den överhoppningsbara tiden begränsas till högst fem år.

Arbetslöshetsersättningen baseras på de senaste tolv månadernas inkomster. Arbetslöshetsersättning ska maximalt kunna utgå under 300 dagar och 450 dagar för arbetslösa med försörjningsansvar för barn. Ersättningen ska vara 80 procent av förlorad inkomst under de första 200 dagarna och 70 procent därefter. Den högsta dagpenningen blir 680 kr per dag. När ersättningsperioden är slut övergår den arbetslöse i en jobbgaranti där ersättningen ska vara 65 procent. Om den arbetslöse inte deltar i jobbgarantin utgår ingen ersättning.

Dagens arbetsmarknadsprogram leder inte till arbete i någon hög utsträckning. Programmen har en synnerligen liten effekt för de arbetslösas ställning på arbetsmarknaden och bidrar sällan till att skapa kontakter och bygga de nätverk som är betydelsefulla faktorer för att lyckas få ett arbete. Centerpartiet och Allians för Sverige drar därför ned ca 20 000 platser för arbetsmarknadspolitiska program inom ramen för aktivitetsgarantin. Centerpartiet säger också nej till regeringens 11 000 nya platser i arbetsmarknadspolitiska program som föreslås i vårpropositionen.

Regeringen satsar kortsiktigt på lärlingsutbildningar i årets budget. Centerpartiet tror på lärlingsutbildningar men anser att dessa ska prioriteras på gymnasieskolan. Dessa pengar för vi över på gymnasieskolan eftersom vi anser att det är där lärlingsutbildningen ska ha sin plats. Totalt för vi över 581 miljoner från anslagen till gymnasieskolan under utgiftsområde 13 till utgiftsområde 16 år 2007.

Centerpartiet vill underlätta för människor som av olika skäl varit utestängda från arbetsmarknaden att komma tillbaka i arbete. Arbete och företagsamhet är en förutsättning för välfärden eftersom resurserna som skapas av arbetet finansierar välfärden. För detta behövs mer arbetsinriktade insatser. Människor med reducerad arbetskapacitet bör erbjudas lönebidrag i högre utsträckning än vad som görs i dag. Vi vill både ha fler platser och höja den

Fel! Okänt namn på

bidragsgrundade nivån till 17 700 kr till skillnad från regeringens föreslagna nivå på 16 700 kr. Likaså bör människor kunna få lönebidrag upp till 67 års ålder och inte som i dag där gränsen går vid 65 år. Vi ökar anslagen till lönebidrag med totalt 450 miljoner kronor per år, vilket skulle ge ytterligare ca 5 000 lönebidragsplatser. Inom anslagshöjningen avser vi även att förstärka resurserna för att de som behöver ska kunna få hjälp av arbetsbiträden samt tekniska hjälpmedel.

Centerpartiet tror att effektivare och nischade arbetsförmedlingar skulle bidra till att fler människor får ett arbete. Vi avsätter ca 1,2 miljarder kronor 2007 och 1 miljard kronor 2008 för en satsning som öppnar för en mångfald av olika aktörer, privata företag, föreningar och organisationer, att arbeta parallellt med de offentligt finansierade arbetsförmedlarna. Om fler aktörer tillåts förmedla arbeten kan de arbetssökande själva välja aktör och ställa krav på kvalitetssäkra åtgärder. Med en ökad mångfald och större valfrihet för den enskilde ökar chanserna för den arbetssökande att få ett arbete.

Vi vill satsa långsiktigt på att få fler akademiker i arbete genom att arbetsförmedlingarna och bemanningsföretagen hjälps åt att finna en plats åt en arbetssökande akademiker på ett företag eller i en organisation. Arbetsgivaren som tar emot akademikern får då en subvention på arbetsgivaravgiften. Allt för att den arbetssökande ska få in en fot på arbetsmarknaden. I dag tvingas många akademiker ta okvalificerade arbeten, vilket medför att deras kunskapsmässiga konkurrenskraft sänks ju mer tiden går. I stället vill vi öka möjligheterna till anställningar eller praktikplatser på olika arbetsplatser runtom i landet. Vi vill också satsa på att lotsa in arbetslösa akademiker, och andra unga arbetslösa, på platser som blir lediga efter de stora kommande pensionsavgångarna. Vi för därför över 900 miljoner kronor år 2007 och 1 miljard kronor 2008 från regeringens sysselsättningspaket i de delar som rör kortsiktig akademikerpraktik, plusjobb och feriearbeten till en långsiktig satsning på praktik och arbete för akademiker.

Centerpartiet föreslår tillsammans med Allians för Sverige att bankernas allmänna förmånsrätt i företagsinteckningar höjs från nuvarande 55 procent till 100 procent från den 1 januari 2006.

Regeringen vill slopa finansieringsbidraget på 334 miljoner kronor vid arbetspraktik. För att unga ska få in en fot på arbetsmarknaden föreslår Centerpartiet i stället bl.a. nystartsjobb, ungdomsavtal och jobbonus till dem som förmedlar jobb till unga. I stället för att slopa finansieringskravet satsar vi på våra egna förslag för att få ned ungdomsarbetslösheten.

UO 14 Arbetsliv

UO 14	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	1 220	-334	1 241	-490

Generell effektivitetsbesparing på 100 miljoner kronor per år på Arbetsmiljöverket.

Eftersom Centerpartiet vill satsa på en decentraliserad forskningsstruktur och anser att det är viktigt att bygga upp livskraftiga forskningsmiljöer runtom i landet föreslår vi att Arbetslivsinstitutet läggs ned. En del av det forsk-

Fel! Okänt namn på

ningsarbete som i dag görs på Arbetslivsinstitutet bör ligga på landets universitet och högskolor, varför vi gör en besparing på Arbetslivsinstitutet på 189 miljoner kronor 2007 och 335 miljoner kronor 2008 med målet att institutet ska vara nedlagt år 2008. Arbetsdomstolen läggs ned och dess resurser förs över till det allmänna domstolsväsendet och kompetensen på det arbetsrättsliga området flyttas över dit. 25 miljoner per år flyttas därför över till domstolsväsendet under utgiftsområde 4.

Vi säger nej till regeringens satsning på företagshälsovård på 30 miljoner kronor per år, då vi förespråkar andra hälsosatsningar.

UO 15 Studiestöd

UO 15	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	21 777	-1 490	22 035	-1 450

Centerpartiet motsätter sig den av regeringen föreslagna utbyggnaden av nya högskoleplatser innan tillräckliga resurser tillskjutits för att stärka kvaliteten inom den befintliga högre utbildningen. Om de nya högskoleplatserna således inte kommer till stånd kommer behovet av studiemedel inte heller att öka i den utsträckning som regeringen föreslår. Det medför att anslaget till studiemedel kan justeras ned med 586 miljoner kronor per år jämfört med regeringens förslag.

Centerpartiet har tillsammans med Allians för Sverige kommit överens om en rad åtgärder för att underlätta framväxten av nya, riktiga jobb. Som en del av finansieringen av dessa förslag föreslås en avveckling av rekryteringsbidraget, varför en besparing om 1 600 miljoner kronor per år kan göras på detta anslag.

Dagens utformning av studiemedelssystemet – med ett fribelopp med inkomsttak – tar effektivt bort incitamenten för arbete. Studentens vilja till egen försörjning minskar då incitamenten att arbete försvinner och effekten uppnås att arbete kopplas till ett ekonomiskt risktagande. Centerpartiet vill därför ta bort fribeloppet på studielånet, vilket kommer att öka förvärvsarbetsfrekvensen bland studenter och därmed underlätta deras etablering på arbetsmarknaden efter avslutade studier. Vi avsätter 100 miljoner kronor per år för detta ändamål.

Centerpartiet anser det beklagligt att regeringen bara föreslagit 300 kr mer i månaden i höjda studiemedel och endast 100 kr av dessa utgörs av ökat bidrag. Centerpartiet vill höja totalbeloppet genom att successivt höja bidragsdelen. Lånedelens storlek ska samtidigt stå oförändrad. I ett första steg höjer vi bidragsdelen med 200 kr per månad, vilket innebär ökade studiemedelsanslag på totalt 570 miljoner kronor per år.

UO 16 Utbildning och universitetsforskning

UO 16	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	47 150	-7 396	46 581	-6 690

Fel! Okänt namn på

Centerpartiet vill investera i utbildning på alla nivåer, från förskola, grundskola, gymnasieskola till högre utbildning och forskning, i ett livslångt lärande. Centerpartiets utbildningspolitik tar sikte på det livslånga lärandet, eftersom kunskapskraven ständigt ökar i samhället. Vi önskar en gymnasieskola som höjer den allmänna utbildningsnivån och förbereder alla för ett livslångt lärande. Vi bör ha en utbildningspolitik som utgår från den enskilda eleven i varje skolform och som stärker helhetsynen på lärandet. Skolan måste ta hänsyn till att eleverna är olika och lär på olika sätt. Det finns många olika sätt att anpassa gymnasieskolan efter de behov de enskilda eleverna har.

Högskoleutbildning av hög kvalitet och en framgångsrik akademisk forskning är av största betydelse för ett öppet och internationellt konkurrenskraftigt välfärdssamhälle. Centerpartiet har tillsammans med de övriga partierna i Allians för Sverige utformat en strategi för att öka kvaliteten i såväl grundutbildning som forskning, och i denna motion fullföljer Centerpartiet denna strategi genom kraftiga satsningar på stärkt kvalitet inom grundutbildningen samt ökade anslag till forskningen. De senare anslagen är gemensamma för Allians för Sverige.

Vi föreslår myndighetsbesparingar på Skolverket med 70 miljoner kronor per år. Vi minskar också anslagen till Myndigheten för skolutveckling med 47 miljoner kronor 2007 och 97 miljoner kronor 2008. Detta görs för att kunna flytta dessa medel till ett nationellt kvalitetsinstitut som Centerpartiet satsar 300 miljoner kronor årligen på. Det bör ha till uppgift att utveckla och förfina metoder för utvärdering och stödja kommunerna i deras arbete. Inom ramen för detta gör Centerpartiet en extra satsning på 100 miljoner kronor per år för ett program för att förbättra barns fysiska och psykiska hälsa. Programmet ska vara riktat direkt till skolorna för att arbeta konkret med dessa frågor.

Regeringen försöker gång på gång att halvhjärtat förbättra kvaliteten i den svenska skolan genom att lappa och laga med en rad små, spretiga och kort-siktiga anslag. Detta ligger inte i linje med Centerpartiets ambition om hur vi förbättrar den svenska skolan. Vi kräver i stället långsiktiga och kraftfulla insatser som leder till att eleverna faktiskt stärker sina kunskaper. Därför föreslår vi en läsa-räkna-skriva-satsning på en halv miljard kronor som sätts in under de tre första skolåren. Det finns ett oerhört stort behov av att tidigt stärka elevens kunskaper. Många problem i dagens skola uppstår när eleverna kunskapsmässigt halkar efter i ett tidigt skede av skolgången. Om eleverna tidigt är väl förberedda genom att kunna läsa, räkna och skriva kommer de också att klara sig bättre under de senare skolåren och i sitt framtida arbetsliv.

Anslaget till Specialpedagogiska institutet minskas med 368 miljoner kronor 2007 och 374 miljoner kronor 2008. Medlen läggs i stället på 25:5 Specialskolemyndigheten som ökas med 200 miljoner kronor per år och som därmed sammanförs med Specialpedagogiska institutet.

I enlighet med det förslag som presenterades av den parlamentariska s.k. Utjämningskommittén föreslår Centerpartiet att de specialdestinerade statsbidragen för personalförstärkning i skola och fritidshem, statligt stöd för utbildning av vuxna samt maxtaxan i barnomsorgen omvandlas till generella statsbidrag till kommunerna.

Fel! Okänt namn på

Centerpartiet vill öka antalet platser för den kvalificerade yrkesutbildningen med 1 500 platser för att tillgodose näringslivets efterfrågan på utbildad arbetskraft. Centerpartiet ökar därför anslaget med 50 miljoner kronor per år för att kunna skapa 1 500 permanenta platser.

Regeringen lägger 581 miljoner kronor på en lärlingsutbildning som en sysselsättningsåtgärd. Centerpartiet välkomnar ett lärlingsprogram, men inte i den form som regeringen föreslår utan i stället som en del av gymnasieskolan. Därför flyttar Centerpartiet en del av dessa pengar till utgiftsområde 16 i stället och gör därmed en satsning i form av ett nytt anslag för att bygga upp ett lärlingsprogram på gymnasiet.

Centerpartiet motsätter sig regeringens förslag om 3 000 nya högskoleplatser eftersom kvalitetsförstärkningar nu måste prioriteras. Centerpartiet anser i stället att kvalitetssatsningar behöver genomföras. Dels en generell satsning om 250 miljoner kronor år 2007 som trappas upp med ytterligare 200 miljoner kronor 2008 för att kompensera för de successiva nedskärningar som tvingats fram genom att regeringen ej räknat upp anslagen på ett rimligt sätt. Dels en särskild satsning om 250 miljoner kronor 2007 och 200 miljoner kronor 2008 för att säkerställa kvaliteten och förutsättningarna till utveckling för de nyare universiteten och högskolorna. Den senare satsningen ska ses i ljuset av att Centerpartiet och de övriga partierna i Allians för Sverige avser att införa en ny resursfördelningsmodell som tydligare premierar kvalitet samt studenters eget val.

Centerpartiet och Allians för Sverige föreslår att nationella mål införs i svenska i årskurs tre. En översyn ska göras av samtliga mål i grundskolan. Betyg ska sättas tidigare och i fler steg och betygskriterierna behöver därför ses över. Allians för Sverige föreslår att kontrollstationer införs år tre, fem och åtta med obligatoriska nationella prov och skärpta krav på individanpassat stöd till eleverna. För att säkra likvärdigheten i betygssättningen år nio ska den nationella provbanken byggas ut. Skolverket ges utökade analysresurser. Allians för Sverige föreslår att varje skola ska kvalitetsgranskas vart tredje år. Sammantaget avsätts drygt 200 miljoner kronor per år

Centerpartiet och Allians för Sverige föreslår att satsningar genomförs för att förbättra lärarnas fortbildning och avsätter för detta syfte 600 miljoner kronor 2007. För att förbättra lärarnas möjlighet att forska inom tjänsten avsätts 50 miljoner kronor 2007 och 150 miljoner kronor 2008.

Centerpartiet och Allians för Sverige vill underlätta validering och kompletterande utbildning för obehöriga lärare. För detta ändamål anslås 60 miljoner kronor per år.

Allians för Sverige avsätter vidare knappt 0,1 miljard kronor per år för införande av en statligt sanktionerad lärarauktorisering och till ökade resurser till rektorsutbildningen.

Alliansen vill sprida kunskap till landets alla skolor om forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbnings och annan kränkande behandling. För denna utbildningssatsning anslås 10 miljoner kronor per år.

Allians för Sverige vill stoppa den stora utslagningen av elever från gymnasieskolan och höja kvaliteten på såväl de teoretiska som de yrkesinriktade utbildningarna. Vi föreslår därför att tre inriktningar införs; en studieförbere-

dande, en yrkesförberedande och en lärlingsutbildning. Vi anslår 10 miljoner kronor per år till Skolverket i utredningsresurser.

Allians för Sverige föreslår att Hällsboskolan och Ekeskolan åter blir specialskolor. Staten övertar ansvaret för finansiering av elever med behov av specialskola. Ett riksgymnasium skapas för elever med synskador och ytterligare funktionshinder. Vi avsätter för detta syfte 80 miljoner kronor 2007.

Allians för Sverige föreslår att anslagen till forskning stegvis trappas upp. År 2007 avsätts 200 miljoner kronor. Under en femårsperiod ska anslagen totalt öka med 2 miljarder kronor mer än regeringens anslag.

UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

UO 17	2007		2008	
	VÅP	C .diff.	VÅP	C. diff.
	10 305	-292	10 194	-21

Kulturen utvecklar det civila samhället och håller det demokratiska samtalet levande. Förutom att kulturen har ett värde i sig, som inte nog kan betonas, är den kreativitet som stimuleras ur kulturen avgörande för samhällets utveckling. Centerpartiet anser att kulturpolitiken i huvudsak ska styras lokalt och regionalt. Människor måste själva få vara med och bestämma hur de vill utforma och ta del av kulturen. Om människor får mer makt över hur de kan påverka och ta del av kulturutbudet på sin ort kan ett levande kulturliv i hela landet skapas. För att stärka människors möjlighet att ge liv åt kulturen och för att få ett levande kulturliv nära människor i hela landet behövs ökade satsningar på verksamheter som gynnar detta ändamål.

Centerpartiet fortsätter satsningen på ung kultur. Vi anslår ytterligare 120 miljoner kronor per år till Statens kulturråd i syfte att de ökade resurserna ska gå till unga människors kultur. Statens kulturråd handlägger bl.a. ärenden som rör teater, dans, musik, utställningar, folkbildning m.m. Det extra anslag som vi tillför Statens kulturråd ska gå till ungdomars kulturverksamhet som ska ske på ungdomars egna villkor och oberoende av vuxnas idéer och ambitioner. Ungdomarna ska ges ökad makt att själva bestämma över, och skapa, sin kultur. Det ökade anslaget kallar vi för KUL-miljoner, vilket står för "kultur till unga i hela landet – av unga, med unga, för unga". Vi säger nej till regeringens satsning på verksamheter och mötesplatser för unga på totalt 80 miljoner kronor per år som presenteras i den ekonomiska vårpropositionen. Vi anser att Centerpartiets förslag om KUL-bidraget på ett bättre sätt tillgodoser ungdomars behov.

Regeringen anslår 275 miljoner kronor 2007 för sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet. Anslaget ska enligt regeringen användas till 625 nya tjänster för bl.a. vård och tillgängliggörande av föremålssamlingar inom kulturområdet. Centerpartiet anser att detta anslag av flera anledningar är ogenomtänkt och orealistiskt. Introducering av de nyanställda kommer att vara både enormt resurs- och tidskrävande och det finns då väldigt liten lönsamhet med tanke på det korta tidsperspektivet. Dessutom är detta ingen uppgift som går att genomföra under ett års tid som regeringen föreslår utan detta är ett långsiktigt arbete som bör genomföras av ett kvalitetstänkande.

Fel! Okänt namn på

Vissa museers fria entré har inneburit att fler personer besökt museerna jämfört med när alla fick betala för museibesöken. Men har det inneburit att fler ovana museibesökare nu besökt de berörda museerna? Den fria entrén ger en snedvriden konkurrenssituation gentemot de museer som inte har fri entré. Med anledning av detta föreslår Centerpartiet en ändring av regeringens satsning. Vi vill begränsa fri entré till att enbart omfatta barn och ungdomar upp till 19 år. Därför minskar vi anslagen till centrala museer med 50 miljoner kronor per år.

Ett levande kulturliv förutsätter mötesplatser där människor kan utöva eget skapande samt ta emot olika kulturyttringar. Träffpunkter behövs inte bara i regionernas centrum utan också väl spridda över landet och nära människorna, inte minst för de unga. I glesbygd och mindre tätorter utgör de allmänna samlingslokalerna ett nödvändigt medel för en decentraliserad kulturpolitik. För att kunna åstadkomma de förändringar som är nödvändiga i landets samlingslokaler tillför vi utgiftsområdet ytterligare 21 miljoner kronor per år.

UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

UO 18	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	9 723	-2 018	9 442	-2 245

Centerpartiets budgetmotion föreslår skattelättnader för dem med låga inkomster. Centerpartiet minskar därför anslaget Bostadsbidrag med 200 miljoner kronor per år.

Boverket åläggs ett generellt sparbetning på 10 miljoner kronor.

Centerpartiet föreslår tillsammans med Allians för Sverige att räntebidragen bör avskaffas helt. Utfasningen sker genom att anslaget minskas med 970 miljoner kronor 2007 och 1 460 miljoner kronor 2008.

Bostadsmarknaden bör reformeras och konkurrensen skärpas för att öka byggandet. Investeringsbidraget för hyreslägenheter bidrar till att upprätthålla ett ineffektivt system och avskaffas helt. Tillsammans med Allians för Sverige föreslår vi att anslaget tas bort helt.

En nationell ungdomsbostadssamordnare är inget annat än ett dåligt alibi för en politik som inte fungerar. Ungdomars situation på bostadsmarknaden underlättas av fler bostäder och inte av någon som arbetar med att ta fram förslag. Anslaget tas därför bort.

Modellen för hur länsstyrelsernas anslag beräknas och fördelas har inte setts över på en lång tid. Länsstyrelserna borde dessutom kunna ansvara för sin egen kompetensförsörjning, utan inblandning av statliga jobsatsningar. Anslaget minskas därför med 160 miljoner kronor per år.

Vi avsätter 100 miljoner kronor per år för förslaget om individuell mätning av värme och vatten.

UO 19 Regional utveckling

UO 19	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	2 867	398	2 315	507

Fel! Okänt namn på

I enlighet med federalismens principer menar Centerpartiet att lokala och regionala organ har ett betydligt bättre beslutsunderlag än centrala myndigheter, och samtidigt kan uppnå större effektivitet, när det gäller att ta beslut rörande lokala och regionala frågor. Regionalpolitiken har traditionellt kännetecknats av omfattande program för omflyttningar av pengar, centralstyrda direktiv och massiva myndighetsstrukturer för att behandla processen. Centerpartiet vill bryta ned ineffektiva myndighetsstrukturer, eliminera skadlig centralstyrning och förenkla de regionala finansieringsprogrammen. Målsättningen är att direktvalda regionala organ ska ansvara för de medel som anslås för allmänna regionalpolitiska åtgärder. Centerpartiet anslår även 400 miljoner kronor mer per år än regeringen för lokalt och regionalt utvecklingsarbete.

Centerpartiet anser vidare att besluten när det gäller företagsstöden sysselsättningsbidrag och regionalt utvecklingsbidrag, som har centraliserats till Nutek, ska återföras till länen/regionerna.

För Glesbygdsverket upprättar Centerpartiet effektiviserings- och besparingsmål om 2 miljoner kronor för år 2007. Vidare förslår vi att Glesbygdsverket med början 2007 slås samman med Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) och delar av Verket för näringslivsutveckling (Nutek) till ett verk som tillför kunskap genom utredningar, forskning och analys för regionernas utveckling och regionala tillväxt. Denna myndighet bör få ansvar för att hantera samtliga EU-program, oavsett om de finansieras av social- eller regionalfonden. För detta anslår Centerpartiet 134 miljoner kronor per år.

UO 20 Allmän miljö- och naturvård

UO 20	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	4 927	153	4 949	153

Miljöpolitiken tar sin utgångspunkt i människors och regeringars engagemang för att komma till rätta med miljöproblemen. För att miljöfrågorna ska ges utrymme på den globala politiska agendan måste miljöfrågor diskuteras och lösas i ett internationellt perspektiv. Miljön ska sättas i fokus för att tillväxt och utveckling ska kunna svara upp till en hållbar utveckling. Den kortsiktiga vinningen måste ställas i relation till den långsiktiga rikedom som miljöinsatser ger. Centerpartiet anser att den miljödrivna teknikutvecklingen utgör en stor potential i detta sammanhang. Miljön som drivkraft skapar nya tillväxt- och utvecklingsmöjligheter för näringslivet. Genom att vi i Sverige använder lagstiftning och ekonomiska styrmedel för att skydda naturen, kan vi alltså göra en tjänst för de företag som satsar på miljöarbete och ny teknik. Det är möjligt att tjäna pengar på att förbättra vår miljö! Det är den absolut starkaste drivkraften för att driva på en omställning mot ett hållbart samhälle.

Vi måste satsa ännu mer pengar och resurser i forskning och utveckling, men vi behöver nu även börja använda den kunskap som redan finns. Vi behöver skapa incitament och förutsättningar för att implementeringen av den befintliga nya tekniken och kunskapen ska ske snabbare. Centerpartiet ser här två stora områden som behöver extra starka insatser, nämligen Östersjön och arbetet för att minska växthuseffekten.

Fel! Okänt namn på

Centerpartiet avsätter därför 100 miljoner kronor 2007 och 200 miljoner kronor 2008 i syfte att ta fram en heltäckande forsknings- och aktionsplan för Östersjöns miljö, ökade forskningsinsatser samt till ett åtgärds paket och för att stärka samarbete som ska bidra till att alla länder kring Östersjön arbetar tillsammans med direkta och snabba åtgärder.

Centerpartiet avsätter 400 miljoner kronor 2007 och 400 miljoner kronor 2008 för en ökad satsning på alternativa drivmedel. Anslaget ska användas till forskning men också till olika typer av stöd till anläggningar för framställning av förnybara drivmedel. Det är viktigt att forskningsinsatser görs i samarbete med fordonsindustrin samt drivmedelstillverkare. Det handlar dels om olika typer av stimulansåtgärder för människor som väljer att köra på förnybara bränslen som leder till minskade skatteintäkter, dels om satsningar på forskning och utveckling.

För att frigöra budgetmedel föreslår Centerpartiet effektiviseringsbesparingar på Naturvårdsverket, Statens strålskyddsinstitut, Statens kärnkraftsinspektion samt SMHI.

Vi minskar också anslaget till åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden med 300 miljoner kronor 2007 och 400 miljoner kronor 2008. Detta mot bakgrund av att Centerpartiet förordar en annan modell för bevarande av skyddsvärd skogsmark (naturvårdsavtal m.m.) och inom utgiftsområde 23 förstärker vi insatserna för rådgivning och biotopskydd inom skogsbruket.

Centerpartiet välkomnar regeringens fortsatta satsning på klimatinvesteringsprogrammen (Klimp). Det finns fortfarande planerade program med stor klimateffekt som inte blivit beviljade medel och det kommer ständigt till nya idéer. Det vore slöseri att inte fortsätta en satsning på Klimp. Naturvårdsverket bedömer Klimp i huvudsak utifrån ekonomiskt perspektiv, dvs. vilka projekt sparar mest koldioxid per investerad krona. Vissa undantag ska kunna göras för ny teknik och demonstrationsanläggningar. Ett av de formella kraven på ansökan är t.ex. att alla kommuner som söker ska göra en klimatstrategi som visar inom vilka sektorer klimatutsläpp sker, vilka mål som finns osv. Åtgärderna i ansökan förväntas svara mot strategin. Detta ser vi som en garanti för att en fortsatt satsning på Klimp kommer att betala sig i form av minskade klimatpåverkande utsläpp.

Vi är dock mycket kritiska till hur regeringen frångår principen om att det är klimateffekten som ska avgöra om ett projekt ska finansieras av Klimp eller ej. Nu ska även genomförandet av "pump-tvånget" inkluderas i Klimp. Vi menar att man inte ska skapa några "gräddfiler" inom Klimpsatsningen utan alla program ska prövas mot klimatnyttan.

I vårpropositionen gör regeringen ett antal marginella satsningar på rovdjur för att öka acceptansen m.m. Centerpartiet har i tidigare budgetar anslagit mer medel på anslag 42:5 Ersättning för viltskador m.m. Vi står fast vid denna satsning och menar att pengarna inte ska tas ur LBU-programmet (anslag 44:1). Vi menar att den bästa acceptansen för våra rovdjur och därmed en långsiktig stark rovdjursstam, får vi genom att ersätta de djurägare som drabbas, ge bidrag till rovdjursstängsel föra ned besluten på lokal och regional nivå samt ändra §28 om skydds jakt.

UO 21 Energi

UO 21	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	1 632	400	1 458	400

Centerpartiet vill satsa 400 miljoner kronor per år för klimatinsatser. Ramen ska användas till forskning men också till olika former av stöd till anläggningar för framställning av miljövänlig energi.

UO 22 Kommunikationer

UO 22	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	34 207	485	35 185	355

Transportsystemet i Sverige ska medverka till tillväxt och företagande samtidigt som det tar stor miljöhänsyn. Centerpartiets vision om framtidens transportsystem bygger på att de olika transportslagen ska komplettera varandra, samverka och tillsammans utgöra en helhet som kan bidra till att skapa goda förutsättningar för utveckling i hela vårt land.

Goda kommunikationsmöjligheter, både reella och digitala, är en grundförutsättning för att människor och företag ska kunna verka i hela landet. Utan en god infrastruktur försvaras utvecklingsmöjligheterna betydligt i landets regioner. Det är därför rimligt att planeringen av infrastruktur i större utsträckning sker i samverkan med den regionala nivån, samtidigt som staten har ett ansvar för helheten för att fastställa mål och avsätta resurser.

Risken är uppenbar att investeringar och nyetableringar uteblir i områden med dåliga kommunikationer. För att människor och företag ska våga investera i alla delar av landet krävs att de vet att infrastrukturen garanteras och säkras på såväl kort som lång sikt. En väl utvecklad infrastruktur är en förutsättning för tillväxt, ökad sysselsättning och bibehållen välfärd. Centerpartiet anser att en belysning av infrastrukturen med ett underifrånperspektiv därför är viktigt av både ekonomiska och demokratiska skäl.

Kostnaderna för att återhämta det eftersatta underhållet av det statliga vägnätet uppgår enligt Vägverkets senaste uppskattning till ca 17 miljarder. De medel som regeringen tillskjutit utgiftsområde 22 för ny- och ombyggnationer skulle därför behövas för att ta igen det eftersatta underhållet samt garantera drift och underhåll. Vi vill därför räkna upp anslagen för väghållning och statsbidrag med 350 miljoner kronor per år för att ytterligare möjliggöra att det eftersläpande underhållet börjar tas igen.

För att kunna genomföra de nyinvesteringar som krävs förordar vi att alternativa finansieringslösningar (t.ex. s.k. PPP-lösningar) ska prövas på några större väl avvägda väg- och järnvägsprojekt. Genom att använda 250 miljoner kronor ur anslag 36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter samt 250 miljoner kronor av Centerpartiet tillskjutna medel täcks ränte- och amorteringskostnaderna. På detta sätt skulle offensiva och tillväxtfrämjande projekt kunna sjsättas redan nu.

Oförändrade statsbidrag i kombination med att staten samtidigt kraftigt har höjt diesel- och fordonsskatterna, samt att kostnaderna för upphandling av

Fel! Okänt namn på

trafiken ökar dramatiskt, leder till en drastisk neddragning av kollektivtrafiken runtom i landet. De ekonomiskt ansträngda kommunerna och landstingen har inga möjligheter att satsa de nödvändiga resurser som krävs när staten drar sig tillbaka. Detta gäller även för Gotlandstrafiken där Rikstrafiken på grund av ökade kostnader för bunkerolja aviserat minskad turtäthet och 30-procentiga höjningar av biljettpriiset. En sådan förändring av trafiken skulle få starkt negativa effekter för Gotlands möjligheter att utvecklas. Effekterna av den snabba kostnadsutvecklingen för kollektivtrafiken måste förhindras, och Centerpartiet anslår därför 100 miljoner kronor mer än regeringen per år till Rikstrafiken: trafikupphandling.

Vi föreslår effektiviseringsbesparingar för Vägverket på 65 miljoner kronor 2007 och 165 miljoner kronor 2008. Vi upprättar även effektiviseringskrav på Banverket med 50 miljoner kronor 2007 och 80 miljoner kronor 2008.

UO 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

UO 23	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	17 321	355	17 375	269

Svenskt jord- och skogsbruk skapar mervärden i form av god djuromsorg, bra miljöhänsyn, biologisk mångfald och en levande landsbygd. Centerpartiet anser att dessa mervärden är samhällsnyttor som samhället också ska vara med och betala för. Utöver skattesänkningar, där dieselskatten och handelsgodskattens är de viktigaste, krävs regelförenklingar, som gör att det svenska lantbruket får möjlighet att konkurrera på likvärdiga villkor med andra länders lantbruk. Dessutom behövs ett antal offensiva satsningar.

Stormen som drabbade Sverige den 8–9 januari 2005 är den största naturkatastrof som drabbat Sverige. Långt ifrån alla skador och problem till följd av stormen kan täckas genom försäkringar. Inte heller staten kan förväntas gå in och helt kompensera för de kostnader som uppstått. Vad man däremot kan begära är att det skapas en grundtrygghet och en bas för framtidstro inom skogsbruket i det drabbade området. Vi avsätter därför totalt 135 miljoner kronor per år för detta ändamål.

Vi föreslår myndighetsbesparingar på Statens veterinärmedicinska anstalt, Fiskeriverket, Jordbruksverket, Statens livsmedelsverk samt nedläggning av Livsmedelsekonomiska institutet.

Vi anser att det även fortsatt ska vara möjligt att bedriva pälsdjursuppfödning i Sverige. Vi anslår därför 3 miljoner kronor mer än regeringen per år för att forska på förbättringar för pälsdjuren.

För att få en god acceptans i samhället för en livskraftig rovdjursstam, måste åtgärder vidtas för att utbetala tillräckliga ersättningar för viltskador och kringarbete vid rovdjursangrepp. Anslagen ökas med drygt 5 miljoner kronor för detta ändamål samt för förebyggande åtgärder.

Centerpartiet anser att Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned, och dess uppgifter bör återföras och uppdras åt Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden. Denna lösning är mer effektiv med tanke på samordningsvinster, samtidigt som ett helhetsgrepp saknas i den nya myndigheten. Anslagen

till Statens jordbruksverk bör följaktligen förstärkas med 15 miljoner kronor per år. Därutöver bör anslaget till Centrala försöksdjursnämnden återinföras. Vi föreslår ett anslag på 15 miljoner kronor per år.

De senaste åren har förutsättningarna för de gröna näringarna drastiskt förändrats framför allt genom reformeringen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Det är därför ytterst viktigt att snabbt ge signaler om hur det framtida programmet för landsbygdsutveckling kommer att se ut. Vid EU-toppmötet i december träffades en budgetuppgörelse som gör det högst sannolikt att Sverige ges ytterligare 200 miljoner kronor i LBU-medel från EU för programperioden 2007–2013. Dessa ska sedan medfinansieras med ytterligare 200 miljoner svenska kronor. Det ger således en utökning av programmen med 400 miljoner kronor i förhållande till nuvarande nivå. Därutöver har regeringen valt att satsa ytterligare medel så att totalsumman landar på 739 miljoner 2007, respektive 823 miljoner 2008. Det egendomliga är att detta har kommunicerats som att man satsar ”1 miljard extra på LBU”. I vårpropositionen har regeringen inte heller gjort någon precisering av vad den s.k. miljarden ska användas till. Centerpartiet anser att det hade varit önskvärt om regeringen hade redovisat vad ”miljarden” ska satsas på och vilken inriktning LBU-programmen ska ha i nästa programperiod.

Centerpartiet anser att pengar till landsbygdsutveckling är väl använda pengar, en draghjälper för att skapa tillväxt på den svenska landsbygden. Centerpartiet vill ha en utökad LBU-ram med 1 miljard kronor per år i förhållande till dagens nivå, vilket innebär en utökning med 261 miljoner 2007 respektive 177 miljoner 2008 jämfört med regeringens förslag. Eventuella utnyttjade anslag, som följd av en viss fördröjning i genomförandet under programperiodens inledande år, anser vi ska behållas inom anslagsposten och utnyttjas senare.

Inom skogssektorn, som är Sveriges största nettoexportör, finns det ett stort behov av forskning och utveckling. Vi anslår därför ytterligare 100 miljoner kronor per år för detta ändamål.

I vårpropositionen gör regeringen ett antal marginella satsningar på rovdjur för att öka acceptansen m.m. Centerpartiet har i tidigare budgetar anslagit mer medel på anslag 42:5 Ersättning för viltskador m.m. Vi står fast vid denna satsning och menar att pengarna inte ska tas ur LBU-programmet (anslag 44:1). Vi menar att den bästa acceptansen för våra rovdjur och därmed en långsiktig stark rovdjursstam får vi genom att ersätta de djurägare som drabbas, ge bidrag till rovdjursstängsel föra ned besluten på lokal och regional nivå samt ändra 28 § om skydds jakt.

UO 24 Näringsliv

UO 24	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	4 189	-314	4 577	-438

Vi föreslår besparings- och effektiviseringsmål för myndigheterna Vinnova, Nutek och ITPS.

Vi flyttar 100 miljoner kronor till utgiftsområde 19 för anslag till Allmänna regionalpolitiska åtgärder. Detta arbete ska stimulera tillväxt och inne-

Fel! Okänt namn på

bär också att regioner och kommuner får mer makt över de ekonomiska resurserna, vilket ger bättre beslutsunderlag och större effektivitet.

Om Sverige ska klara av att öka sin konkurrenskraft måste fler kvinnor vilja och våga starta egna företag. För att öka andelen kvinnor som driver företag föreslår Centerpartiet tillsammans med Allians för Sverige en satsning på 100 miljoner kronor per år på affärsrådgivning samt forskning kring kvinnors företagande.

Vi ger 7 miljoner kronor per år till Konkurrensverket för att de på ett bättre sätt ska kunna kartlägga konkurrenssituationen i Sverige och t.ex. kunna öka antalet gryningsräder.

Vi vill avveckla anslagen för Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag samt Kapitalinsatser i statliga bolag.

Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft minskas med 78 miljoner kronor 2007 eftersom detta på ett effektivt sätt bör kunna samordnas med de regionala organ som redan finns.

Vi accepterar inte Socialdemokraternas och samarbetspartiernas lama satsningar på utgiftsområdet i den ekonomiska vårpropositionen. Centerpartiet vill i stället se rejäla satsningar för att få fart på företagandet i Sverige, i klass med det företagspaket om 15 miljarder som Allians för Sverige lägger. Företagen behöver regelförenklingar, sänkta skatter och ökade möjligheter att hitta riskvilligt kapital, inte mindre satsningar på Almi Företagspartner AB.

UO 25 Allmänna bidrag till kommuner

UO 25	2007	2008		
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	70 739	-20 602	77 108	-22 220

Centerpartiets inkomstskatteförslag ger en mycket kraftig förstärkning av den kommunala skattebasen, för 2007 med 26 miljarder kronor och 26,5 miljarder kronor 2008, och därmed minskade behov av statsbidrag. Kommuner och landsting får därigenom direkt tillgång till skatteinkomster utan att dessa ska slussas och styras via det statliga bidragssystemet.

Vi överför regeringens äldresatsning på utgiftsområde 9 till det generella statsbidraget på utgiftsområde 25.

Centerpartiet tillämpar finansieringsprincipen strikt. Detta innebär att alla förslag vi lägger som påverkar kommunsektorns ekonomi neutraliseras med hjälp av de generella statsbidragen. I denna summa ligger kompensation för ny beräkning av SGI i sjukförsäkringen, nej till höjt tak i sjukförsäkringen, ny utformning av a-kassa m.m.

I enlighet med det förslag som presenterades av den parlamentariska s.k. Utjämningskommittén anser Centerpartiet att de specialdestinerade statsbidragen för maxtaxa i barnomsorgen, personalförstärkning i skola och fritidshem och statligt stöd för utbildning av vuxna bör omvandlas till generella statsbidrag till kommunerna. Vi anser att pengarna ska gå direkt till kommunerna och användas efter det behov som finns t.ex. till kompetenshöjande av lärarna.

Centerpartiet anser att de av regeringen föreslagna bidragen för särskilda insatser i kommuner och landsting i stället används för att förstärka den reg-

Fel! Okänt namn på

ionala utvecklingspolitiken. Därmed ökar också det lokala inflytandet över statens medel och deras användning. Centerpartiet minskar därför anslaget 48:2 Särskilda insatser i kommun och landsting med 573 miljoner kronor per år samtidigt som motsvarande höjning görs på utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling.

Tillsammans med Allians för Sverige säger Centerpartiet nej till regeringens förslag om höjt regionalt grundavdrag i stödområde A. Regeringen motiverar förslaget med att de geografiska nackdelarna med att bo i Stödområde A medför ökade utgifter som staten bör kompensera. Allians för Sverige underkänner detta resonemang. Vi anser inte att det är rätt att statens regler för inkomstbeskattningen ska anpassas efter levnadsomkostnaderna i olika delar av landet. Detta innebär en besparing på 300 miljoner kronor 2007 och 300 miljoner kronor 2008.

UO 26 Statsskuldsräntor m.m.

UO 26	2007		2008	
	VÅP	C. diff.	VÅP	C. diff.
	41 970	-700	44 070	-740

Centerpartiet och Allians för Sverige föreslår försäljning av statlig egendom och statliga företag för ytterligare 35 miljarder kronor utöver vad regeringen föreslagit för 2007. Som en följd av detta samt Centerpartiets starkare budgetsaldo föreslås anslaget för räntor på statsskulden att minska med 700 miljoner kronor 2007 och 1 340 miljoner kronor 2008. För 2008 föreslår Centerpartiet att momsinsbetalningsperioden för företag med en omsättning under 40 miljoner kronor förlängs med två månader till sammanlagt tre månader. Detta beräknas kosta ca 600 miljoner kronor per år. Kassamässigt kostar förslaget 16,4 miljarder kronor första året, vilket tekniskt löses genom ökad upplåning. Den årliga kostnaden är de 600 miljoner kronorna för räntekostnaden på lånet.

Stockholm den 2 maj 2006

Maud Olofsson (c)

Roger Tiefensee (c)

Eskil Erlandsson (c)

Sofia Larsen (c)

Åsa Torstensson (c)

Kenneth Johansson (c)

Margareta Andersson (c)